Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 16 Warszawa, dnia 31 października 1933 r. **Rok XVI.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 4 października Nr. 74. Rok 1933

Poz. 541. Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad o stosunkach prawnych na granicy państwowej podpisana w Moskwie dnia 10 kwietnia 1932 r.

Poz. 542. Oświadczenie rządowe z dnia 4 września 1933 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad o stosunkach prawnych na granicy państwowej, podpisanej w Moskwie dnia 10 kwietnia 1932 roku.

z 4 października Nr. 75 Rok 1933

Poz. 543. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 1933 r. o zmianie granic okręgów sądów grodzkich w Berezie-Kartuskiej i Telechanach w okręgu Sądu Okręgowego w Pińsku.

Poz. 544. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 27 września 1933 r. wydane co do § 5 w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw.

Na podstawie art. 1, art. 5, art. 17 ust. 2 i art. 20 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 269) zarządza się co następuje:

I. Postanowienia wstępne.

§ 1. Artykuły, powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 269).

§ 2. Podania o udzielenie zezwoleń na prowadzenie biur pisania podań obu kategoryj, przewidzianych w art. 2, należy składać do starosty, właściwego ze względu na miejsce zamierzonego prowadzenia biura.

II. Ustalenie miejscowej potrzeby istnienia biura pisania podań.

§ 3. (1) Uznanie miejscowej potrzeby istnienia biura pisania podań uzależnia się każdorazowo od:

(a) liczby i przeciętnego stopnia wykształcenia ludności,

(b) ilości oraz rodzaju władz i urzędów,

(c) ilości adwokatów i obrońców,

(d) ilości istniejących biur pisania podań.

Należy wziąć przytem pod uwagę dane, dotyczące zarówno miejscowości, w której zamierzone jest prowadzenie biura, jak i miejscowości okolicznych, objętych okręgiem działalności wymienionych w pkt. b) władz i urzędów.

(2) O ile to zostanie uznane za celowe, można co do miejscowej potrzeby istnienia biura pisania podań zasięgnąć opinji organów samorządu terytorjalnego, właściwej Izby Adwokackiej lub instytucyj gospodarczych.

III. Egzaminy.

§ 4. Egzamin, określony w art. 3 ust. 1 pkt. e), składa się przed komisją, powoływaną przez starostę w miarę potrzeby.

§ 5. Komisja składa się ze starosty lub zastępcy starosty, jako przewodniczącego, oraz delegata prezesa sądu okręgowego i delegata inspektora szkolnego.

§ 6. (1) Egzamin jest piśmienny i ustny.

(2) Przedmiotem egzaminu w zakresie wymaganej w myśl art. 3 ust. 1 pkt. e) znajomości prawa mogą być tylko wiadomości elementarne.

§ 7. (1) Komisja decyduje większością głosów.

(2) Z wyniku egzaminu komisja sporządza protokół, stwierdzając w nim, że kandydat egzamin złożył lub go nie złożył; zdanie co do tego każdego z członków komisji ma być uwidocznione w protokóle.

(3) Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji.

§ 8. W razie niepomyślnego wyniku, egzamin może być powtórzony jeszcze dwukrotnie w co najmniej sześciomiesięcznych odstępach czasu.

§ 9. W razie pomyślnego wyniku egzaminu, starosta wydaje egzaminowanemu na jego żądanie świadectwo, stwierdzające złożenie egzaminu.

§ 10. Egzaminowi mogą być poddane jedynie osoby, którym starosta zgadza się udzielić zezwolenia na prowadzenie biura pisania podań lub na kierownictwo takiem biurem (§ 14); co do biur pisania podań do władz administracyjnych i sądowych wymagane jest uprzednie uzyskanie zgody prezesa sądu okręgowego (art. 2 ust. 2).

§ 11. (1) Starosta zwalnia od obowiązku składania egzaminu osoby, które:

a) ukończyły studja na jednej z wyższych uczelni z przepisanemi w Polsce egzaminami, albo

b) posiadają świadectwa o odbytych studjach, egzaminach lub pracy, dla których ukończenia, złożenia lub wykonywania niezbędne było posiadanie wiadomości, określonych w art. 3 ust. 1 pkt. e), albo

c) udowodnią, że bezpośrednio przed złożeniem prośby o udzielenie pozwolenia na prowadzenie biura pisania podań (art. 2) co najmniej w ciągu 8 lat nieprzerwanie takie biuro prowadziły, albo

d) posiadały pozwolenie, wydane na podstawie art. 2.

(2) Osoby, wymienione w ust. 1 pkt. c), mogą być jednak poddane egzaminowi w zakresie językowym, jeżeli starosta poweźmie wątpliwości, czy odpowiadają one pod tym względem wymaganiom, określonym w art. 3 ust. 1 pkt. e).

§ 12. Komisja, wymieniona w § 4 może, na zasadzie posiadanych przez kandydata świadectw o odbytych przez niego studjach, egzaminach lub pracy, nie poddawać go egzaminowi w zakresie, co do którego uzna, że kandydat posiada wymagane wiadomości; zwolnienie to ma być uwidocznione w protokóle.

IV. Prowadzenie biura.

§ 13. Właściciel biura pisania podań obowiązany jest biuro to prowadzić osobiście.

§ 14. W wypadku gdy właściciel biura pisania podań czasowo nie może osobiście go prowadzić z powodu choroby, wyjazdu i t. p., obowiązany jest na ten czas biuro zamknąć lub powierzyć czasowo kierownictwo biura osobie, która uzyskała zgodę starosty na pełnienie zastępczo tych funkcyj; co do biur pisania podań do władz administracyjnych i sądowych wymagane jest uzyskanie również zgody prezesa sądu okręgowego.

§ 15. Kierownikiem biura pisania podań może być jedynie osoba, odpowiadająca warunkom, określonym w art. 3.

§ 16. Wzmianki, o których mowa w art. 4 ust. 3, winny być umieszczane u góry z lewej strony na pierwszej stronicy podania.

§ 17. Jeżeli właściciel lub pracownik biura pisania podań podpisuje podanie na prośbę strony, obowiązany jest uczynić o tem wzmiankę przy podpisie.

§ 18. Właściciel biura pisania podań obowiązany jest założyć i prowadzić rejestr sporządzonych w biurze pism i podań.

§ 19. (1) Rejestr ma być trwale oprawiony.

(2) Rejestr zawierać ma stronice kolejno ponumerowane.

(3) Przed rozpoczęciem prowadzenia, rejestr ma być przedstawiony staroście celem zaopatrzenia go w adnotację, stwierdzającą ilość stronic, którą rejestr zawiera.

§ 20. (1) Stronice rejestru mają być podzielone na odpowiednie rubryki, w których zapisywane będzie:

a) numer kolejny czynności,
b) data zlecenia, czynności,
c) imię i nazwisko osoby, dającej zlecenie,
d) oznaczenie, do kogo pismo lub podanie skierowano i w jakiej sprawie,
e) data wykonania zlecenia,
f) wysokość pobranego wynagrodzenia,
g) uwagi.

(2) Dane powyższe mają być zapisywane dla każdego zlecenia oddzielnie.

§ 21. (1) Rejestr ma być prowadzony w języku polskim.

(2) Wszystkie wpisy w rejestrze mają być dokonywane czytelnie atramentem.

(3) Usuwanie w jakikolwiek bądź sposób treści, wpisanych do rejestru lub czynienie ich nieczytelnemi jest niedozwolone. Dozwolone są przekreślenia, dające możność odczytania przekreślonego słowa.

§ 22. (1) Taksę wynagrodzenia za czynności biura pisania podań ustala załącznik do niniejszego rozporządzenia.

(2) Taksa określa najwyższe dozwolone stawki wynagrodzenia; pobieranie stawek niższych jest dopuszczalne.

§ 23. (1) Taksa ma być wywieszona w lokalu biura w miejscu widocznem i łatwo dostępnem dla klientów biura.

(2) Ogłoszenie o taksie powinno być łatwo czytelne.

§ 24. (1) Biuro może używać nazwy: „Biuro pisania podań do władz administracyjnych“ lub „Biuro pisania podań do władz administracyjnych i sądowych“ z dodaniem imienia i nazwiska właściciela oraz adresu biura; może być również dodana wzmianka o przepisywaniu na maszynie.

(2) Używanie nazwy innej lub dodatkowej jest niedozwolone.

§ 25. (1) Właściciel biura pisania podań obowiązany jest oznaczyć biuro nazewnątrz napisem (szyldem), zawierającym nazwę biura.

(2) Napis ma być umieszczony przy wejściu z ulicy lub placu do domu, w którym znajduje się lokal biura.

§ 26. Zezwolenie na prowadzenie biura pisania podań uprawnia do prowadzenia tego biura jedynie w miejscowości, określonej w zezwoleniu.

V. Nadzór.

§ 27. Właściciel biura pisania podań obowiązany jest podać do wiadomości starosty adres lokalu, w którym biuro ma być prowadzone oraz powiadamiać niezwłocznie o każdej zmianie tego adresu.

§ 28. (1) O osobach, zatrudnionych w biurze pisania podań, właściciel lub kierownik biura obowiązany jest zawiadamiać w przeciągu tygodnia od dnia zatrudnienia starostę, a w biurach pisania podań do władz administracyjnych i sądowych również prezesa sądu okręgowego.

(2) Zawiadomienie powinno zawierać imię, nazwisko i wiek pracownika oraz wzmiankę o posiadanem przezeń wykształceniu i dotychczasowym zawodzie.

§ 29. (1) Nadzór nad biurami pisania podań do władz administracyjnych sprawuje starosta.

(2) Nadzór nad biurami pisania podań do władz administracyjnych i sądowych sprawują niezależnie od siebie starosta i prezes sądu okręgowego osobiście lub przez osoby upoważnione.

§ 30. (1) Nadzór uprawnia do kontrolowania działalności biura, przeglądania rejestrów, ksiąg handlowych i aktów, asystowania przy czynnościach biura oraz udzielania upomnień w razie dostrzeżonych usterek.

(2) Właściciel i pracownicy biura obowiązani są udzielać osobom kontrolującym żądanych wyjaśnień.

VI. Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 31. Osoby, wymienione w art. 17 ust. 2, mogą wykonywać nadal swe uprawnienia, wynikające z dotychczasowych przepisów i stosownie do tych przepisów mogą być ich pozbawione. Nadto mają do nich zastosowanie przepisy art. 4 ust. 3, z wyjątkiem wzmianki o wynagrodzeniu, art. 5, o ile dotyczy nadzoru i sposobu prowadzenia biur, art. 6 pkt. d), art. 7, o ile nie dotyczy wynagrodzenia, art. 8, o ile dotyczy art. 6 pkt. d), art. 13, o ile nie dotyczy art. 9 do 11; art. 14 ma zastosowanie do zatrudnienia pracowników przez osoby, wymienione w art. 17 ust. 2. Poza tem stosuje się do tych osób §§ 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 28, 29 ust. 2 i 30 niniejszego rozporządzenia.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w czternaście dni po dniu ogłoszenia.

Załącznik do rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 27 września 1933 r. (poz. 544).

Wynagrodzenie za czynności biura pisania podań wynosi najwyżej:

1) za napisanie pisma lub podania bez względu na treść:

a) pismem ręcznem za każdą stronicę 2 zł, nie więcej jednak, niż 6 zł;
b) pismem maszynowem za każdą stronicę 3 zł nie więcej jednak, niż 9 zł;

2) za napisanie podania o wydanie świadectwa ubóstwa 50 gr.;

3) za sporządzenie odpisu za każdą stronicę:

a) pismem ręcznem 50 gr;

b) pismem maszynowem 1 zł

jeżeli jednak jest to odpis napisanego jednocześnie pisma lub podania — to za każdą stronicę 50 gr.

Za stronicę uważa się co najmniej 25 wierszy pisma o szerokości 15 cm.

Poz. 545. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 października 1933 r. o uzupełnieniu § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 września 1933 r. o wypuszczeniu 6% pożyczki wewnętrznej.

Poz. 546. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 września 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego ustawy z dnia 15 marca 1932 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw wyrobu kwasu azotowego.

z 7 października Nr. 76 Rok 1933

Poz. 547. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 sierpnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie umundurowania oficerów i szeregowych Straży Granicznej.

Poz. 548. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów o doręczaniu pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnem i karnem.

Poz. 549. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o doręczaniu pism sądowych przez organa gminne w postępowaniu cywilnem i karnem.

Na podstawie art. 863 kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 112, poz. 934), art. XIII przepisów wprowadzających kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 83, poz. 652) oraz art. 675 kodeksu postępowania karnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 83, poz. 725) zarządza się co następuje:

§ 1. Pisma sądowe w postępowaniu cywilnem i karnem, przeznaczone dla stron, ich pełnomocników, świadków, biegłych i tłumaczów a wysyłane do miejscowości, nieobjętych żadnym okręgiem doręczeń urzędów pocztowych lub okręgiem doręczeń listonoszów wiejskich, będą doręczane przez organa gminy lub obszaru dworskiego, o ile doręczenie nie nastąpi przez woźnych sądowych lub w inny sposób, przewidziany w obowiązujących przepisach.

Pisma powyższe, zaopatrzone adresem osoby wzywanej, będą wysyłane pocztą do najbliższego dla gminy lub obszaru dworskiego urzędu pocztowego, z którego właściwy zarząd gminny lub obszar dworski obowiązany jest odebrać przesyłkę w sposób, przewidziany ogólnie obowiązującemi przepisami, i doręczyć ją adresatowi z zachowaniem przepisów §§ 3, 8 — 13 i 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r. o doręczaniu pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnem i karnem (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 548).

§ 2. Przy nadawaniu pism sądowych, podlegających doręczeniu przez organa gminne lub obszaru dworskiego, stosuje się przepisy §§ 2 i 4 — 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r.

§ 3. Po dokonaniu doręczenia organ doręczający gminy lub obszaru dworskiego oddaje zwrotne poświadczenie odbioru wójtowi gminy lub przełożonemu obszaru dworskiego, który oddaje je urzędowi pocztowemu celem przesłania sądowi wysyłającemu.

§ 4. Pisma prokuratur w sprawach karnych oraz pisma komorników w sądowem postępowaniu egzekucyjnem uważane są narówni z pismami sądowemi.

§ 5. W przypadkach, określonych w § 1 niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepis ustępu pierwszego § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r.

Reklamacje z powodu nienadesłania na czas zwrotnych poświadczeń odbioru lub z powodu wadliwych pokwitowań albo innych nieprawidłowości przy doręczaniu należy kierować do wójtów gmin lub przełożonych obszarów dworskich, którzy dokonali doręczenia.

Do reklamacji tych należy używać druków według wzoru Nr. 4, stanowiącego załącznik do § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1933 r., z zastąpieniem wyrazów: „urząd pocztowy“ wyrazami: „zarząd gminny“ lub „przełożony obszaru dworskiego“.

§ 6. Wynagrodzenie gmin za doręczanie pism sądowych określają przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 270).

Komornicy uiszczają gminom (obszarom dworskim) wynagrodzenie za doręczanie pism zasadniczo w gotówce albo w znaczkach pocztowych równocześnie z wysłaniem pisma.

Komornicy, pozostający w częstej łączności z gminą (obszarem dworskim) w zakresie doręczania pism w postępowaniu egzekucyjnem mogą za zgodą kierownika właściwego sądu grodzkiego wypłacać gminie (obszarowi dworskiemu) wynagrodzenie za doręczenia ryczałtem w stałych odstępach czasu, oznaczonych przez kierownika sądu w porozumieniu z gminą (obszarem dworskim).

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 550. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 września 1933 r. w sprawie wypowiedzenia konwencji handlowej między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, podpisanej w Warszawie dnia 23 kwietnia 1925 r.

Poz. 551. Obwieszczenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 lipca 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół.

z 9 października Nr. 77 Rok 1933

Poz. 552. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 4 października 1933 r. o postępowaniu celnem.

Poz. 553. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 października 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych serji III.

z 11 października Nr. 78 Rok 1933

Poz. 554. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 października 1933 r. o częściowej zmianie ustawy z dnia 31 lipca 1924 roku w przedmiocie uregulowania stosunków celnych.

Poz. 555. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 11 października 1933 r. o ulgach celnych.

Poz. 556. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 11 października 1933 r. o ulgach celnych na owoce południowe, towary kolonjalne i oleje roślinne.

Poz. 557. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 11 października 1933 r. o ulgach celnych.

Poz. 558. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 11 października 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1928 r. w sprawie ceł maksymalnych.

z 11 października Nr. 79 Rok 1933

Poz. 559. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 października 1933 r. w sprawie przeznaczenia mienia b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich: Włościańskiego i Szlacheckiego.

Poz. 560. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie wejścia w życie art. 212 i 213 ustawy o ubezpieczeniu społecznem.

Poz. 561. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 października 1933 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

Poz. 562. Rozporządzenie Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych.

Na podstawie art. 2 punkt 8 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 371), art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 310) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) zarządza się co następuje:

§ 1. Woda do picia, do celów gospodarstwa domowego, do wyrobu i w związku z wyrobem artykułów żywności w wytwórniach tych artykułów do wyrobu lodu oraz woda w zakładach kąpielowych publicznych, powinna w miejscach jej czerpania odpowiadać przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 2. (1) Woda, używana do celów, wymienionych w § 1, nie może:

1) być zródłem zakażenia lub zatrucia;

2) zawierać składników lub domieszek:

a) szkodliwych dla zdrowia,

b) wskazujących na zanieczyszczenie,

c) wywierających ujemny wpływ na smak i wygląd wody.

(2) W szczególności woda:

1) powinna być przezroczysta, bezbarwna, bez zapachu;

2) nie może zawierać:

a) związków arsenu oraz związków metali ciężkich,

b) bakteryj chorobotwórczych.

Wskaźnikiem dobroci wody pod względem bakterjologicznym jest nieobecność w niej bakterji okrężnicy lub co najwyżej obecność tej bakterji: w 10 centymetrach sześciennych wody — dla studzien płytkich, w 50 centymetrach sześciennych wody — dla studzien głębokich i wodociągów.

Ogólna liczba bakteryj na żelatynie przy temperaturze 20^0 po 48 godzinach, w wodzie ze studzien głębokich i wodociągów nie może przekraczać 100 w jednym centymetrze sześciennym.

(3) Ponadto w zasadzie woda:

1) nie powinna zawierać:

a) związków żelaza w ilości powyżej 0,3 miligrama na 1 litr wody oblicz. jako Fe (żelazo metaliczne).

b) związków manganu w ilości powyżej 0,1 miligrama na 1 litr wody oblicz. jako Mn (mangan metaliczny),
c) chlorków pochodzenia geologicznego w ilości powyżej 250 mgr. na 1 litr wody oblicz. jako Cl (chlor),
d) siarczanów w ilości powyżej 100 mlgr. na 1 litr wody oblicz. jako SO_4 (kwas siarkowy),
e) azotanów w ilości powyżej 30 mlgr. na 1 litr wody oblicz. jako NO_3 (kwas azotowy),

2) powinna dawać suchą pozostałość przy temperaturze 110°C nie większą niż 500 miligramów na 1 litr wody,

3) powinna wykazywać twardość ogólną nie większą niż 36° francuskich (20° niemieckich).

§ 3. (1) Do badania wody dla celów administracji sanitarnej są uprawnione:
a) Państwowy Zakład Higjeny;
b) Państwowe Zakłady badania żywności i przedmiotów użytku;
c) komunalne pracownie badania żywności i przedmiotów użytku, uprawnione w myśl ust. 2 art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343).

(2) Ocena sanitarna wody powinna być wydawana na podstawie zestawienia wyników jej badania pod względem fizycznym, chemicznym i bakterjologicznym po uprzedniem zbadaniu urządzenia wodnego oraz terenu, z którego woda pochodzi, a w razie potrzeby, przekroju geologicznego.

§ 4. O ile wyniki badania wykażą, że woda nie odpowiada warunkom, wyszczególnionym w § 2, powiatowa władza administracji ogólnej wyda, w każdym poszczególnym przypadku lub dla poszczególnych miejscowości, na podstawie wyników badania Zakładów, wyszczególnionych w ust. 1 § 3, decyzję co do warunków dopuszczenia tej wody do celów, wymienionych w § 1 lub, o ile wzgląd na niezbędne zaopatrzenie ludności w wodę na to pozwoli, niedopuszczenia do tych celów wody uznanej za niezdatną do picia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 563. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 października 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzeń: z dnia 19 listopada 1928 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie maszyn włókienniczych i z dnia 6 lutego 1930 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie wytworów hutniczych oraz niektórych wyrobów metalowych.

Poz. 564. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 października 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 14 lipca 1933 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Poz. 565. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 października 1933 r. o dalszem zawieszeniu cła wywozowego od szmat, skrawków tkanin, starych: lin, powrozów i sznurków; skrawków papieru i makulatury.

Poz. 566. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 października 1933 r w sprawie częściowej zmiany art. 15 rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej.

Poz. 567. Oświadczenie Rządowe z dnia 29 sierpnia 1933 r. w sprawie przystąpienia Turcji do konwencji i statutu o wolności tranzytu, podpisanych w Barcelonie dnia 20 kwietnia 1921 r.

Poz. 568. Oświadczenie Rządowe z dnia 29 sierpnia 1933 r. w sprawie przystąpienia Turcji do deklaracji w sprawie uznania prawa do bandery Państw, pozbawionych wybrzeża morskiego, podpisanej w Barcelonie dnia 20 kwietnia 1921 r.

Poz. 569. Oświadczenie Rządowe z dnia 2 września 1933 r. w sprawie złożenia przez Egipt dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o polepszeniu losu rannych i chorych w armjach czynnych, podpisanej w Genewie dnia 27 lipca 1929 r.

Poz. 570. Oświadczenie Rządowe z dnia 2 września 1933 r. w sprawie złożenia przez Egipt dokumentu ratyfikacyjnego konwencji dotyczącej traktowania jeńców wojennych, podpisanej w Genewie dnia 27 lipca 1929 r.

Poz. 571. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 września 1933 r. w sprawie przystąpienia Turcji do konwencji, dotyczącej niewolnictwa, podpisanej w Genewie dnia 25 września 1926 r.

z 14 października Nr. 80 Rok 1933

Poz. 572. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 22 września 1933 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy telefonicznej.

Poz. 573. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 23 września 1933 r. w sprawie uzupełnienia ordynacji pocztowej.

Poz. 574. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 23 września 1933 r. w sprawie uzupełnienia taryfy pocztowej.

Poz. 575. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 23 września 1933 r. w sprawie uzupełnienia taryfy pocztowej.

Poz. 576. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 23 września 1933 r. o wprowadzeniu w obieg znaczka pocztowego wartości 15 gr z godłem Państwa.

Poz. 577. I Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1933 r. w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

Na podstawie art. 129 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Objaśnienia wstępne.

§ 1. (1) Artykuły, powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 23 marca 1933 roku o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

(2) Paragrafy, powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

Do art. 3.

§ 2. (1) Warunkowi, przewidzianemu w ust. (1) lit. a) art. 3, odpowiada każdy, kto ukończył 24 lata najpóźniej w przededniu zarządzenia wyborów do organu ustrojowego danego związku samorządowego.

(2) Przy ustalaniu rocznego zamieszkania w myśl ust. (1) lit. b) art. 3 bierze się pod uwagę dzień zarządzenia wyborów łącznie z okresem, bezpośrednio poprzedzającym tę datę.

(3) Pozbawiony jest prawa wybierania i wybieralności do organów ustrojowych każdy, komu nie przysługuje prawo wybierania do Sejmu w myśl art. 3 ustawy z dnia 28 lipca 1922 r. zawierającej ordynację wyborczą do Sejmu (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 590) z uwzględnieniem zmian, wynikających z Kodeksu Karnego, zawartego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 571).

§ 3. (1) Od warunku jednorocznego zamieszkania w myśl ust. (2) lit. a) art. 3 zwolnieni są właściciele lub posiadacze nieruchomości, położonych na obszarze danego związku samorządowego, jeżeli osoby te mieszkały na tym obszarze w przededniu zarządzenia wyborów. Prawa wyborcze tych osób ustala się z urzędu na podstawie danych, posiadanych lub zebranych przez właściwy zarząd gminny lub miejski.

(2) Jeżeli chodzi o posiadaczy nieruchomości, postanowienia ust. (2) lit. a) art. 3 odnoszą się jedynie do osób, które wykonywają prawo posiadania w charakterze właścicieli, nie mogą jednak wykazać się tytułem własności.

§ 4. (1) Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu ust. (2) lit. b) art. 3 są osoby, pozostające w stosunku służbowym do Państwa (władz, urzędów, zakładów i innych instytucyj), bez względu na charakter stosunku służbowego, jak: funkcjonarjusze państwowej służby cywilnej (urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi), pracownicy kontraktowi, oficerowie i szeregowi policji państwowej i straży granicznej, profesorowie, pomocnicze siły naukowe, nauczyciele wszelkich państwowych zakładów naukowych i publicznych szkół powszechnych, sędziowie, asesorowie sądowi, płatni aplikanci sądowi i Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, prokuratorowie, wiceprokuratorowie i podprokuratorowie i t. p., a ponadto na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego przełożeni obszarów dworskich oraz wójtowie i funkcjonarjusze wójtostw do czasu ich zniesienia w myśl art. 91 i 92.

(2) Funkcjonarjuszami państwowych przedsiębiorstw i monopoli są umysłowi i fizyczni funkcjonarjusze (pracownicy) wszelkich instytucyj i zakładów państwowych, wydzielonych w obowiązującej w dniu zarządzenia wyborów ustawie skarbowej w odrębne przedsiębiorstwa państwowe oraz pracownicy Polskiego Monopolu Solnego, Polskiego Monopolu Tytoniowego, Państwowego Monopolu Spirytusowego tudzież Loterji Państwowej.

(3) Funkcjonarjuszami samorządu terytorjalnego są: członkowie organów zarządzających związków samorządowych, pracownicy umysłowi i fizyczni urzędów, instytucyj, urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw, należących i utrzymywanych lub dzierżawionych przez związki samorządowe, z wyłączeniem urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw, wypuszczonych w dzierżawę, członkowie zarządów oraz funkcjonarjusze związków międzykomunalnych, komunalnych kas oszczędności i gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych tudzież funkcjonarjusze, opłacani przez Skarb Śląski.

(4) Funkcjonarjuszami samorządu gospodarczego są członkowie zarządów oraz pracownicy umysłowi i fizyczni izb rolniczych, rzemieślniczych oraz izb przemysłowo-handlowych.

(5) Postanowienia, zawarte w ust. (2) lit. b) art. 3, nie odnoszą się do funkcjonarjuszów, przeniesionych na emeryturę.

(6) Ze zwolnienia od warunku rocznego zamieszkania mogą korzystać w myśl ust. (2) lit. b) art. 3 jedynie duchowni wyznań, uznanych przez Państwo.

§ 5. Do rodziny osób, o których mowa w ust. (2) lit. b) art. 3, wchodzą:

a) żona i mąż sądownie nieseparowani,

b) dzieci ślubne i uprawnione tudzież pasierby,

c) rodzice i dalsi wstępni, jeżeli osoby, wymienione w punktach a) — c), mieszkają razem z wyborcą we wspólnym lokalu.

§ 6. Warunkowi zamieszkania w myśl art. 3 odpowiada, kto ma rzeczywiste miejsce zamieszkania w jakiejkolwiek nieruchomości w obrębie danego związku samorządowego w rozumieniu przepisów § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 października 1930 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653) i jest zapisany, bądź ma prawo być zapisanym w rejestrze mieszkańców danej gminy. Prawo takie stwierdza zarząd gminy (art. 1 ust. 5).

§ 7. Przez obywateli honorowych w myśl ust. (4) rozumieć należy obywateli polskich, którym gmina nadała obywatelstwo honorowe na podstawie art. 43 ust. (1) lit. y) lub na podstawie przepisów, obowiązujących w tym zakresie przed wejściem w życie ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

Do art. 4.

§ 8. Warunkowi wieku, przewidzianemu w ust. (1) art. 4, odpowiada każdy, kto ukończył 30 lat najpóźniej w przededniu zarządzenia wyborów do organu ustrojowego danego związku samorządowego.

Do art. 5.

§ 9. (1) Ograniczenia, przewidziane w ust. (1) art. 5, odnoszą się do funkcjonarjuszów państwowych (§ 4 ust. 1) wszystkich działów służby, zespolonych w powiatowych i wojewódzkich władzach administracji ogólnej, jeżeli dany związek samorządowy, o którego organ ustrojowy chodzi, leży na obszarze działania tych władz. Co się tyczy organów ustrojowych m. st. Warszawy ograniczenia te odnoszą się do funkcjonarjuszów starostw grodzkich, Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy oraz funkcjonarjuszów zarządu centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

(2) Osoby, o których mowa w ust. (1) art. 5, odpowiadając warunkom prawa wybieralności, mogą na zasadach ogólnie obowiązujących występować jako kandydaci na każde stanowisko z wyboru w organach ustrojowych związku samorządowego, jeżeli dotyczące ich przepisy służbowe tego im nie wzbraniają lub sprawy powyższej nie regulują inaczej. Przyjąć wybór osoby te mogą jedynie z warunkiem, że przed objęciem stanowiska w organie ustrojowym związku samorządowego, najpóźniej w ciągu 4-ch tygodni po dokonaniu ich wyboru, albo ostatecznem rozstrzygnięciu protestu (art. 31, 42, 58 i 97) w razie wniesienia go przeciw wyborowi, zostaną zwolnione z zajmowanego stanowiska.

(3) Prawo kandydowania na stanowisko z wyboru w organach ustrojowych związku samorządowego przysługuje również funkcjonarjuszom tego związku oraz jego zakładów i przedsiębiorstw.

§ 10. (1) Przez „posadę" w związku samorządowym rozumieć należy każde płatne stanowisko w tym związku.

(2) Funkcjonarjusz związku samorządowego oraz jego zakładów i przedsiębiorstw obowiązany jest zgłosić dobrowolne ustąpienie z dotychczasowej posady równocześnie ze złożeniem oświadczenia o przyjęciu wyboru do organu ustrojowego, jeżeli zaś wybór wymaga zatwierdzenia, najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu wiadomości na piśmie o zatwierdzeniu.

(3) Niezgłoszenie ustąpienia z posady w powyższych terminach pociąga za sobą skutek, przewidziany w ust. (3) art. 5.

Do art. 6.

§ 11. (1) Do niepłatnych stanowisk z wyboru, do których stosuje się postanowienia ust. (1) art. 6, należą stanowiska: radnych w gminach wiejskich, miastach i powiatowych związkach samorządowych, podwójcich, niezawodowych wiceburmistrzów, ławników w miastach i gminach wiejskich oraz członków wydziałów powiatowych.

(2) Postanowień ust. (1) art. 6 nie stosuje się do osób, o których mowa w ust. (1) i (2) art. 5, w razie nieprzyjęcia wyboru na stanowiska, przewidziane w ustępie poprzednim niniejszego paragrafu, lub złożenia mandatu, a to w przypadku, gdy odmowa przyjęcia wyboru lub złożenie mandatu nastąpiło jedynie wskutek braku zgody władz przełożonych na dobrowolne ustąpienie interesowanej osoby ze służby państwowej (wojskowej) albo samorządowej.

§ 12. (1) Urzędem publicznym w myśl ust. (2) art. 6 jest:

1) mandat posła lub senatora,

2) każde płatne stanowisko w instytucji państwowej, oparte na stosunku służbowym do Państwa (§ 4 ust. 1 i 2), bez względu na charakter tego stosunku.

3) każde płatne stanowisko w instytucji samorządu gospodarczego (izbie rolniczej, rzemieślniczej, przemysłowo-handlowej), bez względu na sposób powoływania i charakter spełnianych funkcyj, a ponadto

4) każde płatne stanowisko w innych instytucjach publiczno-prawnych.

(2) Natomiast nie jest urzędem publicznym w myśl art. 6 mandat członka wszelkich organów wyborczych do ciał ustawodawczych, samorządu terytorjalnego, gospodarczego i zawodowego, ubezpieczeń społecznych i t. p., mandat członka wszelkich zbiorowych organów ustrojowych instytucyj publiczno-prawnych oraz stanowisko członka obywatelskich albo obywatelsko-urzędniczych ciał zbiorowych (rad, komisyj i t. p.), współdziałających z władzami państwowemi z głosem stanowczym lub doradczym, jeżeli do mandatu lub stanowiska nie jest przywiązane stałe wynagrodzenie (uposażenie).

§ 13. Do stwierdzenia w przypadkach spornych, czy zachodzą okoliczności, ustawowo uprawniające do złożenia mandatu przed upływem kadencji organu ustrojowego, powołane są władze, wymienione w ust. (4) art. 6.

§ 14. (1) Przy orzekaniu w sprawach, przewidzianych w ust. (5) art. 6, kierować się należy zasadami, zawartemi w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

(2) Przy ustalaniu wymiaru świadczenia, o którem mowa w ust. (5) art. 6, należy brać pod uwagę stopień wyrobienia obywatelskiego osoby, uchylającej się od sprawowania mandatu

wagę i powody naruszenia postanowień art 6 oraz położenie gospodarcze i stan majątkowy osoby, na którą ma być świadczenie nałożone.

Do art. 19.

§ 15. (1) Udział w zebraniu gromadzkiem mają obywatele polscy bez różnicy płci, którzy mają ukończone 24 lata i mieszkają przynajmniej od roku na obszarze gromady, bądź przez czas krótszy, jeżeli są właścicielami lub posiadaczami nieruchomości w obrębie gromady. Postanowienia, zawarte w zdaniu drugiem ustępu pierwszego i ustępie ostatnim § 3 oraz w § 6, mają tu odpowiednie zastosowanie.

(2) Prawo udziału w zebraniu gromadzkiem nie przysługuje osobom, ukaranym prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą z mocy prawa lub z mocy wyroku sądowego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

(3) Prawo udziału w zebraniu gromadzkiem ulega zawieszeniu na czas postępowania karnego w sprawach o zbrodnię, za którą w myśl art. 47 § 1 Kodeksu Karnego sąd orzeka utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, a to od chwili wszczęcia śledztwa, w postępowaniu zaś karnem bez śledztwa od chwili doręczenia aktu oskarżenia (art. 3 ust. 5).

(4) Prawo udziału w zebraniu gromadzkiem nie przysługuje niezawodowym wojskowym służby czynnej (art. 3 ust. 6).

§ 16. Warunek jednorocznego zamieszkania nie dotyczy osób, wymienionych pod lit. b) ust. (2) art. 3, przyczem stosuje się w tym zakresie postanowienia §§ 4 i 5.

Do art. 20.

§ 17. Zastępca sołtysa zastępuje sołtysa w razie jego nieobecności w gromadzie oraz w czasie niemożności pełnienia przez niego obowiązków służbowych, jak również w przypadkach, gdy stanowisko sołtysa nie jest czasowo obsadzone, bądź sołtys został zawieszony w czynnościach służbowych (art. 7 ust. 2, art. 24 ust. 6).

§ 18. Osoby, powołane na urząd sołtysa w drodze nominacji w myśl postanowień art. 20 ust. (5), muszą odpowiadać warunkom prawa wybieralności w myśl ust. (2) art. 20.

§ 19. Sołtys i podsołtys przed objęciem urzędowania składają na ręce starosty powiatowego lub jego zastępcy przysięgę bądź przyrzeczenie służbowe według roty, przewidzianej w §§ 29 — 30 z tą zmianą, że w brzmieniu roty po wyrazach: „dobro ogółu mieszkańców gminy . . . . .“ dodaje się wyrazy „i gromady . . . .“. W tym zakresie stosuje się również postanowienia § 31.

§ 20. (1) Sołtys (podsołtys) podlega służbowo wójtowi i wykonywa wszystkie jego polecenia w sprawach administracji samorządowej oraz w zakresie czynności wykonawczych władz rządowych.

(2) W razie stwierdzenia uchybień służbowych sołtysa (podsołtysa) wójt przedstawia wniosek staroście powiatowemu o ukaranie winnego w myśl art. 24 ust. (5).

§ 21. Sołtys nie może brać udziału i przewodniczyć w zebraniu gromadzkiem, bądź na posiedzeniu rady gromadzkiej przy rozważaniu i decydowaniu sprawy jego wynagrodzenia. Przewodnictwo w takich razach powinien objąć wójt względnie podwójci (art. 24 ust. 4)

Do art. 21.

§ 22. Postanowienia art. 21 dotyczą osób, powołanych na urząd sołtysa bądź podsołtysa zarówno w drodze wyborów, jak i nominacji zgodnie z art. 20 ust. (5).

§ 23. W celu odmówienia przyjęcia urzędu sołtysa i podsołtysa lub złożenia mandatu przed upływem kadencji, osoby, uprawnione do tego w myśl ust. (2) art. 21, muszą złożyć oświadczenie na ręce przewodniczącego wydziału powiatowego. Osoby, ubiegające się o zwolnienie ich od obowiązku przyjęcia urzędu sołtysa (podsołtysa) albo o zezwolenie na złożenie tego urzędu przed upływem kadencji w myśl ust. (3) art. 21, winny wnieść prośbę do wydziału powiatowego, wskazując w niej uzasadniające okoliczności.

§ 24. Do orzekania w sprawach, objętych art. 21, oraz nakładania świadczeń pieniężnych na osoby, uchylające się od obowiązków, przewidzianych w ust. (1) art. 21, powołany jest wydział powiatowy. Przeciw decyzji wydziału powiatowego może strona w ciągu dni 14 po dniu jej otrzymania wnieść odwołanie do wojewody, który orzeka ostatecznie przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym.

§ 25. W sprawach, uregulowanych art. 21, stosuje się odpowiednio postanowienia §§ 12, 13. i 14.

Do art. 32.

§ 26. (1) Kto posiada prawo wybierania do rady gromadzkiej, obowiązany jest w razie powołania go do komisji wyborczej, ustanowionej zgodnie z regulaminem wyborczym do przeprowadzenia wyborów do tej rady, przyjąć tę godność i wykonywać bezpłatnie wszelkie czynności, wchodzące w zakres działania komisji.

(2) Postanowienia poprzedniego ustępu niniejszego paragrafu stosuje się również do osób, posiadających prawo wybierania do rady gminnej (art. 29), w razie powołania ich do komisji wyborczej, ustanowionej do przeprowadzenia wyborów do tej rady.

(3) Do odmówienia przyjęcia powyższej godności oraz złożenia jej przed rozwiązaniem się komisji wyborczej uprawniony jest każdy, kto odpowiada warunkom ust. (2) art. 6.

(4) Wydział powiatowy zwolni również od powyższego obowiązku w przypadkach, przewidzianych w ust. (3) art. 6.

(5) Do orzekania w sprawach, objętych art. 32, oraz nakładania świadczeń pieniężnych na osoby, uchylające się od obowiązków, wynikających z postanowień tegoż artykułu, powołany jest wydział powiatowy.

(6) Postanowienia §§ 12, 13 i 14 mają w zakresie niniejszego paragrafu odpowiednie zastosowanie.

Do art. 41.

§ 27. (1) Kto posiada prawo wybierania do rady miejskiej w danem mieście, ma miejsce zamieszkania i faktycznie przebywa na jego obszarze, obowiązany jest w razie powołania go do komisji wyborczej, ustanowionej zgodnie z regulaminem wyborczym do przeprowadzenia wyborów do rady miejskiej w tem mieście, przyjąć powyższą godność i wykonywać bezpłatnie wszelkie czynności, wchodzące w zakres działania komisji.

(2) Postanowienia ustępu trzeciego § 26 mają w powyższych sprawach całkowite zastosowanie. Wydział powiatowy w mieście, nie wydzielonem z powiatowego związku samorządowego, oraz magistrat (art. 44 ust. 4) w mieście wydzielonem zwolni również od powyższego obowiązku w przypadkach, przewidzianych w ust. (3) art. 6.

(3) Organa, przewidziane w ustępie poprzednim, powołane są do orzekania w sprawach, uregulowanych postanowieniami niniejszego paragrafu, oraz nakładania świadczeń pieniężnych na osoby, uchylające się od obowiązków, wynikających z powyższych przepisów.

(4) Postanowienia §§ 12, 13 i 14 mają w zakresie niniejszego paragrafu odpowiednie zastosowanie.

§ 28. (1) Jeżeli członkowie komisji wyborczej wskutek udziału w jej pracach ponieśli dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym, mają prawo do otrzymania z funduszów miejskich odszkodowania za dnie rzeczywistej pracy w komisji, gdy czas tej pracy wynosi co najmniej 6 godzin na dobę. Odszkodowanie to nie może przekraczać w miastach, nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, kwoty 10 zł. w miastach zaś wydzielonych zł 15 za każdy dzień pracy w komisji. Bliższe normy odszkodowania określa rada miejska.

(2) Czas pracy w komisji wyborczej stwierdza jej przewodniczący, odszkodowanie zaś przyznaje i wypłaca burmistrz (prezydent miasta) po uznaniu przedstawionych mu dowodów za dostatecznie uzasadniające prawo do odszkodowania i przeprowadzenia wrazie potrzeby odpowiedniego dochodzenia. Od decyzji burmistrza (prezydenta miasta) przysługuje stronie w ciągu dni 14 po dniu otrzymania decyzji prawo wniesienia odwołania do władzy nadzorczej, która rozstrzyga ostatecznie.

Do art. 51.

§ 29. (1) Przełożeni gmin (wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast (i ich zastępcy) podwójci, wiceburmistrzowie i wiceprezydenci) w ciągu dni 7 po zatwierdzeniu ich wyboru składają na ręce władzy, powołanej do zatwierdzenia, albo na ręce wyznaczonego przez tę władzę jej przedstawiciela przysięgę służbową według roty następującej:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że na urzędzie . . . . przy wykonywaniu obowiązków służbowych mieć będę zawsze na względzie interes Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę, oraz dobro ogółu mieszkańców gminy (miasta) . . . ., wszystkich mieszkańców tych w równem mając zachowaniu, strzec będę pilnie obowiązujących przepisów, spełniać gorliwie, sumiennie i bezstronnie obowiązki mego urzędu, a tajemnicy urzędowej dochowam. Tak mi, Panie Boże, dopomóż".

(2) Osoby wyznania chrześcijańskiego składają powyższą przysięgę przed krzyżem.

§ 30. (1) Osoby, należące do związków wyznaniowych menonitów, baptystów, ewangelicznych chrześcijan i adwentystów Dnia Siódmego, oraz inne osoby, którym ich religja nie pozwala na składanie przysięgi, jak również osoby, nie należące do żadnego prawie uznanego wyznania, składają zamiast przysięgi w myśl art. 51 przyrzeczenie służbowe według następującej roty:

„Przyrzekam uroczyście, że na urzędzie . . . . przy wykonywaniu obowiązków służbowych mieć będę zawsze na względzie interes Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę, oraz dobro ogółu mieszkańców gminy (miasta) . . . ., wszystkich mieszkańców tych w równem mając zachowaniu, strzec będę pilnie obowiązujących przepisów, spełniać gorliwie, sumiennie i bezstronnie obowiązki mego urzędu, a tajemnicy urzędowej dochowam".

(2) Podczas wygłaszania roty, przyrzekający trzyma obie ręce opuszczone wdół, a po jej wygłoszeniu potwierdza przyrzeczenie służbowe podaniem ręki urzędnikowi, odbierającemu przyrzeczenie. Podanie ręki nie jest konieczne do ważności przyrzeczenia.

§ 31. Po złożeniu przysięgi lub przyrzeczenia służbowego spisuje się protokół, stwierdzający dzień i miejsce złożenia przysięgi lub przyrzeczenia, brzmienie roty oraz nazwisko i imię osoby, składającej i odbierającej przysięgę (przyrzeczenie). Protokół przechowuje w aktach urzędowych władza, odbierająca przysięgę lub przyrzeczenie służbowe.

Postanowienie końcowe.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego.

Poz. 578. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1933 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego.

Na podstawie art. 41 (1) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Przez powołane w niniejszym regulaminie bez bliższego określenia artykuły ustawy należy rozumieć odpowiednie artykuły ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294). Przez powołane bez bliższego określenia paragrafy należy rozumieć odnośne paragrafy niniejszego regulaminu.

(2) Wymienione w niniejszym regulaminie podwójne terminy poszczególnych czynności wyborczych należy rozumieć w ten sposób, iż liczba mniejsza określa termin dla miast do 10.000 mieszkańców, liczba zaś większa dla miast ponad 10.000 mieszkańców.

§ 2. (1) Wybory do rad miejskich odbywają się na podstawie powszechnego, równego, tajnego i bezpośredniego systemu głosowania oraz stosunkowego rozdziału mandatów.

(2) Prawo wybierania może być wykonane tylko osobiście.

§ 3. (1) Prawo wybierania do rady miejskiej ma każdy obywatel polski bez różnicy płci, który odpowiada warunkom, określonym w art. 3 ustawy.

(2) Wybrany do rady miejskiej może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat, ma prawo wybierania (art. 3 ustawy) i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

§ 4. (1) Miasto, liczące do 5.000 mieszkańców, może stanowić jeden okręg wyborczy, bądź też dzielić się na odpowiednią ilość okręgów.

(2) Obszar miast, liczących ponad 5.000 mieszkańców rządowa władza administracji ogólnej, określona w § 6 niniejszego regulaminu, podzieli na odpowiednią ilość okręgów wyborczych i ustali dla każdego okręgu w zależności od liczby jego mieszkańców ilość przypadających nań mandatów radnych.

(3) Na poszczególny okręg wyborczy nie może przypadać mniej, niż trzy mandaty.

(4) Okręg wyborczy może być podzielony w miarę potrzeby na obwody głosowania. W tym przypadku wyborca może wykonać prawo głosowania tylko w jednym obwodzie.

(5) Każdy okręg wyborczy oraz każdy obwód głosowania winien tworzyć jedną ciągłą całość terytorjalną.

(6) Okręgi wyborcze oznacza się numerami rzymskiemi, obwody zaś głosowania numerami arabskiemi dla każdego okręgu oddzielnie.

§ 5. Liczbę radnych miejskich określa art. 34 ustawy, przyczem za podstawę określenia liczby mieszkańców miasta przyjmuje się ogłoszone przez Główny Urząd Statystyczny wyniki ostatniego powszechnego spisu ludności. Liczba zastępców radnych jest równa liczbie radnych. Przy ustalaniu liczby mieszkańców w poszczególnych okręgach wyborczych i obwodach przyjmuje się za podstawę prowadzoną przez gminę ewidencję ludności.

Zarządzenie wyborów.

§ 6. (1) Wybory do rady miejskiej zarządza w miastach niewydzielonych z powiatowego związku samorządowego — starosta powiatowy, w miastach wydzielonych z powiatowego związku samorządowego — wojewoda, którym przysługuje ogólny nadzór nad czynnościami wyborczemi. Z tego tytułu władze te korzystają analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy.

(2) W zarządzeniu wyborów należy podać: dzień zarządzenia wyborów, dzień głosowania, ewentualny podział na okręgi wyborcze i obwody głosowania oraz ilość mandatów, przypadających na gminę, ilość mandatów w każdym okręgu wyborczym, jak również nazwiska przewodniczących, ich zastępców, dwóch członków i ich zastępców głównej i każdej okręgowej komisyj wyborczych. Treść zarządzenia należy podać przełożonemu gminy i przewodniczącemu głównej komisji wyborczej.

(3) Przed zarządzeniem wyborów władza zarządzająca wybory dokonywa podziału obszaru na okręgi wyborcze i na obwody głosowania i ustala ilość mandatów w poszczególnych okręgach.

Komisje wyborcze.

§ 7. (1) Dla przeprowadzenia wyborów ustanawia się główną komisję wyborczą i okręgowe komisje wyborcze. W razie podziału okręgów wyborczych na obwody głosowania należy utworzyć również obwodowe komisje wyborcze.

(2) Dla miasta, liczącego do 5.000 mieszkańców i stanowiącego jeden okręg wyborczy, tworzy się tylko główną komisję wyborczą, a w razie podziału jego na obwody głosowania — również obwodowe komisje wyborcze. Czynności okręgowych komisyj wyborczych, przewidziane niniejszym regulaminem, spełnia wówczas główna komisja wyborcza.

§ 8. (1) Główna i okręgowe komisje wyborcze składają się z przewodniczącego, jego zastępcy, 4 członków i tyluż zastępców. Przewodniczącego, jego zastępcę oraz 2 członków i ich zastępców mianuje władza zarządzająca wybory, pozostałych dwóch członków i ich zastępców powołuje zarząd miejski, komunikując o tem przewodniczącemu głównej komisji wyborczej.

(2) Obwodowe komisje wyborcze składają się z pięciu członków i tyluż zastępców (przewodniczącego, jego zastępcy, 4 członków i 4 ich zastępców), powołanych przez główną komisję wyborczą.

(3) Przewodniczący i członkowie komisyj wyborczych i ich zastępcy winni posiadać prawo wybierania do rady miejskiej, do której zarządzono wybory.

§ 9. (1) Do powzięcia uchwał komisyj wyborczych potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i co najmniej dwóch członków (zastępców). Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W razie równości głosów przyjęty zostaje wniosek, za którym głosował przewodniczący.

(2) Zastępca przewodniczącego i zastępcy innych członków komisyj wyborczych biorą udział w głosowaniu na posiedzeniu komisyj tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują, przyczem jednak zastępca przewodniczącego komisji wyborczej ma prawo brać udział we wszystkich posiedzeniach komisji.

Spisy wyborców.

§ 10. (1) Spis wyborców winien zawierać wszystkich posiadających prawo wybierania do rady miejskiej. Spisy wyborców sporządza przełożony gminy na podstawie rejestru mieszkańców oraz na podstawie danych i materjałów, posiadanych przez gminę w związku z prowadzeniem rejestru mieszkańców. Obywateli honorowych gminy wpisuje się na początku spisu wyborców, w razie podziału miasta na okręgi i obwody głosowania na początku spisu obwodu 1 okręgu 1.

(2) W miastach, liczących do 5.000 mieszkańców i niepodzielonych ani na okręgi wyborcze, ani na obwody głosowania, sporządza się jeden spis wyborczy dla całego miasta. W miastach, podzielonych na okręgi wyborcze, lecz nie podzielonych na obwody głosowania sporządza się spisy wyborcze dla każdego okręgu oddzielnie. W miastach zaś podzielonych na obwody głosowania spisów okręgowych nie sporządza się, a sporządza się spisy wyborcze dla każdego obwodu głosowania oddzielnie. Okręgowe spisy wyborcze oznacza się numerem okręgu, obwodowe zaś spisy wyborcze numerem obwodu, a w razie podziału miasta na okręgi i obwody, spisy obwodowe oznacza się numerami okręgu i obwodu. Zarząd miejski drogą uchwały może wprowadzić prócz okręgowych lub obwodowych spisów wyborców ogólny spis wyborców, obejmujący wyborców z całego miasta.

(3) Spisy wyborców, prócz ogólnego, sporządzane są według ulic i Nr. Nr. domów, albo w porządku abecadłowym nazwisk wyborców. Przyjęcie takiego lub innego układu spisów wyborców zależy od decyzji zarządu miejskiego stosownie do lokalnych warunków. Układ ogólnego spisu wyborców winien być abecadłowy według nazwisk wyborców.

(4) Spis wyborców winien zawierać:

a) W układzie według ulic i Nr. Nr. domów: numer porządkowy, nazwę ulicy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, od kiedy mieszka w gminie, numer porządkowy spisu ogólnego, jeżeli taki spis istnieje oraz trzy rubryki wolne, z których dwie pierwsze służą dla zaznaczenia oddania głosu przy wyborach normalnych, ewentualnie uzupełniających — trzecia zaś obszerniejsza na inne zapiski, w której notuje się specjalny tytuł zapisu do spisu wyborców, jak np. „posiadacz nieruchomości“, „urzędnik państwowy“ i t. p.

b) W układzie abecadłowym według nazwisk wyborców: numer porządkowy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, adres mieszkania (ulica, Nr. domu), od kiedy mieszka w gminie, numer porządkowy spisu ogólnego, jeżeli taki spis istnieje oraz trzy rubryki wolne, z których dwie pierwsze służą dla zaznaczenia oddania głosu przy wyborach normalnych ewentualnie uzupełniających, trzecia zaś obszerniejsza na inne zapiski, w której notuje się specjalny tytuł zapisu do spisu wyborców, jak np. „posiadacz nieruchomości“, „urzędnik państwowy“ i t. p.

c) Ogólny spis wyborców winien zawierać: numer porządkowy, nazwisko, imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, adres mieszkania (ulica, Nr. domu), numer okręgu, numer obwodu i numer porządkowy spisu obwodowego.

§ 11. (1) Przełożony gminy doręcza:

a) przewodniczącemu głównej komisji wyborczej jeden egzemplarz ogólnego spisu wyborców, jeżeli taki spis został wprowadzony oraz po jednym egzemplarzu każdego okręgowego lub obwodowego spisu wyborców (jeden cały komplet);

b) każdemu przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej — po dwa egzemplarze spisu okręgowego danego okręgu, o ile zaś miasto jest podzielone na obwody głosowania po jednym egzemplarzu spisów obwodowych wszystkich obwodów danego okręgu;

c) każdemu przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej — po dwa egzemplarze spisu wyborców danego obwodu.

(2) Przełożony gminy doręcza spisy wyborców przewodniczącym komisyj wyborczych (ust. 1) w terminach następujących:

a) w miastach, liczących do 10.000 mieszkańców, najpóźniej dnia 14-go od dnia zarządzenia wyborów;

b) w miastach, liczących ponad 10.000 mieszkańców, najpóźniej dnia 24-go od dnia zarządzenia wyborów.

§ 12. (1) 15 albo 25 dnia (§ 11 ust. 2) od dnia zarządzenia wyborów główna komisja wyborcza ogłosi plakatami:

a) podział miasta na okręgi wyborcze i obwody głosowania;

b) skład głównej, okręgowych i obwodowych komisyj wyborczych;

c) lokale i godziny urzędowania tych komisyj;

d) termin i miejsce wyłożenia spisu wyborców i wnoszenia reklamacyj (§ 13);
e) liczbę radnych, jaka ma być wybrana w każdym poszczególnym okręgu wyborczym;
f) termin zgłaszania list kandydatów (§ 15);
g) liczbę wyborców, uprawnionych do zgłoszenia list kandydatów dla każdego okręgu wyborczego (§ 17).

(2) W ogłoszeniu należy zaznaczyć, iż po upływie przepisanych terminów, reklamacje nie będą przyjmowane, zaś do głosowania będą uprawnione tylko osoby wpisane na ustalonym ostatecznie spisie wyborców (§ 14).

§ 13. (1) Spisy wyborców mają być wyłożone do przejrzenia w lokalach okręgowych komisyj wyborczych dnia 16 albo 26 od dnia zarządzenia wyborów przez dni siedem, najmniej przez pięć godzin dziennie. W tym czasie każdemu mieszkańcowi gminy wolno przeglądać spisy wyborców i czynić odpisy. Siedmiodniowy okres czasu wyłożenia spisów nie może mieć przerw.

(2) W czasie wyłożenia spisów każdy mieszkaniec miasta ma prawo wnieść do okręgowej komisji wyborczej poparte odpowiedniemi dowodami reklamacje z powodu pominięcia jego samego lub kogokolwiek innego w spisie wyborców, oraz przeciwko wpisaniu osoby nieuprawnionej do głosowania. Reklamacje należy zgłaszać pisemnie lub ustnie do protokółu. W czasie wyłożenia spisów wyborców winni być obecni co najmniej dwaj członkowie (zastępcy) komisji wyborczej.

§ 14. (1) Reklamacje z powodu pominięcia komisja okręgowa załatwia o ile możności bezzwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3-ch dni po dniu wniesienia reklamacji, a najpóźniej dnia 26 albo 36 od dnia zarządzenia wyborów i o decyzji zawiadamia reklamującego.

(2) W razie wniesienia reklamacji przeciwko wpisaniu komisja winna najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji zawiadomić o tem osobę, której umieszczenie na liście wyborców zostało zakwestjonowane, z pouczeniem, iż przysługuje jej prawo wniesienia swej obrony do komisji na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia. Przy doręczaniu pisemnych zawiadomień obowiązują postanowienia rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341). Reklamacje przeciw wpisaniu rozstrzyga okręgowa komisja w ciągu 2-ch dni od chwili upływu terminu obrony, co winno nastąpić najpóźniej dnia 26 albo 36 od dnia zarządzenia wyborów i bezzwłocznie zawiadamia o decyzji osoby interesowane.

(3) Od powyższych decyzyj nie przysługuje odwołanie.

(4) Po rozstrzygnięciu reklamacyj okręgowa komisja wyborcza wpisuje dodatkowo wyborców, których prawo wyborcze uznano w postępowaniu reklamacyjnem, w egzemplarzach okręgowych lub obwodowych spisów wyborców i zamyka spisy, zaopatrując je odpowiednią klauzulą oraz podpisami członków.

(5) W miastach, gdzie wprowadzono ogólne spisy wyborców, o wszelkich zmianach, dokonanych w drodze reklamacyj w spisach wyborców, okręgowe komisje wyborcze zawiadamiają główną komisję wyborczą, która sprawdza, czy jedna i ta sama osoba nie figuruje w spisach wyborców w paru okręgach lub obwodach, w wypadku stwierdzenia, iż ta sama osoba wpisana jest do paru spisów wyborców, główna komisja wyborcza zarządza odnotowanie w tych spisach, w którym okręgu lub obwodzie przysługuje tej osobie prawo oddania głosu.

Listy kandydatów.

§ 15. (1) Najpóźniej do dnia 20 albo 30 od dnia zarządzenia wyborów wyborcy mają prawo zgłaszania do głównej komisji wyborczej list kandydatów na radnych. Kandydaci na radnych winni posiadać prawo wybieralności (§ 3 (2). Liczba kandydatów na poszczególnych listach nie może przekraczać trzykrotnej ilości mandatów radnych, przypadających na dany okręg wyborczy.

(2) Ta sama lista kandydatów nie może być zgłoszona w kilku okręgach wyborczych.

§ 16. (1) Lista kandydatów winna zawierać numer okręgu wyborczego, imię, nazwisko, wiek i dokładny adres zamieszkania każdego kandydata. Nazwiska kandydatów opatruje się kolejno numerami. Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego kandydata, stwierdzone własnoręcznym podpisem:

a) że zgadza się na zgłoszenie jego kandydatury na danej liście i w danym okręgu wyborczym,
b) że posiada prawo wybieralności na radnego,
c) że zapoznał się z treścią art. 6, 8 i 9 ustawy.

W razie braku takiego oświadczenia wykreśla główna komisja wyborcza kandydata z listy.

(2) Kandydować wolno z jednej tylko listy w danym okręgu wyborczym. Jeżeli tego samego kandydata zamieszczono na kilka listach, uznaje się go za prawidłowo zgłoszonego na tej liście, do której dołączona jest jego zgoda z datą najpóźniejszą. W razie jednakowych dat skreśla się kandydata ze wszystkich list.

(3) Przewodniczący głównej komisji wyborczej ma prawo wezwać kandydata celem stwierdzenia, czy włada on językiem polskim w słowie i piśmie. Kandydata, który nie zjawi się na wezwanie prawidłowo doręczone, główna komisja wyborcza może wykreślić z listy kandydatów. Od tych decyzyj niema odwołania.

§ 17. (1) Każda lista kandydatów winna być podpisana przez co najmniej 1/50 część wszystkich wyborców, wpisanych do spisu wyborców danego miasta albo okręgu. Za podstawę do ustalenia liczby potrzebnych podpisów służą spisy wyborców sporządzone przez przełożonego gminy bez uwzględnienia okresu reklamacji. Licz-

bę 300 podpisów należy w każdym przypadku uznać za wystarczającą.

(2) Podpisujący listę winni podać adresy swoich mieszkań. Śmierć podpisującego, albo późniejsza utrata przezeń prawa wybierania nie powoduje unieważnienia listy. Wyborca ma prawo cofnąć złożony podpis pod listą kandydatów najpóźniej dnia 20 albo 30 po dniu zarządzenia wyborów.

(3) Za pełnomocnika listy, upoważnionego do porozumiewania się z komisją wyborczą, uważa się osobę, podpisaną na pierwszem miejscu; jako zastępcę pełnomocnika — podpisaną na drugiem miejscu, o ile w liście nie wskazano wyraźnie jako pełnomocnika i jego zastępcę innych osób.

§ 18. (1) Przewodniczący głównej komisji wyborczej wydaje na żądanie pełnomocnika listy, pisemne poświadczenie zgłoszenia listy i złożenia oświadczenia kandydatów (§ 16).

(2) Zgłoszona lista kandydatów otrzymuje numer porządkowy, w kolejności zgłoszenia. Numeracja list odbywa się dla każdego okręgu wyborczego oddzielnie.

(3) Pełnomocnik każdej listy kandydatów, zgłaszając swoją listę, może złożyć piśmienne oświadczenie, iż rezerwuje ten sam numer, który uzyskuje jego lista, dla innych list jeszcze nie zgłoszonych w innych okręgach wyborczych, przyczem w oświadczeniu winien wymienić okręgi wyborcze i nazwy list kandydatów, dla których rezerwuje numer swojej listy. Główna komisja wyborcza może nadać wymienionym w oświadczeniu listom zarezerwowany numer o tyle, o ile pełnomocnicy tych list dołączą do swych list piśmienne oświadczenie iż chcą, by ich listy były oznaczone zarezerwowanym numerem. W braku takiego oświadczenia lista otrzymuje numer w kolejności zgłoszenia.

§ 19. (1) Przewodniczący głównej komisji wyborczej bada, czy zgłoszone listy kandydatów odpowiadają obowiązującym przepisom, a o dostrzeżonych brakach i wadach zawiadamia pełnomocnika listy najpóźniej 23 albo 33 dnia od dnia zarządzenia wyborów.

(2) Jeżeli pełnomocnik nie usunie braków i wad najpóźniej dnia 24 albo 34 od dnia zarządzenia wyborów, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność listy w całości, albo nieważność kandydatur, co do których stwierdzono braki i wady i o decyzji zawiadamia pełnomocnika listy. Od tej decyzji nie przysługuje prawo odwołania.

(3) Ustalone w powyższy sposób listy kandydatów nie mogą być zmieniane; natomiast można je wycofać, dopóki nie zostaną ogłoszone (§ 21).

(4) Łączenie (blok list) jest niedopuszczalne.

Wybór radnych bez głosowania.

§ 20. W przypadku, gdy w danym okręgu wyborczym zgłoszona została tylko jedna lista kandydatów, zawierająca podwójną liczbę nazwisk kandydatów, których należy wybrać w tymże okręgu, głosowanie nie odbywa się, a radnymi zostają kandydaci, wymienieni na czele listy w liczbie równej ilości mandatów radnych w danym okręgu, pozostali zaś kandydaci zostają zastępcami radnych w kolejności umieszczenia ich nazwisk na liście.

Ogłoszenie list kandydatów i terminu głosowania.

§ 21. (1) Najpóźniej dnia 26 albo 36 od dnia zarządzenia wyborów główna komisja wyborcza ogłasza plakatami:

a) listy kandydatów, uznane za ważne (bez podpisów zgłaszających) dla każdego okręgu wyborczego, pod numerami, które tym listom nadano;
b) dzień i czas trwania głosowania;
c) lokale, w których odbędzie się głosowanie;
d) treść §§ 23, 26, 33 niniejszego regulaminu.

(2) Głosowanie odbywa się jednego dnia we wszystkich okręgach wyborczych, w niedzielę lub dzień świąteczny najpóźniej dnia 30 albo 40 od dnia zarządzenia wyborów.

Głosowanie.

§ 22. (1) Głosowanie odbywa się w lokalach okręgowych komisyj wyborczych, w razie zaś podziału na obwody głosowania — w lokalach obwodowych komisyj wyborczych i trwa bez przerwy od godz. 9 do godz. 19.

(2) Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili obliczenia głosów w lokalu wyborczym powinni być obecni bez przerwy przewodniczący lub jego zastępca i co najmniej 2-ch członków komisji lub ich zastępcy.

(3) W lokalu wyborczym mogą przebywać mężowie zaufania wyborców, zgłoszeni przez pełnomocników list, po jednym dla każdej komisji. Mąż zaufania powinien mieć prawo wybierania do rady miejskiej danego miasta i okazać przewodniczącemu komisji wyborczej imienne pismo delegacyjne, wydane przez pełnomocnika danej listy.

§ 23. W dniu głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, w budynku, w którym się ten lokal znajduje, na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu stu metrów wygłaszać przemówień do wyborców, rozdawać kart do głosowania i w jakikolwiek inny sposób agitować. Postanowieniom tym podlegają również i mężowie zaufania.

§ 24. (1) Przewodniczący komisji czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie wyborów zarówno w lokalu wyborczym, jak i przed tym lokalem. Przewodniczący może zarządzić usunięcie z lokalu wyborczego osób, nie wyłączając mężów zaufania, które zakłócają spokój lub naruszają przepisy § 23 oraz może wydawać zarządzenia, zdążające do zapewnienia wyborcom dostępu do lokalu wyborczego i do urny wyborczej.

(2) Rządowe władze administracji ogólnej celem zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w czasie wyborów mogą zarządzić wyznaczenie

przy poszczególnych komisjach wyborczych posterunków policyjnych.

§ 25. Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza stwierdza, czy urna jest próżna, poczem urnę zamyka. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny w żadnym wypadku otwierać nie wolno.

§ 26. (1) Głosowanie odbywa się zapomocą kart do głosowania. Karty do głosowania nie mogą być koloru oczywiście innego niż biały. Karta powinna zawierać numer jednej z ważnie zgłoszonych list kandydatów, oraz nazwiska kandydatów, na których wyborca oddaje głos.

(2) Wyborca może głosować wyłącznie na kandydatów, których nazwiska umieszczone są na jednej tylko liście kandydatów, zgłoszonej ważnie w danym okręgu wyborczym.

(3) Każdy wyborca rozporządza tylu głosami, ilu radnych wybiera się w danym okręgu wyborczym, przyczem ma prawo część lub wszystkie rozporządzalne swe głosy oddać na jednego i tego samego kandydata. Wówczas wypisuje na karcie do głosowania tyle razy nazwisko tego kandydata, ile głosów chce mu oddać.

(4) Treść karty do głosowania może być odbita mechanicznie lub pisana.

§ 27. Karty do głosowania wrzucane są do urny w kopertach, ostemplowanych pieczęcią zarządu miejskiego. Wszystkie koperty mają być jednakowej barwy i jednakowego formatu, oprócz stempla koperty nie mogą być oznaczone żadnym znakiem odróżniającym. Przewodniczący głównej komisji wyborczej dostarcza wszystkim komisjom ostemplowane koperty.

§ 28. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: wyborca, podszedłszy do stołu, przy którym czynna jest komisja wyborcza, wymienia swe imię, nazwisko i adres zamieszkania. Gdy zostanie sprawdzone, że wymienione imię i nazwisko znajduje się w spisie wyborców danego okręgu lub obwodu, wyborca otrzymuje kopertę do głosowania, poczem wkłada w nią kartę do głosowania i wręcza przewodniczącemu komisji, który sprawdziwszy stempel na kopercie, wrzuca ją do urny wyborczej w obecności wyborcy. Jednocześnie członek komisji obok nazwiska wyborcy notuje oddanie głosu.

§ 29. (1) Przewodniczący lub jego zastępca oraz członkowie komisji mogą zażądać ustalenia tożsamości osoby głosującej. Uczynić to jednak mogą dopóki wyborca nie oddał głosu.

(2) Wyborca nie posiadający dokumentów, uznanych przez komisję za wystarczające, może powołać się na świadectwo dwóch wiarygodnych świadków, znanych komisji wyborczej. Od decyzji komisji w sprawie tożsamości wyborcy niema odwołania.

§ 30. (1) Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby, wskutek nieprzewidzianego wypadku, czynności wyborcze były uniemożliwione, komisja wyborcza może przedłużyć godziny głosowania lub odroczyć do dnia następnego. Zarządzenie takie winno być natychmiast ogłoszone publicznie w sposób, w danem mieście przyjęty.

(2) W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętuje akta i urnę wyborczą i odda je na przechowanie przewodniczącemu pod jego osobistą odpowiedzialnością. Po ponownem podjęciu głosowania należy protokólarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 31. O godzinie 19 przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko ci wyborcy, którzy w chwili zarządzenia zamknięcia znajdowali się w lokalu wyborczym. Komisja może także przed godziną 19 uznać głosowanie za ukończone, jeśli wszyscy wyborcy, wpisani do spisu oddali swoje głosy.

Obliczenie i ustalenie wyniku głosowania.

§ 32. (1) Obliczenia oddanych głosów dokonywają te komisje wyborcze, przed któremi odbywa się głosowanie. Obliczenia dokonywa się zaraz po ukończeniu głosowania.

(2) Przewodniczący komisji otwiera urnę wyborczą, poczem liczy koperty w niej złożone, nie otwierając ich. Jednocześnie ustala się na podstawie notatek w spisie wyborców liczbę głosujących.

(3) Gdyby liczba glosujących różniła się od liczby kopert wyjętych z urny, należy to zaznaczyć w protokóle, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę powyższej niezgodności.

(4) Po ukończeniu tej czynności komisja przystępuje niezwłocznie do obliczenia kart do głosowania oddanych ważnie na poszczególne listy kandydatów oraz głosów oddanych ważnie na poszczególnych kandydatów. W tym celu przewodniczący komisji otwiera koperty, wyjmuje z nich karty i odczytuje głośno najpierw numer listy, następnie nazwiska kandydatów, wymienionych w karcie. Przed odczytaniem karty do głosowania przewodniczący bada jej ważność. O nieważności orzeka komisja wyborcza. W miarę odczytywania przez przewodniczącego, dwaj członkowie komisji prowadzą każdy zosobna listy obliczenia, do których wpisują oddzielnie liczbę kart do głosowania, oddanych ważnie na poszczególne listy kandydatów, oddzielnie zaś głosy, oddane ważnie na poszczególnych kandydatów. Listy obliczenia prowadzone przez obydwóch członków komisji winny się ze sobą zgadzać i mają być po ukończeniu obliczenia i podpisaniu przez wszystkich obecnych członków komisji, dołączone do protokółu. Na podstawie list obliczenia komisja wyborcza ustala: a) ile ważnych kart do głosowania otrzymała każda lista kandydatów oraz b) ile każdy z kandydatów uzyskał ważnych głosów.

§ 33. (1) Nieważne są:

a) karty do głosowania, włożone do koperty urzędownie nieostemplowanej;
b) karty koloru oczywiście innego niż biały;
c) karty do głosowania niewypełnione lub wyraźnie nieczytelne;
d) karty, zawierające nazwiska kandydatów z różnych list.

(2) Z kilku znalezionych w kopercie, prawidłowo wypełnionych i o jednakowej treści kart do głosowania należy uznać za ważną tylko jedną kartę. Jeżeli zaś w kopercie znaleziono dwie lub więcej kart do głosowania o różnej treści, należy wszystkie znajdujące się w kopercie karty uznać za nieważne.

(3) Umieszczenie na karcie do głosowania nazwisk kandydatów w ilości większej aniżeli liczba radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym nie powoduje nieważności karty, nadliczbowe jednak nazwiska kandydatów w kolejności umieszczenia ich na karcie komisja wyborcza skreśla.

(4) Umieszczenie na karcie do głosowania nazwisk kandydatów, nie figurujących na żadnej z ważnie zgłoszonych list kandydatów, nie powoduje unieważnienia karty do głosowania, nazwiska jednak tych kandydatów komisja wyborcza skreśla.

(5) Skreślenie nazwiska kandydata i dopisanie innego nie powoduje nieważności karty do głosowania.

(6) Kandydatów, wpisanych do karty do głosowania w sposób, nie ustalający niewątpliwie osoby kandydata, komisja wyborcza skreśla. Wymienienie imienia kandydata jest niezbędne tylko wówczas, gdy na danej liście kandydatów figuruje dwóch lub więcej kandydatów tego samego nazwiska. Jeżeli na liście figuruje dwóch lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia, należy na karcie do głosowania podać imiona ojców tych kandydatów. Błędy i niedokładności pisowni nie powodują nieważności głosu, o ile tylko nie zachodzi wątpliwość co do tożsamości kandydata.

§ 34. Karty zakwestjonowane lub karty, zawierające nazwiska zakwestjonowanych kandydatów, o których ważności orzekała komisja, oznacza się numerami porządkowemi i dołącza się do protokółu. W protokóle podaje się krótkie powody dla których kartę lub poszczególne głosy uznano za ważne lub nieważne. Jeżeliby powodem unieważnienia była wadliwość koperty, dołącza się także kopertę, oznaczywszy ją numerem porządkowym odnośnej karty.

§ 35. Wszystkie oddane podczas głosowania karty do głosowania, nie podpadające pod przepisy § 34, komisja opakowuje i opieczętowuje, a na opakowaniu umieszcza napis, wskazujący okręg wyborczy, ewentualnie także obwód głosowania. Osobno opakowuje się koperty z wyjątkiem kopert, o których mowa w § 34 niniejszego regulaminu.

§ 36. Każda komisja wyborcza, przed którą odbyło się głosowanie, czyni protokólarne zestawienie z wyszczególnieniem:

a) liczby osób, uprawnionych do głosowania według listy wyborczej z wymienieniem ilu głosami rozporządzał każdy wyborca.
b) liczby wszystkich oddanych kart do głosowania,
c) liczby oddanych nieważnych kart do głosowania,
d) liczby wszystkich oddanych ważnych kart do głosowania,
e) liczby ważnych kart do głosowania, oddanych na poszczególne listy kandydatów,
f) liczby głosów ważnych, oddanych na poszczególnych kandydatów.

§ 37. O ile głosowanie odbyło się w komisji obwodowej, komisja ta, po dokonaniu zestawienia wyniku głosowania (jak w § 36) z czynności swych spisuje protokół, w którym uwidacznia nazwiska członków komisji wyborczej, godziny rozpoczęcia i ukończenia, albo przerwania głosowania, wszystkie uchwały komisji z krótkiem uzasadnieniem i ważniejsze okoliczności, dotyczące przebiegu głosowania. Protokół ten podpisany przez przewodniczącego i członków komisji wraz z zestawieniem wyników głosowania i wszystkiemi aktami wyborczemi komisja obwodowa bezzwłocznie przesyła okręgowej komisji wyborczej.

§ 38. Okręgowa komisja wyborcza sprawdza protokóły i obliczenia wyników głosowania, przyczem może wezwać przewodniczących obwodowych komisyj wyborczych do udzielenia wyjaśnień. Okręgowa komisja wyborcza może uchylić decyzję obwodowej komisji wyborczej o unieważnieniu lub uznaniu za ważną karty do głosowania lub poszczególnych głosów (§ 34) oraz winna poprawić sprawdzone błędy arytmetyczne. Po ostatecznem ustaleniu wyników głosowania we wszystkich obwodach, okręgowa komisja wyborcza zestawia wynik głosowania w całym okręgu (§ 36).

§ 39. Po zestawieniu wyników głosowania w okręgu wyborczym, okręgowa komisja wyborcza przystępuje do podziału mandatów pomiędzy listy kandydatów w sposób następujący. Ogólne ilości ważnych kart do głosowania, oddanych w danym okręgu wyborczym na poszczególne listy, dzieli się kolejno przez 1, 2, 3 i t. d., aż do chwili, gdy w ten sposób da się uszeregować tyle kolejno największych liczb (ilorazów z uwzględnieniem ułamków), ile jest mandatów w okręgu do podziału. Poszczególnej liście kandydatów przyznaje się tyle mandatów, ile ilorazów przypada na nią z pośród ustalonego w powyższy sposób ich szeregu. O przyznaniu mandatu jednej z dwóch lub więcej list, wykazujących jednakowe ilorazy końcowe, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

§ 40. (1) Po dokonaniu podziału mandatów pomiędzy listy kandydatów okręgowa komisja wyborcza przystępuje do ustalenia, którzy z kandydatów zostali wybrani do rady miejskiej.

(2) O pierwszeństwie i kolejności wyboru do rady miejskiej poszczególnych kandydatów danej listy decyduje kolejna względna większość głosów, ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów tej listy. W razie oddania jednakowej ilości głosów na dwóch lub więcej kandydatów, pierwszeństwo do uzyskania mandatu przysługuje kandydatowi umieszczonemu na pierwszem miejscu listy, o pierwszeństwie zaś pomiędzy innymi kandydatami rozstrzyga w takim przypad-

ku los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

(3) Gdy na listę przypada więcej niż jeden mandat, kandydat zaś umieszczony na pierwszem miejscu tej listy w myśl powyższych zasad nie uzyskałby mandatu, wówczas należy zaliczyć dodatkowo na korzyść tego kandydata otrzymaną przez innych kandydatów tej listy nadwyżkę głosów ponad liczbę ilorazu (ilorazu wyborczego listy), jaki wypada z podzielenia ogólnej ilości głosów, ważnie oddanych na daną listę, przez przypadającą na nią ilość mandatów. Ułamki, powstałe przy dzieleniu, zaokrągla się wgórę do jedności. W przypadku, gdy kandydat, umieszczony na pierwszem miejscu listy, nie uzyskał ani jednego głosu, postanowienia powyższe o zaliczeniu dodatkowem nadwyżek głosów, otrzymanych przez innych kandydatów, nie mają zastosowania.

(4) Jeżeli liczba kandydatów, na których głosowano z danej listy, nie wyczerpie pełnej ilości przyznanej tej liście mandatów, wówczas pozostałe mandaty przypadają innym kandydatom tejże listy w kolejności umieszczenia ich na liście.

P r z y k ł a d y: I. Miasto posiada 12.000 mieszkańców. Wybiera 24 radnych. Podzielone zostało na 3 okręgi wyborcze. Jeden z okręgów wyborczych, posiadający 8 mandatów ma 1300 uprawnionych do głosowania. Zgłoszono w nim ważne 4 listy kandydatów, na które oddano 1125 ważnych kart do głosowania.

L i s t a Nr. 1 otrzymała 350 ważnych kart do głosowania.

Kandydat A otrzymał 306 głosów
„ B „ 1656 „
„ C „ 654 „

L i s t a Nr. 2 otrzymała 595 ważnych kart do głosowania.

Kandydat D otrzymał 800 głosów
„ E „ 1512 „
„ F „ 1200 „
„ G „ 1200 „
„ H „ 0 „
„ I „ 0 „

L i s t a Nr. 3 otrzymała 120 ważnych kart do głosowania.

Kandydat L otrzymał 240 głosów
„ M „ 240 „
„ N „ 240 „
„ O „ 224 „

L i s t a Nr. 4 otrzymała 60 ważnych kart do głosowania.

Kandydat P otrzymał 150 głosów
„ R „ 250 „
„ S „ 64 „

Przystępujemy do podziału 8 mandatów pomiędzy listy kandydatów. W tym celu dzielimy kolejno liczby 350, 595, 120 i 60 przez 1, 2, 3 i t. d.

Lista Nr. 1	Lista Nr. 2	Lista Nr. 3	Lista Nr 4
350(2)	595(1)	120(7)	60
175(5)	297(3)	60	30
116	198(4)		
	148(6)		
	119(8)		

Lista Nr. 1 otrzymuje 2 mandaty
„ Nr. 2 „ 5 mandatów
„ Nr. 3 „ 1 mandat
„ Nr. 4 nie uzyskała żadnego mandatu.

Następnie ustala się, którzy z kandydatów każdej listy zostali wybrani do rady miejskiej.

L i s t a Nr. 1 otrzymała 2 mandaty

Kandydat A uzyskał 306 głosów
„ B „ 1656 „
„ C „ 654 „

Ponieważ kandydat A, umieszczony na pierwszem miejscu listy nie uzyskałby mandatu (uzyskaliby B i C), lista zaś ma więcej niż jeden mandat, przeto należy postąpić według ustępu (3) § 40 regulaminu, t. j. ogólną liczbę głosów padłych na listę Nr. 1 — 2616 podzielić przez liczbę uzyskanych mandatów 2 i nadwyżkę głosów innych kandydatów ponad otrzymany iloraz zaliczyć na korzyść kandydata A:

2616 : 2 = 1308; 1656—1308=348 głosów zaliczyć na korzyść kandydata A.

W ten sposób: Kandydat A będzie miał 306 + 348 = 654 głosy;

Kandydat B będzie miał 1656 — 348 = 1308 głosów;

Kandydat C będzie miał 654 głosy.

Pierwszy mandat otrzymuje kandydat B, drugi zaś mandat otrzymuje kandydat A, gdyż mimo posiadania tej samej liczby głosów co i kandydat C, jednak ma pierwszeństwo do mandatu z tytułu zajmowania pierwszego miejsca na liście kandydatów.

L i s t a Nr. 2 otrzymała 5 mandatów.

I mandat otrzymuje kandydat E
II mandat otrzymuje kandydat F
III mandat otrzymuje kandydat G
IV mandat otrzymuje kandydat D.

Ponieważ pozostaje jeszcze jeden mandat, a na resztę kandydatów tej listy nie głosowano, przeto pozostały piąty mandat przypada kolejnemu kandydatowi, czyli kandydatowi H.

L i s t a Nr. 3 otrzymała 1 mandat.

Ponieważ kandydat L umieszczony jest na pierwszem miejscu listy uzyskuje on mandat, mimo, iż posiada taką samą liczbę głosów, jaką uzyskali kandydaci M i N.

Ogólny wynik wyborów w okręgu następujący:

Wybrani do rady miejskiej: z listy Nr. 1 kandydaci B i A

z listy Nr. 2 kandydaci E, F, G, D i H

z listy Nr. 3 kandydat L.

§ 41. (1) Za zastępców radnych w poszczególnych okręgach wyborczych uznaje się tych kandydatów z danej listy, którzy mandatu nie uzyskali, a otrzymali zkolei największe ilości ważnych głosów. Liczba zastępców radnych z każdej listy nie może być większa od ilości przypadających na tę listę mandatów radnych.

(2) Jeżeli liczba pozostałych po wyborze radnych kandydatów, na których głosowano z danej listy, nie wyczerpie pełnej ilości przypadających na nią zastępców radnych, wówczas pozostała ilość stanowisk zastępców radnych przypada następnym kandydatom tej listy w kolejności, przewidzianej na liście.

§ 42. Po ustaleniu wyników wyborów okręgowa komisja wyborcza sporządza protokół, który winien zawierać: nazwiska członków okręgowej komisji, wszystkie czynności okręgowej komisji wyborczej, między innemi i z § 38, a w szczególności także czynności dotyczące przebiegu głosowania, o ile głosowanie odbyło się w okręgowej komisji wyborczej oraz czynności połączone z obliczeniem wyniku głosowania, a następnie imiona, nazwiska, wiek i miejsce zamieszkania wybranych radnych i ich zastępców. Protokół podpisują członkowie okręgowej komisji wyborczej.

§ 43. (1) Protokół wyborczy wraz z wszystkiemi aktami wyborczemi okręgowa komisja wyborcza przesyła bezzwłocznie głównej komisji wyborczej, która na podstawie tych protokółów sporządza ogólne zestawienie wyników wyborów dla całego miasta według okręgów wyborczych i ogłasza go plakatami.

(2) W obwieszczeniu należy podać:

a) liczbę oddanych ważnych kart do głosowania w każdym okręgu wyborczym;
b) liczbę kart do głosowania, uznanych za ważne, oddanych w każdym okręgu na poszczególne listy kandydatów;
c) liczbę mandatów, uzyskanych przez poszczególne listy kandydatów;
d) imiona, nazwiska, wiek i miejsce zamieszkania wybranych radnych w każdym okręgu z każdej listy kandydatów;
e) imiona, nazwiska, wiek i miejsce zamieszkania zastępców radnych z każdej listy kandydatów;
f) treść § 45 niniejszego regulaminu.

Protesty wyborcze i unieważnienie wyborów.

§ 44. Wybory są nieważne:

a) jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym dopuszczono się przy wyborach przekupstw, fałszu lub jakiegokolwiek podstępu, a popełnione przestępstwa mogły wpłynąć na wynik wyborów;
b) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami niniejszego regulaminu, a popełnione uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów.

§ 45. W ciągu 7 dni po dniu ogłoszenia wyniku wyborów przez główną komisję wyborczą co najmniej taka liczba wyborców danego okręgu wyborczego, jaka jest uprawniona w myśl § 17 niniejszego regulaminu do zgłoszenia listy kandydatów, ma prawo wnieść protest przeciwko wyborom w tymże okręgu z żądaniem unieważnienia wyborów w całości, albo też wyboru poszczególnego radnego. Protesty przeciwko wyborom wnosi się na piśmie do głównej komisji wyborczej, która w terminie 3-dniowym winna je przesłać z odpowiedniemi wyjaśnieniami i aktami wyborczemi do władzy, powołanej do rozstrzygania protestów (§ 46). Wniesienie protestu przeciwko wyborom wstrzymuje ukonstytuowanie się nowowybranej rady miejskiej.

§ 46. (1) O unieważnieniu w całości lub części z urzędu i na skutek protestu decydują: w odniesieniu do miast niewydzielonych z powiatowego związku samorządowego — starosta powiatowy, w odniesieniu do miast wydzielonych— wojewoda, przyczem starosta powiatowy i wojewoda stosują tryb postępowania, przewidziany w art. 97 ustawy.

(2) W razie unieważnienia wyboru poszczególnych radnych z urzędu lub na skutek wniesionego protestu, wstępują na ich miejsce kolejno zastępcy. W razie zaś unieważnienia wyborów w całości w danym okręgu wyborczym, władze, zarządzające wybory, a określone w § 6, zarządzają w ciągu 14 dni nowe wybory w tym okręgu. Nowe wybory odbywają się na podstawie tych samych spisów wyborców i przez te same komisje wyborcze. Spisy wyborców mogą być przez komisję wyborczą zmienione na skutek uzasadnionych reklamacyj, wniesionych w myśl przepisów niniejszego regulaminu (§§ 13 i 14).

Rozwiązanie komisyj wyborczych.

§ 47. W razie niewniesienia protestu przeciwko wyborom w przepisanym terminie główna komisja wyborcza przekazuje wszystkie akta wyborcze przełożonemu gminy miejskiej do przechowania w archiwum. Po uprawomocnieniu się aktu wyborczego wszystkie komisje wyborcze rozwiązują się.

Wybory uzupełniające.

§ 48. Jeżeli w ciągu kadencji listy zastępców radnych zostaną wyczerpane, a liczba radnych zmniejszy się o 20%, władze zarządzające wybory (§ 6) mogą zarządzić wybory uzupełniające. Te same władze obowiązane są to uczynić, gdy liczba radnych zmniejszy się o 30%, a rada nie będzie rozwiązana w myśl art. 69 (3) ustawy. Przy obliczeniu 20 albo 30% ułamki zaokrągla się wgórę do pełnej jedynki.

§ 49. (1) Przepisy niniejszego regulaminu, dotyczące w szczególności zarządzenia wyborów komisyj wyborczych, list kandydatów, spisów wyborców, wyboru radnych bez głosowania, ogłoszenia list kandydatów i terminu głosowania, sposobu przeprowadzenia głosowania, obliczenia i ustalenia wyniku głosowania, protestów wyborczych i unieważnienia wyborów oraz rozwiązania komisyj wyborczych mają analogiczne zastosowanie przy wyborach uzupełniających.

(2) Odnośna władza może utrzymać podział miasta na okręgi wyborcze taki, jaki był przy ostatnich wyborach głównych, może jednak ten podział zmienić, o ile zmiana ta byłaby uzasadniona zmianą liczby mieszkańców w mieście lub w poszczególnych okręgach wyborczych.

(3) Jeżeliby na poszczególne okręgi wyborcze według dotychczasowego podziału miało przypadać przy wyborach uzupełniających mniej niż trzy mandaty, wówczas odnośna władza winna okręgi takie włączyć do sąsiednich lub połączyć we wspólne okręgi tak, ażeby każdy poszczególny okręg wyborczy posiadał przy wyborach uzupełniających co najmniej trzy mandaty.

(4) Podział okręgów wyborczych na obwody głosowania może być utrzymany, o ile został utrzymany podział na okręgi, lub gdy całe okręgi włączono albo połączono z okręgami sąsiedniemi.

(5) Zastępcy radnych, wybranych w wyborach uzupełniających, powoływani są na tych samych zasadach, jak i przy wyborach głównych (§ 41).

Przepisy końcowe.

§ 50. Koszty, związane z przeprowadzeniem wyborów, ponosi gmina miejska. Zarząd miejski obowiązany jest dostarczyć komisjom wyborczym lokali wraz z potrzebnem urządzeniem oraz sił pomocniczych, których przewodniczący komisyj wyborczych mogą powołać do pomocy komisjom przy spełnianiu wszelkich czynności. Wszystkie podania i świadectwa w sprawach wyborczych są wolne od opłat stemplowych oraz opłat administracyjnych związków samorządowych.

§ 51. Czynności zarządu miejskiego i przełożonego gminy, przewidziane niniejszym regulaminem, w braku tych organów spełniają organa tymczasowe, powołane w myśl przepisów art. 50, 55 (2), 72 i 73 ustawy.

§ 52. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na terenie województw pomorskiego i poznańskiego. Jednocześnie traci moc obowiązującą wydany przez Ministra b. Dzielnicy Pruskiej regulamin wyborczy z dnia 12 sierpnia 1921 r. (Dz. Urzęd. Min. b. Dz. Pr. Nr. 26, poz. 176), zmieniony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1925 r. (Monitor Polski Nr. 149, poz. 662).

---

z 20 października Nr. 81 Rok 1933

Poz. 579. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie zniesienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Poz. 580. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 29 września 1933 r. o powierzeniu Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zastępstwa sądowego interesów masy likwidacyjnej b. Komitetu Floty Narodowej.

Poz. 581. Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 1933 r. w sprawie taryfy do obliczenia opłaty ryczałtowej w postępowaniu sporno-administracyjnem.

Poz. 582. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 września 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie zmian w statucie (ustawie) Piotrkowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego.

Poz. 583. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 1 października 1933 r. w sprawie zmian w rozporządzeniu z dnia 6 grudnia 1922 r. w przedmiocie utworzenia i organizacji okręgowych urzędów ubezpieczeń.

Poz. 584. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 września 1933 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na ostre zapalenie przednich rogów rdzenia (Polyomyelitis acuta anterior — choroba Heine-Medina).

Poz. 585. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 1933 r. o ustaleniu okręgów sądów grodzkich w powiecie krzemienieckim, w okręgu Sądu Okręgowego w Równem.

Poz. 586. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 października 1933 r. o zmianie granic miasta Nasielska w powiecie pułtuskim, województwie warszawskiem.

Poz. 587. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 października 1933 r. o zmianie granic miasta Święcian w powiecie święciańskim, województwie wileńskiem.

Poz. 588. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 października 1933 r. o zmianie granic miasta Nowej Wilejki w powiecie wileńsko-trockim, województwie wileńskiem.

Poz. 589. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 października 1933 r. o zmianie granic miasta Grzymałowa w powiecie skałackim, województwie tarnopolskiem.

Poz. 590. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 października 1933 r. o zmianie granic miasta Korca powiecie równeńskim, województwie wołyńskiem.

Poz. 591. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 października 1933 r. o zmianie granic miasta Brody w powiecie brodzkim, województwie tarnopolskiem.

Poz. 592. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 października 1933 r. o zmianie granic miasta Kamionka Strumiłowa w powiecie kamioneckim, województwie tarnopolskiem.

Poz. 593. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 października 1933 r. o zmianie granic miasta Limanowej w powiecie limanowskim, województwie krakowskiem.

Poz. 594. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 października 1933 r. o podniesieniu gminy Nisko w powiecie niżańskim w województwie lwowskiem do rzędu miast, rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r.

Poz. 595. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 października 1933 r. o podniesieniu gminy Winniki w powiecie i województwie lwowskiem do rzędu miast, rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r.

Poz. 596. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 października 1933 r. o podniesieniu gmin: Zakopane w powiecie nowotarskim, Krynica Zdrój w powiecie nowosądeckim oraz Jaworzno, Szczakowa i Krzeszowice w powiecie chrzanowskim w województwie krakowskiem do rzędu miast, rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r.

Poz. 597. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 października 1933 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie zniżki przerachowania niektórych długów rentowych.

z 28 października Nr. 82 Rok 1933

Poz. 598. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. Kodeks zobowiązań.

Poz. 599. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. Przepisy wprowadzające kodeks zobowiązań.

Poz. 600. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. Kodeks handlowy.

Poz. 601. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. Przepisy wprowadzające kodeks handlowy.

Poz. 602. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. Prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

Poz. 603. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie zmiany Kodeksu Postępowania Cywilnego.

Poz. 604. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 2 października Nr. 226 Rok 1933

z 3 października Nr. 227 Rok 1933

z 4 października Nr. 228 Rok 1933

Poz. 250. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 września 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Łódzkiej Izby Rolniczej.

z 5 października Nr. 229 Rok 1933

z 6 października Nr. 230 Rok 1933

z 7 października Nr. 231 Rok 1933

z 9 października Nr. 232 Rok 1933

Poz. 251. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy straży leśnej na rok służbowy 1933/34 na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego kieleckiego, łódzkiego i białostockiego.

z 10 października Nr. 233 Rok 1933

Poz. 252. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 253. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu z dnia 5 października 1933 roku w sprawie ulg dla przedsiębiorstwa państwowego „Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i w Chorzowie".

z 11 października Nr. 234 Rok 1933

Poz. 254. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. o Polskiej Akademji Literatury.

z 12 października Nr. 235 Rok 1933

Poz. 255. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 13 października Nr. 236 Rok 1933

Poz. 256. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 października 1933 r. w sprawie stosowania ceł maksymalnych.

Poz. 257. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 11 października 1933 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o warunkach uzyskania pozwoleń na przywóz za cłem ulgowym niektórych owoców południowych, towarów kolonjalnych i olejów roślinnych.

z 14 października Nr. 237 Rok 1933

Poz. 258. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 259. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 października 1933 r. o częściowej zmianie instrukcji morsko-celnej dla urzędu celnego w Gdyni.

z 16 października Nr. 238 Rok 1933

z 17 października Nr. 239 Rok 1933

Poz. 260. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów dla przebudowy odcinka drogi państwowej Chojnice — Tczew w Sucuminie, w powiecie starogardzkim.

z 18 października Nr. 240 Rok 1933

Poz. 261. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. ros. osób prawnych.

z 19 października Nr. 241 Rok 1933

Poz. 262. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 16 października 1933 r. w sprawie udzielenia instytucjom kredytu długoterminowego zezwoleń na dokonywanie konwersji zaległości od pożyczek.

z 20 października Nr. 242 Rok 1933

z 21 października Nr. 243 Rok 1933

z 23 października Nr. 244 Rok 1933

z 24 października Nr. 245 Rok 1933

z 25 października Nr. 246 Rok 1933

Poz. 263. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 11 października 1933 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 4 sierpnia 1933 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych (z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru oraz z wyłączeniem przemysłu spirytusowego) na terenie miasta Ostrowa oraz powiatu ostrowskiego.

z 26 października Nr. 247 Rok 1933

z 27 października Nr. 248 Rok 1933

Poz. 264. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 października 1933 r. o wywłaszczeniu na rzecz gminy m. st. Warszawy gruntów pod regulację ulicy Chmielnej w Warszawie.

z 28 października Nr. 249 Rok 1933

z 30 października Nr. 250 Rok 1933

Poz. 265. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję zwyczajną.

Poz. 266. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Senatu na sesję zwyczajną.

z 31 października Nr. 251 Rok 1933

Poz. 267. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1933 r. o wartości jednego grama czystego złota.

VI.
Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

231.

Okólnik Nr. 91

z dnia 4 października 1933 r.

(Pers. 1206/5) o nadawaniu wysłużonym podoficerom zawodowym wakujących w służbie państwowej stanowisk, uprawniających do zaopatrzenia emerytalnego.

Do

P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu w Warszawie, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, P. Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, P. P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, P. Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, P. Dyrektora Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach i P. Dyrektora Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych.

W numerze 58 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 lipca 1933 roku zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17 czerwca 1933 r. w sprawie trybu nadawania

stanowisk w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych wysłużonym podoficerom zawodowym wojska lub marynarki wojennej.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem ogłoszenia, t. j. z dniem 28 lipca 1933 r. i normuje kwestje, unormowane poprzednio nieobowiązującem już obecnie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 października 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 666).

W związku z brzmieniem wyżej wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1933 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

1. Przez wysłużonych podoficerów zawodowych mają być obsadzane tylko te z pośród wakujących stanowisk urzędników III (ewent. II) kategorji i stanowisk niższych funkcjonarjuszów państwowych oraz odpowiadających tym stanowiskom stanowisk w przedsiębiorstwach państwowych, **które uprawniają do zaopatrzenia emerytalnego** (§ 1) i podlegają obsadzeniu.

2. Przewidziane w § 3 zawiadamianie Ministerstwa Spraw Wojskowych o zawakowaniu stanowisk winno następować z chwilą, gdy stanie się wiadomem, że dane stanowisko będzie podlegało obsadzeniu przez nowego kandydata.

3. Na przyjęcie przedstawionego przez Ministra Spraw Wojskowych władzy mianującej kandydata z pośród wysłużonych podoficerów na stanowisko, mogące być obsadzonem lub na dopuszczenie go do służby przygotowaczej oraz na mianowanie na stałe nie potrzeba zezwolenia władzy naczelnej (§ 3, 9 — 12 i 16) z wyjątkiem wypadków, gdy takiego zezwolenia wyraźnie wymaga ustawa o państwowej służbie cywilnej.

Na zasadzie jednak art. 12 ust. 3 tej ustawy upoważniam podległe mi władze, uprawnione do mianowania, do skracania czasu służby przygotowawczej do sześciu miesięcy tym podoficerom zawodowym, którzy w czasie sześciomiesięcznej praktyki nabędą kwalifikacyj, uzdalniających ich do objęcia stanowisk administracyjnych III (ewent. II) kategorji.

4. Przedstawieni przez Ministra Spraw Wojskowych na wakujące stanowiska kandydaci z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych w czasie odbywania służby przygotowawczej (§ 12) podczas udzielonego im w tym celu urlopu nie otrzymują wynagrodzenia przewidzianego przez art. 40 ustawy o państwowej służbie cywilnej dla praktykantów, a to z tego powodu, że na czas pełnienia służby przygotowawczej zachowują oni prawo do pobierania uposażenia z tytułu służby wojskowej (art. 121 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7.X.1932 r. ogł. w Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 747 i art. 77 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7.III.1928 r. ogł. w Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 12, poz. 85).

5. Obowiązek zawiadamiania Ministerstwa Spraw Wojskowych o wakujących stanowiskach dotyczy tylko stanowisk III kategorji tudzież stanowisk funkcjonarjuszów niższych (§ 3 i 16 rozp. Rady Ministrów); ponieważ zaś rozporządzenie przewiduje w § 16 możność obsadzania przez wysłużonych podoficerów zawodowych także i stanowisk II kategorji, przeto władze mi podległe winny o wakujących stanowiskach tej kategorji zawiadamiać bezpośrednio Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, które porozumiewać się będzie w tych sprawach samo z Ministerstwem Spraw Wojskowych przez swego przedstawiciela (§ 8).

6. Na obszarze województwa śląskiego zgodnie z postanowieniem art. 33 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497) w brzmieniu, nadanem ustawą konstytucyjną z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146) pierwszeństwo przy obsadzaniu stanowisk w państwowej służbie cywilnej przysługuje tym tylko kandydatom z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych, którzy pochodzą ze Śląska.

7. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 5 z dnia 12 stycznia 1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 2, poz. 5), Nr. 125 z dnia 20 października 1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16, poz. 197) i Nr. 130 z dnia 24 października 1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 17, poz. 216) dotyczące nadawania stanowisk cywilnych wysłużonym podoficerom zawodowym — uchyla się.

8. W sprawie nadawania wysłużonym podoficerom zawodowym stanowisk w służbie samorządowej zostanie wydany osobny okólnik.

232.

Okólnik Nr. 92

z dnia 5 października 1933 r.

(GL. 3 d-2/2) w sprawie tworzenia i kasowania komórek organizacyjnych.

Do
P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) poruczyło w art. 126 wykonanie postanowień tego rozporządzenia w pierwszej linji Ministrowi Spraw Wewnętrznych nadto rozporządzenie to w art. 36, o ile chodzi o organizację urzędów wojewódzkich, a w art. 69, o ile idzie o organizację starostw nadało Ministrowi Spraw Wewnętrznych specjalne w tym względzie uprawnienia.

W związku z tem zwracałem już uwagę Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na konieczność porozumiewania się ze mną w sprawach wprowadzania zmian do istniejących komórek organizacyjnych. Niezależnie od tego okólnikiem Nr. 200 z 23 listopada 1931 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 20, poz. 315) zaleciłem Panom, aby dążyć do uproszczenia struktury urzędów wojewódzkich przez skasowanie niektórych wydziałów względnie oddziałów, wykluczając zarazem

rozrost obecnej organizacji urzędów przez pomnożenie liczby dotychczasowych komórek organizacyjnych.

Mimo to stwierdziłem ostatnio fakt bezpośredniej korespondencji skierowanej przez Panów do jednego z Ministerstw o utworzenie nowej komórki organizacyjnej z pominięciem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ponieważ sprawa organizacji urzędów wojewódzkich zastrzeżona jest w pierwszym rzędzie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i wymaga siłą rzeczy jednolitego traktowania, przeto proszę Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu, aby przy zamierzonem tworzeniu jakiejkolwiek nowej komórki organizacyjnej w urzędach wojewódzkich zwracali się najpierw do mnie z odpowiednim wnioskiem należycie uzasadnionym, względnie w razie otrzymania w tej mierze zarządzeń od innych Ministerstw, aby przedkładali je w odpisie do wiadomości Min. Spraw Wewnętrznych wraz ze sprawozdaniem i wnioskami od siebie.

233

Okólnik Nr. 93

z dnia 6 października 1933 r.

(SB. 25/28/33) w sprawie przepisów o projektowaniu i wykonaniu połączeń spawanych w stalowych konstrukcjach budowlanych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Załączając przy niniejszym przepisy o projektowaniu i wykonaniu połączeń spawanych w stalowych konstrukcjach budowlanych zarządzam stosowanie ich przy wykonywaniu robót państwowych.

Zarazem polecam przepisy powyższe podać do wiadomości władz udzielających pozwoleń budowlanych w celu analogicznego stosowania zasad, zawartych w przepisach przy robotach, wykonywanych przez związki samorządowe i osoby prywatne.

Załącznik Nr. 1 do ok. Nr. 93.

Przepisy o projektowaniu i wykonywaniu połączeń spawanych w stalowych konstrukcjach budowlanych.

§ 1. Zasady ogólne.

1) Przepisy niniejsze dotyczą łączenia poszczególnych składowych części stalowych konstrukcji zapomocą spawania. Przy obliczaniu statycznem konstrukcji obowiązują ustalone normy obciążeń i naprężeń, dopuszczalnych dla konstrukcyj budowlanych.

2) Spawanie powinno być wykonywane metodą, gwarantującą należyte wyniki, jak spawanie elektryczne łukowe prądem zmiennym i stałym, spawanie elektryczno-oporowe, spawanie acetylenowo-tlenowe, spawanie acetylenowe lub wodorowo-elektryczne.

3) Metoda spawania powinna być dostosowana do charakteru połączeń spawanych danej konstrukcji.

4) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może w poszczególnych wypadkach pozwolić na odstąpienie od norm zawartych w niniejszych przepisach, pod warunkiem przeprowadzenia odpowiednich doświadczeń i należytego uzasadnienia teoretycznego.

§ 2. Projekt konstrukcji spawanej.

1) Przy projektowaniu stalowych konstrukcyj spawanych należy wziąć pod uwagę specjalne ukształtowanie przekrojów, dostosowane do ich charakteru i właściwości.

2) Na projektach konstrukcyj spawanych powinny być wyraźnie podane:

a) metoda spawania (§ 1 p. 2);

b) wszystkie spoiny, z wyjątkiem punktów (spoin) sczepnych, których oznaczenie na projektach nie jest obowiązkowe,—z podaniem ich położenia i wymiarów,

c) kolejność wykonania spoin,

d) zasadniczy podział spoin do wykonania w warsztacie lub na miejscu budowy.

§ 3. Normy dla obliczeń statycznych.

1) Przy obliczeniach spoin w połączeniach konstrukcyj stalowych należy przyjmować następujące zasadnicze naprężenia dopuszczalne:

na rozciąganie, ściskanie i zginanie — 1.000 kg/cm²;

na ścinanie dla spoin bocznych oraz pachwinowych:

Wymiary spoiny mm	5×5	6×6	8×8	10×10	12×12
Naprężenia dopuszczalne Ws. kg cm²	350	380	450	530	600

Wymiary spoiny mm	14×14	16×16	18×18	20×20
Naprężenie dopuszczalne Ws. kg cm²	650	700	750	800

Powyższe dane ważne są dla zasadniczego naprężenia dopuszczalnego konstrukcji k równego 1200 kg/cm²; dla innej wartości tegoż k należy powyższe wartości pomnożyć przez spółczynnik $\varphi = \frac{k}{1200}$

Dla spoin czołowych powyższe wartości można powiększyć o 10%.

Dla spoin sufitowych należy naprężenia dopuszczalne zmniejszyć o 25%, o ile próby wykonane w tej pozycji nie pozwolą na zastosowanie naprężeń wyższych.

Również o 25% należy zmniejszyć naprężenia dopuszczalne dla spoin pachwinowych, wykonanych w kącie mniejszym niż 60^0.

Spoiny, których należyte wykonanie jest wątpliwe, należy zupełnie pominąć w obliczeniu.

2. Jeżeli próby na ścinanie, wykonane według § 6 dadzą rezultaty wyższe od przewidzianych, to można w tymże stosunku podnieść naprężenia dopuszczalne.

3. Jako wymiar poprzeczny spoiny przyjmować należy:

a) dla spoin stykowych — grubość elementów łączonych przy łączeniu blach różnej grubości — mniejszą z tych grubości;
b) dla spoin pachwinowych wysokość zakreskowaną na rys. 1 trójkąta równoramiennego prostokątnego s' = 9,7s (rys. 1 i 2),
c) dla spoin bruzdowych wykonanych wedle rys. 3a wysokość trójkąta równoramiennego prostokątnego s' = 0,7s,
d) dla spoin bruzdowych wypełnionych wedle rys. 3b najmniejszą grubość s lub szerokość m spoiny.

4. Przy obliczaniu długości spoiny nie uwzględnia się kraterów.

Za długość spoiny bruzdowej wykonanej według rys. 3a należy przyjąć długość obwodu bruzdy.

5. Przy obliczaniu naprężeń w spoinach, pracujących na ścinanie, należy posiłkować się wzorem:

$$P = \Sigma \text{ wl kg.}$$

gdzie P = siła przenoszona przez spoiny w kg.
l = długość spoiny w cm po potrąceniu kraterów,
w = naprężenie dopuszczalne spoiny w kg/cm. b.

4. Osłabienia przekrojów otworami montażowemi należy uwzględnić w projekcie.

§ 4. Zasady projektowania spawania.

1. Przy projektowaniu konstrukcji stalowej spawanej należy ją ściśle dostosować do wymagań techniki spawania, co osiąga się przez odpowiedni wybór przekrojów prętów, dźwigarów, elementów połączeniowych, oraz sposobu połączeń. Należy również ustalić odpowiednią kolejność wykonania poszczególnych połączeń spawanych. W specjalnych wypadkach należy też określić kierunek wykonania spoiny, a także jednoczesne spawanie symetrycznych elementów przez dwu lub czterech spawaczy.

2. Spoiny powinny być tak rozłożone, żeby pod wpływem sił zewnętrznych o ile możności nie pracowały na skręcanie.

3. Przy połączeniach niesymetrycznych profili należy rozmieścić spoiny w ten sposób, ażeby ich środek ciężkości odpowiadał środkowi ciężkości danego pręta. O ile nie uda się tego osiągnąć, należy obliczyć powstałe z tego powodu dodatkowe naprężenia.

4. Najmniejsza długość spoiny powinna wynosić 40 mm po potrąceniu długości kraterów, przyczem długość kraterów przyjmuje się zasadniczo równą grubości spoiny s'.

Odstępy w świetle pomiędzy spoinami przerywanemi nie powinny przekraczać 15-krotnej grubości cieńszej części połączenia, względnie czterokrotnej długości spoiny.

5. Jako zasadę przy projektowaniu spoin stykowych można przyjąć:

a) blach i kształtowników do 4 mm grubości zazwyczaj nie ukosuje się,
b) przy większych grubościach blach i kształtowników ukosowanie jest konieczne.

Ukosowanie można wykonać nie na całej grubości blachy g, lecz pozostawić od 1 do 3 mm niezukosowane, jak pokazano na rys. 4 i rys. 5 dla dwu różnych sposobów zukosowania V i X. Kąt zukosowania powinien być około 60^0 do 80^0. Odstęp pomiędzy częściami łączonemi w najwęższem miejscu powinien wynosić od 1 do 3 mm, zależnie od ich grubości.

O ile poszczególne metody wymagają innego przygotowania, można od powyższych zasad ukosowania odstąpić.

7. Należy w miarę możności unikać spoin pachwinowych w kącie mniejszym od 45^0.

8. Przy spoinach bruzdowych szerokość bruzdy powinna być równa co najmniej $1\frac{1}{2}$ krotnej grubości blachy przy krawędziach niezukosowanych, względnie 10 mm przy bruzdach zukosowanych.

Najmniejszy poprzeczny odstęp bruzd w świetle powinien równać się co najmniej potrójnej grubości spoiny.

Spoiny bruzdowe należy stosować zawsze, gdy stosunek szerokości nakładki lub pręta do grubości wynosi ponad 25.

9. Przy projektowaniu spoin należy zwrócić uwagę na to, aby można je było wykonać należycie i wygodnie.

§ 5. Personel i zaopatrzenie instalacyjne.

1. Wykonanie stalowych konstrukcyj spawanych wymaga gruntownej znajomości i praktyki w tego rodzaju robocie, wobec czego można powierzyć je wyłącznie odpowiedzialnym przedsiębiorstwom, posiadającym odpowiedni personel wykwalifikowanych spawaczy pod bezpośrednim nadzorem inżyniera specjalisty, posiadającego odpowiednią wiedzę i doświadczenie.

2. Przedsiębiorca prowadzący roboty spawalnicze powinien posiadać odpowiednie urządzenie, należycie zainstalowane i utrzymane w dobrym stanie.

§ 6. Materjały do spawania.

1. Jako materjał macierzysty dla konstrukcji spawanych przewiduje się stal konstrukcyjną, odpowiadającą przepisom dla stali konstrukcyjnej zawartym w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych z dnia 18 czerwca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 431 załącznik 2).

Stale konstrukcyjne wysokowytrzymałościowe można stosować do konstrukcji spawanych po udowodnieniu na podstawie wyników przeprowadzonych prób, że materjał ten nadaje się do spawania.

2. Własności spoiwa powinny być ustalone przy pomocy prób na: a) rozerwanie, b) zginanie i c) ścinanie.

a) Próby na rozerwanie.

Dla dokonania próby należy spoić z blachy o wymiarach 150 × 150 o grubości od 10 do 12 mm, zukosowane pod kątem 60^0 do 80^0 zapomocą spoiny V (rys. 6). Po spojeniu należy blachę przeciąć na 5 pasków, z których odrzuca się 2 zewnętrzne paski, 3 zaś wewnętrzne o szerokości 30 — 35 mm, obrabia się w środkowej części w ten sposób, ażeby otrzymać przekrój 8 × 25 mm na długości 50 mm (rys. 7).

Obrobione w powyższy sposób 3 próbki poddaje się badaniu na rozerwanie. Naprężenie rozrywające powinno wynosić najmniej 3700 kg/cm^2,

b) Próby na zginanie.

Próbki na zginanie przygotowuje się tak samo, jak próbki na rozerwanie w/g § 6, pkt. 2 lit. a, jednak nie obrabia się ich w części środkowej, lecz zaokrągla się krawędzie po szerszej stronie spoiny, przyczem spód spoiny powinien być zgrubsza wyrównany.

Próbki należy poddawać zginaniu według jednego z następujących sposobów:

aa) w położeniu poziomem w warunkach wskazanych na rys. 8,

bb) w położeniu pionowem w/g wskazówek rys. 9. W tym wypadku należy próbki uprzednio zgiąć w imadle lub wedle rys. 8.

Próbki należy zginać do chwili ukazania się pierwszego pęknięcia, przyczem kąt zgięcia (rys. 10) powinien wynosić najmniej 60^0.

c) Próby na ścinanie.

aa) Próby na ścinanie spoin bocznych (rys. 11).

Próby wykonywa się z przekrojów płaskowników i blach, wskazanych niżej w kolumnie pierwszej, przy wymiarach spoin, wskazanych w kolumnie drugiej.

Wytrzymałość spoin na ścinanie powinna wynosić najmniej Ks.

Wymiary płaskowników mm g×b	Wymiary spoin s×s	Siła S t	Wytrzymałość Ks w kg/cm²
10 × 50	6 × 6	28,0	1400
12 × 50	10 × 10	36,0	1800
16 × 50	16 × 16	48,0	2400

Wymiary blach b' × g' należy tak dobrać, aby przeniosły one z zapasem siłę S.

Należy wykonać 3 × 3 = 9 prób. Kratery należy w obliczeniu pominąć.

bb) Próby na ścinanie spoin czołowych (rys. 12).

Próby wykonywa się z płaskowników, połączonych blachami węzłowemi przy pomocy spoin, wskazanych poniżej w kolumnie trzeciej.

Wytrzymałość spoin na ścinanie powinna wynosić co najmniej Ks.

Wymiary płaskowników w mm		Wymiar spoin mm	Siła S t	Wytrzymałość Ks w kg/cm²
zewnętrznych g×b	wewnętrznych g×b			
6 × 50	10 × 60	6×6	16,0	1600
10 × 50	15 × 70	10×10	21,0	2000
16 × 50	20 × 80	16×16	28,0	2800

Należy wykonać 3 × 3 = 9 próbek.

3. Wyniki prób mogą być niższe od podanych do 15%, jednakże w takim wypadku odpowiednie naprężenie dopuszczalne należy również zmniejszyć w tym stosunku, w jakim wyniki prób dadzą gorsze rezultaty od obowiązujących według niniejszego paragrafu (p. 2).

4. Jako miarodajne uważa się średnie wyniki, jednakże najgorszy wynik nie może być niższy niż 80% wymaganej przez niniejsze przepisy wartości średniej według § 3 p. 2 lub § 6 p. 3.

5. Pałeczki do spawania muszą być wolne od zendry, rdzy i zanieczyszczeń.

6. Materjał pałeczek powinien wskazać dobrą spawalność, topić się gładko i równo bez okazywania nienormalnych własności.

7. Przy spawaniu elektrycznem łukowem pałeczki powinny być pokryte powłoką uszlachetniającą i ochraniającą.

Używanie pałeczek niepowlekanych o odpowiednim składzie jest dopuszczalne, gdy czynią one zadość wszystkim próbom, wymienionym w § 6 pkt. 2.

8. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może uznać pałeczki wyrabiane przez odpowiedzialne firmy, a zbadane według niniejszych przepisów na podstawie uznanych przez się prób za dopuszczalne do wykonywania konstrukcyj spawanych bez każdorazowego badania.

§ 7. Przygotowania do spawania.

1. Elementy konstrukcyjne powinny być dokładnie wyznaczone i obcięte na miarę.

2. Miejsca dla spoin zarówno warsztatowych jak i montażowych powinny być wyznaczone w warsztacie na poszczególnych częściach konstrukcji.

3. W wypadkach ukosowania zapomocą cięcia tlenem należy oczyścić mechanicznie powierzchnię ukosowaną, o ile ma być ona spawana elektrycznie.

4. Powierzchnie profili blach spawanych muszą być dobrze oczyszczone z rdzy, farby i zendry na odległości dostatecznej, aby nieczystości nie mogły się dostać do spoiny. Przy spawaniu elektrycznem należy oczyścić je do białego metalu.

5. Jeżeli na biały metal została nałożona cienka warstwa z czystego oleju lnianego (bez farby), można jej nie usuwać.

§ 8. Przyrządy do spawania.

Uchwyty, imadła, jarzma i t. p. mogą być używane do należytego przytrzymywania krawędzi spawanych, jednak zamocowanie części łączonych musi być tego rodzaju, aby nie mogły wyniknąć z tego powodu naprężenia dodatkowe w spoinie.

§ 9. Wykonywanie spoin.

1. Spoiny wykonywa się według metod pracy najodpowiedniejszych do połączeń w zależności od ich położenia. Wydajność palników i łuku powinny być dostosowane do grubości spawanych części na zasadzie danych technicznych. Spawane brzegi winny być dostatecznie stopione równocześnie z dodawanym materjałem na całej głębokości rowka. Spoina powinna być należycie wtopiona w materjał konstrukcyjny.

2. W razie spawania konstrukcji pod kątem należy zwrócić baczną uwagę na dobre wtopienie spoiny w głębi kąta, utworzonego przez powierzchnie podlegające spawaniu.

3. Spoina powinna być równa, czysta, bez śladu przerywań, bez por i miejsc spalonych i wogóle posiadać te zewnętrzne oznaki które charakteryzują spoinę właściwie wykonaną.

4. Celem wykluczenia wszelkich przesunięć poszczególnych części jednego elementu podczas spawania przedsiębiorca może według swego uznania zastosować spoiny sczepne (punkty sczepne), które powinny być jaknajkrótsze. O ile umieszcza się je w miejscu późniejszej spoiny normalnej, to muszą one zostać usunięte przed nałożeniem tych ostatnich.

5. Wzbronione jest nadawać spoinom sczepnym inne przeznaczenie niż przewidziane w § 9 pkt. 4, lecz w żadnym wypadku nie wolno z nich korzystać dla podtrzymania rusztowań.

6. Spoina winna być w zasadzie lekko wypukła.

7. Źle wykonane spoiny powinny być usunięte i zamienione. Spoiny takie należy przed ponownem nałożeniem starannie wyciąć ostrem dłutem stalowem (ścinakiem) lub palnikiem.

8. Jeżeli spawanie z jakichkolwiek powodów ulega przerwie należy specjalnie zwrócić uwagę, aby przy ponownem rozpoczęciu spawania otrzymać stopienie materjału na całej powierzchni zetknięcia się z materjałem poprzednio nałożonym.

9. Przy spawaniu elektrycznem wielowarstwowem należy każdą warstwę dokładnie oczyścić do błyszczącego zdrowego metalu, zanim się przystąpi do nakładania warstwy następnej.

10. Malowanie spoin jest dopuszczalne dopiero po uskutecznieniu odbioru. Zezwala się jedynie przed odbiorem na pokrycie spoin warstwą przezroczystego oleju lnianego jako ochronę od rdzy, por. § 7 p. 5.

11. Przy temperaturze poniżej zera należy zastosować odpowiednie środki, zabezpieczające należytą pracę spawacza. Również należy spawaczowi zapewnić należytą ochronę od deszczu, śniegu i wiatru.

§ 10. Dziennik spawania.

1. Przy wykonywaniu konstrukcji spawanej na placu budowy niezależnie od Dziennika budowy obowiązkowo należy prowadzić specjalny „Dziennik Spawania" (placowy), uwzględniający tylko wykonanie spoin.

2. Do Dziennika Spawania powinien być załączony projekt ogólny konstrukcji spawanej wraz z obliczeniem statycznem.

3. Ewentualne zmiany konstrukcji spawanej należy odnotowywać wraz z umotywowaniem w Dzienniku Spawania, przyczem tego rodzaju zmiany muszą być zaopatrzone podpisem kierownika budowy i przedsiębiorcy. Zmiany te należy uwidocznić na projekcie konstrukcji spawanej.

4. Jeżeli Dziennik Spawania nie jest zaopatrzony w ogólny projekt konstrukcji spawanej w sposób przewidziany § 10 pkt. 3. rozpoczęcie robót konstrukcji spawanej jest wzbronione.

5. W Dzienniku Spawania zapisuje się systematycznie wykonanie wszystkich spoin w odniesieniu do zasadniczego projektu spawania wraz z datami wykonania spoin oraz nazwiska spawaczy, którzy te spoiny wykonali.

6. Kierownik budowy sprawujący nadzór nad wykonaniem konstrukcji spawanej, jest obowiązany do odnotowywania w Dzienniku Spawania wszystkich zauważonych braków wykonania, a także nakazów usunięcia źle wykonanych spoin oraz wszelkich zauważonych niedokładności lub odchyleń od projektu zasadniczego.

7. W Dzienniku Spawania należy obowiązkowo notować stan pogody, mający wpływ na wykonanie spawania, a więc deszcz (ew. śnieg), wiatr, (słaby, silny), niską temperaturę i t. p.

8. Wszystkie plany i rysunki wykonawcze, jakie oprócz ogólnego projektu wykonawczego zostały sporządzone dla wykonania konstrukcji stalowej, powinny być przechowane i w każdej chwili dostępne na miejscu wykonania robót.

9. Dla robót spawalniczych, wykonywanych w warsztatach, należy prowadzić specjalny Dziennik Spawania Warsztatowy, ze szczególnem uwzględnieniem pkt. 6 i 10 niniejszego paragrafu.

Po ukończeniu robót spawalniczych w warsztacie Dziennik Spawania warsztatowy dołącza się do ogólnego Dziennika Spawania.

10. Jeżeli warsztat wykonywujący konstrukcyjne roboty spawalnicze prowadzi u siebie swój własny Dziennik Spawania Warsztatowy jednoczący wszystkie roboty spawalnicze, dokonywane przez warsztat z uwzględnieniem powyżej podanych wymagań, wtedy prowadzenie oddzielnego Dziennika Spawania Warsztatowego dla danej budowy według pkt. 11 niniejszego paragrafu nie jest konieczne.

Na żądanie Kierownika budowy warsztat wydaje poświadczony podpisem właściciela warsztatu i odpowiedzialnego kierownika robót spawalniczych warsztatu odpis Dziennika Spawania Warsztatowego, dotyczący danej budowy. Stosownie do żądania odpis może obejmować część lub całość robót spawalniczych.

11. Protokół ostatecznego odbioru konstrukcji spawanej należy wciągnąć do Dziennika Spawania i tem samem Dziennik uważa się za zakończony.

§ 11. Kontrola i odbiór robót spawanych.

1. Wewnętrzna kontrola robót obejmuje czynności przed spawaniem, podczas spawania i po spawaniu.

2. Kontrola przed przystąpieniem do robót spawania obejmuje: zbadanie materjału do spawania i zdolności zawodowych spawacza, spawalności metalu, przeznaczonego do spawania, wartości dodawanego materjału i położenia spoin. Rezultat kontroli powinien być wniesiony do Dziennika Spawania. W zależności od wyniku kontroli kierownik robót wydaje pozwolenie na rozpoczęcie robót spawania.

3. Kontrola podczas pracy spawania obejmuje: sprawdzanie sposobu pracy, siły palnika lub łuku, regularność i przebieg spawania, oraz dobrego stopienia krawędzi.

4. Kontrola po pracy spawania obejmuje: zbadanie zewnętrznych oznak, pozwalających na ocenę wartości spawania względnie zbadania spoin przy pomocy specjalnych aparatów.

5. Przedsiębiorca obowiązany jest udostępnić organom kontrolującym, wyznaczonym przez Urząd Wojewódzki wgląd do prac spawania, wykonywanych bądź w warsztacie, bądź na placu budowy.

6. Przy odbiorze ostatecznym konstrukcji spawanej na miejscu budowy należy sprawdzić zgodność spoin z zatwierdzonym projektem pod względem położenia, długości i wymiaru każdej spoiny.

7. Odbiór konstrukcji spawanej może się odbywać w całości lub częściowo w miarę postępu robót spawalniczych, o czem każdorazowo należy wnieść osobną protokólarną wzmiankę w Dzienniku Spawania.

8. Przy większych budowach kierownik budowy może zażądać od przedsiębiorcy wykonywującego konstrukcje spawane aparatu do badania spoin.

§ 12. Próby spawaczy.

1. Przedsiębiorca, podejmujący się prowadzenia robót spawalniczych, obowiązany jest przeprowadzić stałą próbę spawaczy i tylko spawacze, którzy przeszli egzamin z wynikiem dodatnim dopuszczeni być mogą do wykonywania robót spawalniczych.

2. Spawacze powinni być poddawani próbom przez fachowego inżyniera co 6 miesięcy, a także każdorazowo przy przejściu z jednej budowy na drugą, jeżeli tego zażąda kierownik budowy.

3. Każdy spawacz, zatrudniony w budowie, powinien przy próbach wykonać trzy próbki na rozerwanie (§ 6 pkt. 2 lit. a), trzy próbki na zginanie (§ 6 pkt. 2, lit. b) i trzy próbki na ścinanie spoin czołowych(§ 6 pkt. 2, lit. c, bb) uzyskując należyte wyniki. Należy przytem zastosować tę metodę i te pałeczki, które mają być użyte na budowie.

4. Jeżeli spawacz ma wykonywać spoiny sufitowe lub spawać w innej pozycji niż normalnie, powinien również wykonać tego rodzaju próby, przyczem wyniki spawania sufitowego mogą być o 25% niższe, niż przy normalnej próbie (por. § 3 p. 1).

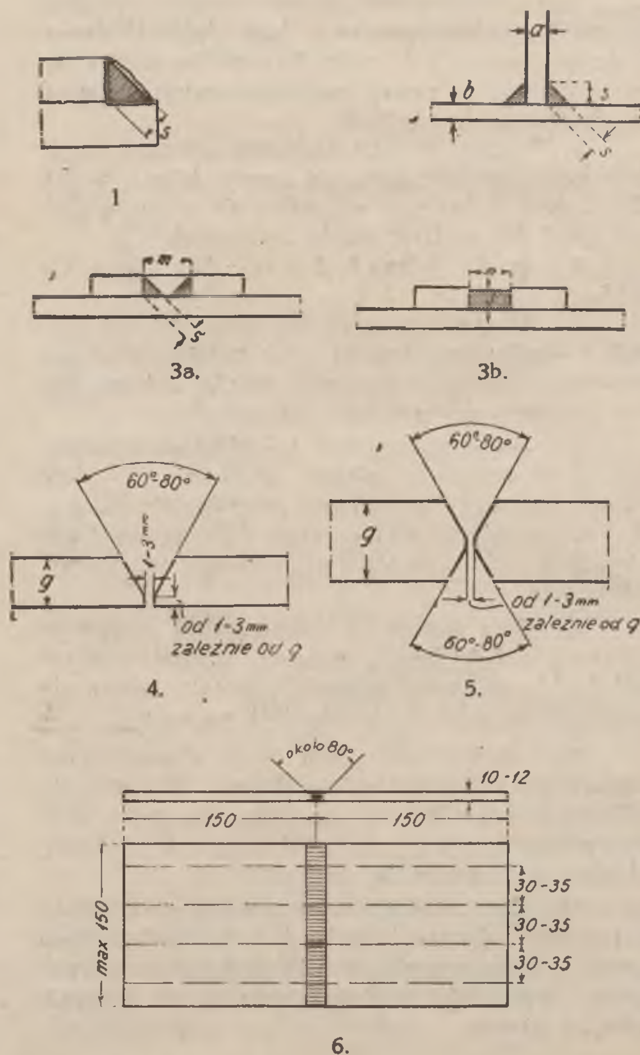
5. Sprawozdanie z próby spawacza powinno zawierać dokładne dane o instalacji, z której czerpano energję, o materjale spawanych części o materjale użytym do spawania, szczegóły, tyczące się samego wykonania i jakości połączenia pod względem dokładnego przetopienia i dokładnego przenikania materjału. Również powinny być zanotowane błędy powierzchniowe, wykończenie i sposób spawania.

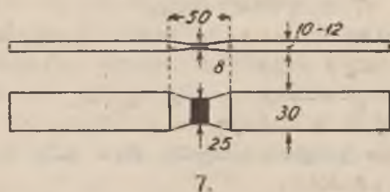
6. Nazwisko spawacza, data i miejsce dokonania próby wnosi się do Dziennika Spawania i w tymże Dzienniku Spawania powinno być odnotowane pozwolenie kierownika budowy na dopuszczenie danego spawacza do wykonania robót spawalniczych na budowie.

7. Za należyte kwalifikacje i umiejętność spawacza odpowiedzialność ponosi przedsiębiorca.

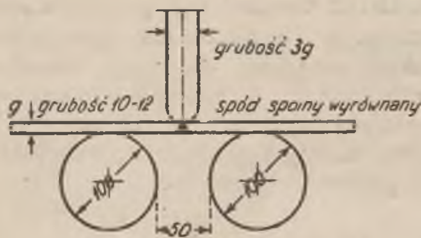
Załącznik Nr. 2 do okólnika Nr. 93.

RYSUNKI

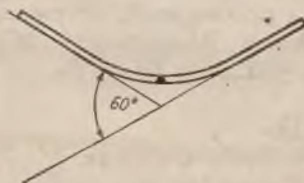
7.

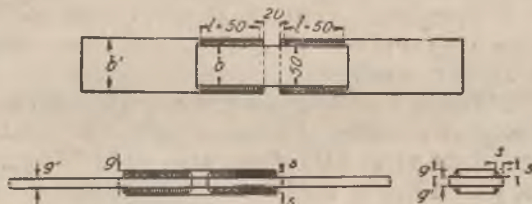
8.

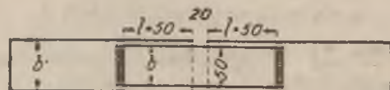
9.

10.

11.

12.

234.

Okólnik Nr. 94

z dnia 10 października 1933 r.

(Apr. 77/28) o oznaczaniu gatunków i cen piwa.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że w wielu lokalach prowadzących wyszynk sprzedawane jest piwo drugorzędnych gatunków po cenach piwa wysokowartościowego.

Celem zapobieżenia tego rodzaju nieuczciwej konkurencji, wpływającej nader niekorzystnie na dochody Skarbu Państwa oraz na rozwój rodzimego browarnictwa — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy o wywarcie nacisku by w myśl instrukcji zawartej w okólniku Nr. 68 z 19 maja 1932 r. (Nr. Apr. 77/1) we wszystkich lokalach prowadzących wyszynk piwa wywieszano na miejscu widocznem cenniki informujące o gatunkach piwa sprzedawanego jak również o jego cenie.

235.

Okólnik Nr. 95

z dnia 10 października 1933 r.

(AP. 106/102) o przesyłaniu Ministerstwu Komunikacji odpisów prawomocnych orzeczeń karnych na członków załogi statków powietrznych za naruszenie przepisów lotniczych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Poszczególne postanowienia rozporządzenia o prawie lotniczem, względnie rozporządzeń wykonawczych do tego prawa, nadają Ministerstwu Komunikacji specjalne upoważnienia w stosunku do członków załogi statków powietrznych skazanych za wykroczenia i przestępstwa, popełnione przez naruszenie odnośnych przepisów lotniczych.

Upoważnienia te mogą być wykorzystane przez Ministerstwo Komunikacji tylko w tym przypadku, gdy Ministerstwo to będzie otrzymywało od odnośnych władz administracji ogólnej odpowiednie informacje.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) polecić podległym władzom administracji ogólnej, powołanym do wykonywania orzecznictwa karnego w omawianych sprawach, sporządzanie odpisów prawomocnych orzeczeń (nakazów) karnych oddzielnie za każdy kwartał (styczeń — marzec, kwiecień — czerwiec, lipiec — wrzesień, październik — grudzień).

Otrzymane odpisy orzeczeń (nakazów) karnych za każdy kwartał prześle P. Wojewoda (P. Komisarz Rządu) Ministerstwu Komunikacji (Departamentowi Lotnictwa Cywilnego) z powołaniem się na niniejsze zarządzenie.

236.

Okólnik Nr. 96

z dnia 10 października 1933 r.

(BZ. 24/20) w sprawie wytycznych przy wydzierżawianiu związkom samorządowym nieruchomości państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Nawiązując do pisma okólnego z dnia 5.X. 1932 r. Nr. BZ. 24/9 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16, poz. 202) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu ustanawia następujące wytyczne przy wydzierżawianiu związkom samorządowym nieruchomości państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych na warunkach ulgowych na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r., podanej do wiadomości Panów Wojewodów pismem okólnem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6.VIII.1932 r. Nr. SS. 111/28/2 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 13, poz. 167).

1. Wydzierżawiane związkom samorządowym mogą być tylko nieruchomości zbędne dla potrzeb państwowych i nienadające się na pomieszczenie urzędów państwowych.

Zastrzeżenie powyższe nie dotyczy objektów po b. ziemstwach, b. ros. Towarzystwach Dobroczynności i b. instytucjach stanowych dzierżawionych obecnie przez samorządy.

2. Umowy dzierżawne nie powinny być zawierane na okres dłuższy niż 10 lat z tem, że na prośbę dzierżawcy, zgłoszoną przed upływem ostatniego roku, umowa może być przedłużona na dalsze 5 lat.

Umowy winny zawierać postanowienie wskazujące w jakim wypadku i terminie przysługuje stronom prawo wymówienia umowy (np. niezbędność budynku na potrzeby państwowe).

3. Ulgi ponad 50% normalnego czynszu mogą być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach dla związków samorządowych, będących w nader ciężkich warunkach finansowych i to za zgodą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu na okres nie dłużej 3 lat, przyczem ulga w żaden sposób nie może powodować ze strony Skarbu Państwa dopłat do przedmiotu najmu.

Wszelkie ciężary, wypływające tak z tytułu własności odnośnej nieruchomości jak i jej użytkowania, oraz koszty remontu kapitalnego, konserwacyjnego i drobnego winny obciążać dzierżawcę, co winno być wyraźnie zaznaczone w umowach.

4. W umowach dzierżawnych winny być umieszczone klauzule, postanawiające, iż po upływie 3-letniego okresu dzierżawy czynsz umowny może być poddany rewizji, gdyż stosowanie ulg czynszowych znajduje uzasadnienie w obecnych warunkach gospodarczych, lecz nie może być przyjęte na stałe.

5. Spłata zaległych rat czynszu dzierżawnego za lata ubiegłe może być ewentualnie rozłożona na okres do 10 lat. Co się tyczy terminu płatności pierwszej raty, to może być on przesunięty dla poszczególnych związków komunalnych, będących w wyjątkowo ciężkich warunkach finansowych, nie dłużej jednak jak do dnia 1 kwietnia 1936 r.

6. W umowach winien być przewidziany obowiązek dzierżawcy ubezpieczenia wydzierżawionych budynków od ognia na rzecz Skarbu Państwa i przedstawiania odnośnych dowodów urzędowi wojewódzkiemu.

7. Wszelkie koszty i opłaty związane z zawarciem umowy ponosi dzierżawca.

237.

Okólnik Nr. 97

z dnia 12 października 1933 r.

(GL. 2a/6) o przeniesieniu spraw szkolenia urzędników z zakresu kompetencji Wydziału Org.-Prawn. (GL.) do Biura Person. (Pers.).

Do

P. P. Szefa Gabinetu Ministra, Dyrektorów Departamentów, Szefów Biur, Naczelników Wydziałów, Urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Niniejszem uchylam postanowienia okólnika Nr. 126 z dn. 20.X.1932 r. (Nr. GL. 2a/5) o przeniesieniu spraw szkolenia urzędników z zakresu kompetencji Biura Personalnego do Wydziału Org.-Prawn. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 16, poz. 198).

Wobec tego w sprawie szkolenia urzędników obowiązywać będą postanowienia okólnika Nr. 186 z 6.XI.31 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 186, poz. 295) w części dotyczącej szczegółowego podziału czynności Biura Personalnego.

238.

Okólnik Nr. 98

z dnia 14 października 1933 r.

(SS. 19a/24/1) w sprawie wyjaśnienia niektórych postanowień ustawy samorządowej i I rozp. wykonawczego.

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. woj. śląskiego) oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W jednym z najbliższych numerów Dziennika Ustaw ogłoszone będzie I rozporządzenie

wykonawcze do ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

Rozporządzenie to ma na celu głównie rozwinięcie tych postanowień ustawy, które określają prawa wyborcze do organów stanowiących związków samorządowych oraz organów gromad.

W celu prawidłowego stosowania przepisów ustawy i rozporządzenia wykonawczego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za konieczne udzielić P. P. Wojewodom do poszczególnych ich postanowień następujących wyjaśnień:

1) Do art. 3 ust. (1) i art. 4 ust. (1) ustawy.

Prawo wyborcze i wybieralności do organów ustrojowych związków samorządowych przysługuje tylko obywatelom polskim.

Zarząd gminny lub miejski bądź właściwa komisja wyborcza mogą przy badaniu warunków prawa wybierania względnie wybieralności dla organów samorządowych żądać okazania sobie dowodów obywatelstwa polskiego jedynie w przypadkach spornych, gdy obywatelstwo to zostało z urzędu albo wskutek reklamacji któregokolwiek z wyborców w sposób uzasadniony, poparty poważnemi danemi, zakwestjonowane.

Za dowód obywatelstwa polskiego w myśl postanowień ust. (1) art. 3 i ust. (1) art. 4 służy:

a) poświadczenie obywatelstwa polskiego, przewidziane w rozporządzeniu Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 7.6.1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 20 stycznia 1920 o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 320),

b) akt uznania oraz nadanie obywatelstwa polskiego, przewidziany we wskazanem pod a) rozp. Min. Spraw Wewnętrznych,

c) zaświadczenie obywatelstwa na dowodzie osobistym, wystawione w myśl § 6 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 29.11.1928 r. o dowodach osobistych (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 898),

d) dowód osobisty wzoru Nr. 1, wystawiony dla obywatela Rzeczypospolitej Polskiej przez władze administracji ogólnej na podstawie okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 125 z 1921 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 12, poz. 378),

e) zawiadomienie władz administracji ogólnej w myśl przepisów § 39 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 16.10.1930 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653).

W razie braku dowodu obywatelstwa oraz w innych przypadkach wątpliwych miarodajną dla zarządu gminnego i miejskiego oraz dla komisji wyborczej jest wskazówka lub informacja właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, do którego organa powyższe winne w takich razach się zwracać.

Powiatowemi władzami administracji ogólnej w powyższym zakresie są starostowie powiatowi i grodzcy (w b. zaborze rosyjskim), komisarz Rządu m. Gdyni, starosta morski w Wejherowie oraz prezydenci miast: Bydgoszczy, Gniezna, Grudziądza, Inowrocławia, Krakowa, Lwowa, Poznania i Torunia (§ 2 rozp. Rady Min. z dn. 27.4.1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408).

2) Do ust. 1 lit. c) art. 3 ustawy i § 3 rozp.

Zmiany, jakie wskutek wejścia w życie nowego K. K. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 571 z 1932 roku) zaszły w postanowieniach art. 3 ordynacji wyborczej do Sejmu z dnia 28.7.1922 r. (Dz. U R. P. Nr. 66, poz. 590), są następujące:

Zachowały nadal moc obowiązującą jedynie postanowienia, zawarte w p. 1) i 2) art. 3 cyt. ordynacji wyborczej, natomiast pozostałe postanowienia, zawarte w p. 3) — 7) tegoż artykułu nie obowiązują, w miejsce zaś nich wchodzą obecnie przepisy art. 45 i 47 § 1 i 2 oraz art. 49, 52 i 53 K. K., jeżeli zaś chodzi o wojskowych zawodowych służby czynnej ponadto art. 18 K. K. wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 765 z 1932 r.).

W myśl cyt. postanowień K. K. obywatel polski traci czynne i bierne prawo wyborcze do organów ustrojowych związków samorządowych z chwilą uprawomocnienia się wyroku, w którym sąd na zawsze albo na czas od 2 do 10 lat orzekł utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych przy wymiarze kary śmierci lub dożywotniego więzienia, bądź kary za zbrodnię stanu lub zbrodnię przeciw interesom zewnętrznym Państwa i stosunkom międzynarodowym albo też kary więzienia za inne zbrodnie, popełnione z chęci zysku (art. 47 § 1 K. K.), a nawet inne przestępstwo, popełnione z chęci zysku lub z innych niskich pobudek (art. 47 § 2 K. K.).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że postanowienia punktów 3) — 7) art. 3 cyt. ordynacji wyborczej do Sejmu mają jednak nadal całkowite zastosowanie przy ocenie kwestji utraty praw wyborczych do organów ustrojowych związków samorządowych w stosunku do osób, skazanych prawomocnemi wyrokami na podstawie dzielnicowych ustaw karnych, obowiązujących przed wejściem w życie nowego K. K.

3) Do art. 3 ust. (2) ustawy.

Członkowie rodzin właścicieli lub posiadaczy nieruchomości, położonych na obszarze danego związku samorządowego, nie korzystają z przywileju, przewidzianego pod lit. a) ust. 2) art. 3.

4) Do § 3 ust. (1) rozp.

Zarząd gminny względnie miejski oraz komisja wyborcza mogą żądać okazania sobie tytułu własności lub dowodu posiadania jedynie w przypadkach spornych, gdy tytuł z urzędu lub na skutek uzasadnionej reklamacji osób interesowanych, bądź też któregokolwiek z wyborców jest w sposób rzeczowy zakwestjonowany.

5) Do § 3 rozp. (ust. ostatni).

Posiadaczami nieruchomości, którzy są zwolnieni z mocy art. 3 ust. (2) lit. a) od rocznego cenzusu zamieszkania, mogą być w myśl ustępu ostatniego § 3 I-ego rozp. wykonawczego parcelanci, którzy objęli już w posiadanie nabyte parcele, choć hipotecznym ich właścicielem jest nadal właściciel parcelowanego obszaru, osadnicy wojskowi, będący w posiadaniu gruntów, nadanych przed wywołaniem ich hipoteki, członkowie spółdzielni mieszkaniowych, którzy objęli lokale mieszkalne, a ponadto wogóle posiadacze nieruchomości, którzy nie mogą wykazać się formalnemi tytułami własności, wykonywają jednak prawo posiadania we własnem imieniu, w charakterze właścicieli, a ponadto posiadacze nieruchomości, których tytuł własności jest sporny, jest np. przedmiotem sporu cywilno-prawnego i t. p.

Ze względu na brzmienie postanowienia, zawartego w p. a) ust. (2) art. 3 ustawy, który od warunku jednorocznego zamieszkania zwalnia właścicieli lub posiadaczy nieruchomości, nie jest rzeczą możliwą, ażeby z przywileju tego mógł korzystać zarówno właściciel, jak i ewent. posiadacz danej nieruchomości, jeśli własność i posiadanie nie jest w jednych i tych samych rękach; przywilej w takich razach przysługuje właścicielowi, posiadacz zaś korzysta zeń jedynie w przypadku, gdy posiada jako właściciel.

6) Do art. 3 ust. (2) lit. b) ustawy i § 4 rozp.

Do funkcjonarjuszów państwowych w szerzej ujętej wykładni, jaką zawiera § 4 rozp. wykonawczego, należy każda osoba, opłacana ze Skarbu Państwa albo zatrudniona w instytucji państwowej, jeżeli stosunek pracy tej osoby ma charakter stosunku służbowego, niezależnie od tego, czy stosunek ten wynika z nominacji czy z umowy służbowej, tudzież od tego czy jest to stosunek czasowy lub terminowy. Przesłanki powyższe dotyczą również funkcjonarjuszów przedsiębiorstw państwowych i monopoli.

Z tych więc względów funkcjonarjuszem państwowym w rozumieniu art. 3 ust. (2) lit. b) ustawy jest np. robotnik fabryki, należący do jej personelu. Jednakże nie jest funkcjonarjuszem państwowym robotnik lub rzemieślnik, powołany jedynie do wykonania określonej pracy, gdy stosunek jego pracy oparty jest na umowie najmu określonych usług (określonego dzieła), np. rzemieślnik, zaangażowany do odświeżenia mebli biurowych.

W szczególności funkcjonarjuszami państwowymi są osoby, zatrudnione w P. K. O. i jej oddziałach, jeżeli odpowiadają omówionym wyżej warunkom. Natomiast urzędnicy Banku Polskiego i jego oddziałów nie mają prawa do przywileju, przewidzianego w ust. (2) art. 3 ustawy, bowiem Bank Polski jest spółką akcyjną i nie ma charakteru instytucji państwowej ani funkcjonarjusze jej nie są opłacani ze Skarbu Państwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że urzędnicy stanu cywilnego na obszarze województwa pomorskiego i poznańskiego podpadają pod działania ust. (2) lit. b) art. 3 ustawy, bądź jako funkcjonarjusze samorządu terytorjalnego, bądź jako funkcjonarjusze państwowi.

Natomiast nie korzystają z powyższego przywileju członkowie zarządów i funkcjonarjusze spółek akcyjnych, w których związki samorządowe mają część, większość, a nawet wszystkie udziały, gdyż nawet spółka akcyjna, oparta wyłącznie na środkach materjalnych związków samorządowych, nie może być ze względu na swój charakter prawny uważana za instytucję samorządu terytorjalnego.

Jeżeli chodzi wreszcie o funkcjonarjuszów, opłacanych przez Skarb Śląski, korzystają oni z przywileju, przewidzianego w ust. (2) art. 3, jedynie wówczas, gdy mają zamieszkanie poza obszarem województwa śląskiego (na terenach graniczących z tem województwem).

7) Do § 4 ust. ostatni rozp.

Do wyznań, uznanych przez Państwo, należy zaliczyć jedynie: kościół rzymsko-katolicki, Autokefalny kościół prawosławny w Polsce, Wschodni kościół Staroobrzędowy, wyznania mojżeszowe, mahometańskie i karaimskie oraz protestantyzm, t. j. kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce, kościół Ewangelicko-Unijny w Poznaniu, kościół Ewangelicko-Unijny w Katowicach, kościół helweckiego i augsburskiego wyznania w Polsce, kościół ewangelicko-reformowany w Warszawie, kościół ewangelicko-reformowany w Wilnie oraz kościół staroluterski.

8) Do art. 3 ust. (5) ustawy.

Osoby, o których mowa w ust. (5) art. 3 ustawy, nie mają prawa głosować do organów ustrojowych związków samorządowych ani też kandydować na żadne stanowisko z wyboru w tych organach aż do czasu wydania i uprawomocnienia się wyroku sądowego, którego skutki w dziedzinie praw wyborczych do organów ustrojowych związków samorządowych ocenia się z punktu widzenia postanowień art. 3 ust. (1) lit. c) ustawy, § 2 I-go rozp. wykon. i wyjaśnień, zawartych w p. 2) niniejszego okólnika. Przez pojęcie „zbrodni" rozumieć należy przestępstwo, zagrożone przez K. K. karą śmierci lub więzienia powyżej 5 lat (art. 12 K. K.).

Ustalenie faktu, czy w stosunku do poszczególnych osób zachodzą okoliczności, przewidziane w ust. (5) art. 3 ustawy, należy z urzędu do zarządu gminnego, miejskiego i komisyj wyborczych na podstawie informacyj, uzyskanych od władz sądowych (sędziego śledczego, prokuratora) lub organów pol. państwowej, jeżeli te, jako organa wykonawcze władz wymiaru sprawiedliwości, dane odnośne posiadają.

9) Do art. 5 ust. (1) ustawy i § 9 rozp.

Fukcjonarjuszami powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej, których dotyczy ograniczenie z art. 5 ust. (1) ustawy, są urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi urzędów wojewódzkich (Komisarjatu Rządu m. st. Warsza-

wy) bez względu na wydział, czy oddział albo inną komórkę organizacyjną, w której osoby te są zatrudnione, oraz urzędnicy i funkcjonarjusze właściwych terytorjalnie starostw powiatowych, gdy chodzi o organ ustrojowy gminy wiejskiej i miasta niewydzielonego lub wydzielonego z powiatowego związku samorządowego, jak również starostw grodzkich, gdy chodzi o organ ustrojowy miasta wydzielonego w odrębny powiat miejski dla celów administracji rządowej.

Postanowienia ust. (1) art. 5 ustawy odnoszą się również do funkcjonarjuszów państwowych, zatrudnionych w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy, Powiatowych Zarządach Drogowych oraz Okręgowych Urzędach Ziemskich, gdyż powyższe urzędy obejmują działy służby również zespolone w powiatowych względnie wojewódzkich władzach administracji ogólnej.

Omawiane przepisy dotyczą ponadto funkcjonarjuszów państwowych podległych Komisarzowi Rządu m. Gdyni i Staroście Morskiemu w Wejherowie.

Natomiast ograniczenia z ust. (1) art. 5 nie odnoszą się do funkcjonarjuszów samorządowych biur zarządów miejskich (magistratów) w miastach, stanowiących powiaty miejskie dla celów administracji rządowej, w których prezydenci miast sprawują funkcje starostów grodzkich, bowiem do funkcjonarjuszów tych stosują się postanowienia ust. (2) art. 5 ustawy.

10) Do § 9 ust. (2) rozp.

Przez „przepisy służbowe", wspomniane w ust. drugim § 9 rozporządzenia, rozumieć należy przepisy, zawarte w ustawach i rozporządzeniach, regulujących stosunki służbowe, oraz przepisy zarządzeń służbowych, obowiązujące funkcjonarjuszów państwowych, bądź postanowienia rozkazów, dotyczących osób wojskowych oraz oficerów i szeregowych policji państwowej i straży granicznej.

11) Do art. 6 ustawy § 13 i § 14 rozporządzenia.

Postanowienia ust. (1) art. 6 nie stosują się w przypadku, gdy złożenie mandatu podwójciego i niezawodowego wiceburmistrza przed upływem kadencji nastąpiło wskutek niezatwierdzenia wyborów w myśl art. 50 ustawy.

Decyzje w sprawach, uregulowanych postanowieniami art. 6 ustawy nakładające w myśl ust. (4) i (5) tegoż artykułu świadczenia pieniężne na osoby uchylające się zdaniem władz orzekających od obowiązków, przewidzianych w ust. (1), muszą zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie zgodnie z art. 75 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22.III.1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Wymiar świadczenia pieniężnego, przewidzianego w ust. (5) art. 6 ustawy pozostawiony jest uznaniu władz orzekających, ograniczonemu postanowieniami § 14 ustęp ostatni rozporządzenia.

Władza odwoławcza ma prawo zaskarżone orzeczenie uchylić lub wymiar świadczenia zmienić w myśl art. 93 cyt. rozp. o postępowaniu administracyjnem. Nie jest jednak rzeczą wskazaną, ażeby wymiar świadczenia władza odwoławcza podnosiła.

W razie wniesienia odwołania w toku instancyj względnie skargi do N. T. A. przez stronę, pociągniętą do świadczenia pieniężnego, władze orzekające i odwoławcze mogą zastosować postanowienie art. 90 cyt. rozp. o postępowaniu administracyjnem.

Przez przewidziane w ust. (5) art. 6 ustawy „prawo zaskarżenia" decyzyj, dotyczących wymiaru świadczenia pieniężnego, rozumieć należy prawo wniesienia odwołania w myśl art. 82 i 83 cyt. rozp. o postępowaniu administracyjnem.

Poza tem przy orzekaniu w sprawach uregulowanych postanowieniami art. 6, władze orzekające w myśl ust. (4) i (5) tegoż artykułu oraz władze odwoławcze powinny przestrzegać ściśle postanowień cyt. powyżej rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22.III.1928 r. o postępowaniu administracyjnem.

12) Do art. 21, 32 i 41 ustawy oraz §§ 23 — 27 rozporządzenia.

Wyjaśnienia, zawarte w p. 11) niniejszego okólnika oprócz ustępu pierwszego stosują się analogicznie w sprawach uregulowanych postanowieniami art. 21, 32 i 41 ustawy oraz § 23 — 27 I-go rozporządzenia wykonawczego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów o podanie treści okólnika do wiadomości podległym starostom powiatowym (grodzkim) i zarządom miejskim miast wydzielonych z powiat. związków samorząd. oraz wydanie zarządzenia ścisłego przestrzegania instrukcji, zawartej w niniejszym okólniku, przez władze i organa, powołane do stosowania odnośnych norm ustawy samorządowej i I-go rozporządzenia wykonawczego.

239.

Okólnik Nr. 99

z dnia 14 października 1933 r.

(GL. 52-3) o zastępstwie Skarbu Państwa przed sądami powszechnemi.

Do

P. P. Wojewodów oraz Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

P. Prezes Prokuratorji Generalnej R. P. zwrócił się pismem z dnia 8.IX.1933 L. 2661/S/33

następującej treści do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

„I. Na zasadzie art. 1 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 5 sierpnia 1933 roku (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 461) zostało z dniem 1 października 1933 r. uchylone postanowienie art. XVII § 1 punkt 13 przepisów wprowadzających kodeks postępowania cywilnego z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 652), mocą którego to postanowienia w ciągu lat pięciu od czasu wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego t. j. do dnia 1 stycznia 1938 r. wszystkie sprawy, w których biorą udział Skarb Państwa lub przedsiębiorstwa państwowe z wyjątkiem spraw o ochronę zakłóconego lub przywrócenia utraconego posiadania miały podlegać w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie rozpoznaniu w pierwszej instancji przez sądy okręgowe.

Począwszy więc od dn. 1 października 1933 roku dla Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych stały się na całym obszarze Państwa Polskiego obowiązującemi przepisy art. 9 — 14 Kod. Post. Cyw. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 112, poz. 934), ustalające ogólnie dla wszystkich właściwość sądów grodzkich i okręgowych.

Skoncentrowanie w sądach okręgowych spraw, w których jako strona występuje Skarb Państwa znacznie ułatwiało pracę Prokuratorji Generalnej, która miała do czynienia z mniejszą liczbą sądów, położonych w znaczniejszych miastach o przeważnie dogodnej komunikacji. Po dniu 1 października 1933 r. większość spraw, które dotychczas rozpoznawały sądy okręgowe należeć będzie do właściwości sądów grodzkich rozsianych po licznych miastach i miasteczkach położonych w znacznej odległości od siedziby Prokuratorji i przeważnie pozbawionych dogodnego połączenia. Prokuratorja będzie mogła w nowej sytuacji sprostać swoim zadaniom z wielką trudnością, a w każdym razie tylko pod warunkiem aktywnego współdziałania i pomocy ze strony zainteresowanych urzędów, gdy te zgodnie zresztą z § 12 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 9.XII.24 r. o ustroju Prokuratorji Generalnej (Dz. U. R. P. Nr. 107, poz. 967) delegować będą swoich urzędników do sądów grodzkich na żądanie Prokuratorji.

Wprowadzenie w życie wyżej wspomnianej noweli do Kodeksu Postępowania Cywilnego spowoduje znaczne ułatwienie pracy zainteresowanych urzędów, ponieważ będą one wykonywać czynności zastępstwa sądowego przez delegowanych urzędników w pobliskich sądach grodzkich.

II. Poza tem wyżej cytowane rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 5 sierpnia 1933 r. wprowadza jeszcze zmianę charakteru przejściowego, a mianowicie art. 2 i 4 zawiera postanowienie, że w sprawach wszczętych przed dn. 1 października 1933 r. w sądach okręgowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie został począwszy od dn. 14 sierpnia 1933 roku zniesiony dla stron w sądach okręgowych i apelacyjnych przymus adwokacki, wprowadzony postanowieniem art. 86 Kod. Post. Cyw.

Tak więc w sprawach tych będą mogli w obecnym przejściowym czasie występować bez żadnych przeszkód przed sądami okręgowemi urzędnicy zainteresowanych urzędów na mocy pełnomocnictw bądź ogólnych, bądź szczegółowych, udzielonych przez Prokuratorję Generalną".

Treść powyższego pisma zechcą Panowie podać urzędom podległym do wiadomości i odpowiedniego stosowania.

Okólnik niniejszy pozostaje w związku z okólnikiem Nr. 162 z dnia 31 grudnia 1932 r. (Nr. GL. 52/1/3) — (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 20, poz. 277), uzupełniając go w tym kierunku, że w pewnych przypadkach w niniejszem okólniku przewidzianych, władze i urzędy państwowe będą mogły zastępować przez swoich urzędników interesy Skarbu Państwa przed sądami powszechnemi — na wniosek i w zastępstwie Prokuratorji Generalnej R. P.

240.

Okólnik Nr. 100

z dnia 21 października 1933 r.

(GL. 47/11) w sprawie uzgadniania projektów ustawodawczych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I — IV, P. P. Szefów Biur, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, P. Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego.

Ustęp czwarty § 135 Regulaminu Min. Spraw Wewnętrznych otrzymuje następujące brzmienie:

„Na podstawie zgłoszonych przez Wydziały opinij, Wydział Organizacyjno-Prawny przygotowuje ostateczny projekt załatwienia i przedkłada go za pośrednictwem Szefa Gabinetu do aprobaty Ministra najpóźniej na dwa dni przed upływem terminu".

W związku z powyższem zarządzam co następuje:

1. Przy projektach, nadsyłanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do uzgodnienia z terminem 28 dni przeznaczam 20 dni na obieg projektu w obrębie Ministerstwa stosownie do §§ 133 i 134 Regulaminu.

Z pozostałych 8 dni przeznaczam:

— pierwsze dwa dni dla Wydziału GL. celem zapoznania się z treścią projektu, ustalenia zakresu zainteresowania Min. Spraw Wewnętrz-

nych projektem i rozesłania projektu właściwym komórkom organizacyjnym do opinji;

— ostatnie 6 dni przeznaczam na zapoznanie się Wydziału GL. z opinjami nadesłanemi przez poszczególne Departamenty i Biura, ewent. uzgodnienie sprzecznych opinji, przygotowanie projektu załatwienia oraz aprobaty: Szefa Gabinetu, Podsekretarza Stanu i Ministra.

Ostatnie dwa dni przeznaczone są na przepisanie i ekspedycję.

2. Szereg projektów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje od innych Ministerstw z terminem skróconym za zgodą Pana Prezesa Rady Ministrów. Na ten wypadek zarządzam co następuje. Projekty nadesłane z terminem 14-dniowym lub krótszym. Wydział GL rozsyła za kartą obiegową tego samego dnia, w którym projekt otrzymał.

Ostatnie 4 dni przeznaczam na przygotowanie projektu załatwienia, aprobaty i ekspedycji. W ten sposób przy projektach nadesłanych z terminem 7-dniowym dla obiegu projektu w obrębie Departamentów i Biur w Min. Spr. Wewn. pozostaną 3 dni, przy 14-dniowym — 10 dni.

Projekty nadesłane z terminem dłuższym niż 14-dniowy będą traktowane w myśl pktu 1 niniejszego zarządzenia, z tem, że odpowiedniemu skróceniu ulega czas przeznaczony na obieg projektu w obrębie Ministerstwa.

3. Na karcie obiegowej Wydział GL nie będzie wyznaczał poszczególnych Wydziałów, lecz tylko Departamenty i Biura, przyczem wypisywać je będzie na karcie obiegowej w tej kolejności w jakiej jego zdaniem są w projekcie zainteresowane, rozpoczynając od najbardziej zainteresowanego.

4. Wydział GL o ile w ostatnim dniu terminu przeznaczonego na obieg projektu w obrębie Ministerstwa nie otrzyma tego projektu zpowrotem, obowiązany jest ponaglić ten Departament względnie Biuro, który na karcie obiegowej zamieszczony był jako ostatni.

5. Przy sposobności przypominam konieczność ścisłego stosowania postanowień § 135 Regulaminu, dotyczących formy i treści opinij.

241.

Okólnik Nr. 101

z dnia 26 października 1933 r.

(AC. 52-4/33r.) o stwierdzaniu obywatelstwa polskiego na podstawie wyciągów z rejestru mieszkańców.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Według §§ 35 i 39 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16.X.1930 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653) oraz §§ 40 i 62 instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27.XI.1930 r. o prowadzeniu rejestru mieszkańców (Mon. Pol. Nr. 291/30) w rubryce 11 rejestru wskazuje się przynależność państwową mieszkańców gminy, przyczem zapis powyższy uskutecznia się na podstawie właściwych dokumentów.

W związku z powyższem niektóre władze admin. ogólnej zapytują, czy w zakresie spraw obywatelstwa polskiego rejestry mieszkańców mogą być traktowane narówni z zamkniętemi obecnie księgami stałej ludności wzgl. księgami stanowemi lub księgami przynależności gminnej i czy na ich podstawie mogą być wystawiane poświadczenia obywatelstwa.

W celu usunięcia powyższych wątpliwości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że zapisanie do rejestru mieszkańców jest tylko dowodem zamieszkania i że żaden przepis ustawy nie nadaje rejestrowi mocy dowodu przynależności państwowej, jakkolwiek informacje co do przynależności państwowej są tam zawarte.

Rola rejestru mieszkańców w tym zakresie sprowadza się więc tylko do ewidencji faktów już stwierdzonych przez właściwe władze i w sposób, przewidziany właściwemi przepisami. Jest to zatem tylko źródło informacyj, z którego czerpać należy wskazówki, czy względnie jakie dowody obywatelstwa posiada dana osoba i gdzie tych dowodów szukać należy.

Dzięki tym informacjom, rejestr mieszkańców staje się czynnikiem usprawnienia działalności administracji, które polega m. in. na tem, aby fakty raz ustalone w sposób właściwy nie były badane ponownie, przy okazji każdej urzędowej czynności administracyjnej.

Rejestry mieszkańców mogą odgrywać w tej mierze rolę tem większą, że dokumenty, potwierdzające treść zapisów w poszczególnych rubrykach, są przechowywane przez gminy, a jeżeli chodzi o przynależność państwową, są ponadto szczegółowo wymienione, przez wskazanie numeru, daty wystawienia i władzy wystawiającej dokument.

We wszystkich zatem wypadkach, w których władza admin. ogólnej zmuszona jest stwierdzać obywatelstwo polskie, powinna ona przedewszystkiem stwierdzić, czy okoliczność ta nie została już ustalona i w tym właśnie celu powinna wymagać przedłożenia sobie „poświadczenia zamieszkania“ (p. okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 56 z dnia 30.IV.1932 r.).

W sprawach rozstrzyganych na prośbę osób interesowanych „poświadczenie zamieszkania“ winien dostarczać petent, jako załącznik do podania, zaś w sprawach, rozstrzyganych z urzędu — gmina na żądanie władzy admin. ogólnej. Analogicznie postępować należy we wszystkich innych wypadkach, o których jest mowa w § 39 wspomnianego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych. Należy przytem mieć na uwadze

przepis § 41 powołanej wyżej instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu rejestru mieszkańców.

We wszystkich wypadkach, wzbudzających wątpliwość co do należytego uskutecznienia zapisu w rejestrze, powinno się wymagać nadesłania przez gminę odpisu dokumentu, o który w danym wypadku chodzi.

242.

Okólnik Nr. 102

z dnia 27 października 1933 r.

(GB. 3/2/18) o zadłużeniach obciążających kredyty budżetowe oraz zapotrzebowaniach kredytów.

Do

P. P. Wojewodów (za wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W nawiązaniu do reskryptu z dnia 10 października 1933 roku za Nr. GB. 3/17/48 w sprawie kredytów na październik 1933 roku, Ministerstwo zarządza co następuje:

1) Wykazy zadłużeń, sporządzanie których zarządzono reskryptem Ministerstwa z dnia 8 marca 1932 roku Nr. GB. 3/2, oraz zapotrzebowania kredytów z budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (dział II i III) należy składać ściśle według podanych przy niniejszym okólniku wzorów Nr. Nr. 1, 2 i 3. Wykazy te należy składać w **nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 każdego miesiąca,** aby w tym dniu Ministerstwo posiadało wszystkie dane co do stanu zadłużeń w ostatnim dniu ubiegłego miesiąca oraz kwotę niezbędnego kredytu na miesiąc następny.

2) Wykazy zadłużeń i ewentualne zapotrzebowania kredytów na remonty kapitalne i budowle z działu IV budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych należy składać bezpośrednio Komendzie Głównej Policji Państwowej, a z działu V-go Korpusowi Ochrony Pogranicza w Warszawie.

3) Wykazy zadłużeń i zapotrzebowania kredytów na remonty kapitalne i budowle z poszczególnych części budżetu należy składać **bezpośrednio** właściwym władzom centralnym. Władze te będą przekazywać kredyty na remonty kapitalne i budowle właściwym urzędom wojewódzkim (Komisarjatowi Rządu m. st. Warszawy) bezpośrednio.

4) Sprawozdania miesięczne o wydatkach z kredytów budowlanych (wzór Nr. 19 do § 78 przepisów rachunkowo-kasowych) należy składać bezpośrednio właściwym władzom centralnym.

Jednocześnie uchyla się reskrypt b. Min. Robót Publicznych z dnia 27 sierpnia 1931 r. Nr. IX. 2472/31 oraz wszystkie inne oparte na tym reskrypcie zarządzenia w sprawie wykazów należności i zobowiązań za roboty budowlane i dostarczone materjały.

3 Załącz.

Strona 1. Załącznik 1 do poz. 242.

.... dn. .... 193.....r.

URZĄD WOJEWÓDZKI W..

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Wykonując reskrypt Ministerstwa z dnia.................. .... 1933 r. Nr. GB. 3/2/18 Urząd wojewódzki (Komisarjat Rządu m. st. Warszawy) przedkłada drugostronny wykaz zadłużeń i zapotrzebowanych kredytów.

ZA WOJEWODĘ

KIEROWNIK ODDZIAŁU
BUDŻETOWO-GOSPODARCZEGO

Strona 2 i 3.

Wzór Nr. 1.

WYKAZ

zadłużeń bez pokrycia na dzień 1.............. 193.....roku oraz zapotrzebowanych kredytów na miesiąc.. 193.....r.

Budżet M. S. Wewn. — Dział	Paragraf	Pozycja		TYTUŁ	Suma zadłużenia Zł.	gr.	Data powstania zadłużenia	Termin, w jakim zadłużenie musi być zlikwidowane	Objaśnienie, z jakiego powodu dopuszczono do zadłużenia	Suma niezbędnego kredytu Zapotrzebowanie Zł.	gr.	Krótkie objaśnienie zapotrzebowań kredytów w pozycjach budżetowych wymagających uzasadnienia	Uwagi Ministerstwa
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10		11	12
II	1			Uposażenie									
	2	1	—	Godziny nadliczbowe pracy i zapomogi . .									
		2	—	Umundurowanie									
		3	—	Opłaty ubezpieczeniowe									
	3	1	—	Podróże służbowe									
		2	—	Podróże służbowe służby technicznej									
		3	—	Przesiedlenia									
	4	1	a)	remont kapitalny środków lokomocji . . .									
			b)	wynagrodzenia szoferów i woźniców . . .									
		2	a)	ryczałt za koszty utrzymania i eksploatacji środków lokomocji, kupno benzyny i smarów, drobne naprawy, koszt utrzymania koni									
			b)	ryczałt kołowy na przewóz posiadanych urządzeń biurowych i pomieszczeniowych . .									
	5	1	a)	komorne i podatki									
			b)	wynagrodzenie dozorców									
			c)	zakup sprzętu pomieszczeniowego i przeciwpożarowego									
		2	a)	opał, światło i utrzymanie porządku oraz wywóz śmieci									
			b)	konserwacja sprzętu pomieszczeniowego i przeciwpożarowego.									
			c)	utrzymanie ogródków, kwietników, trawników									
			d)	dekoracja gmachów w czasie uroczystości narodowych									
	6	1	—	Zakup maszyn biurowych i pieczęci urzędowych									
		2	a)	materjały pisarskie, druki, książki i pisma .									
			b)	konserwacja maszyn biurowych									
			c)	opłaty telefoniczne, telegraficzne i pocztowe									
			d)	bilety tramwajowe i autobusowe.									
	8			Inne wydatki									
	9	2	—	Ryczałt na drobny remont i konserwację budowli i urządzeń									
	10	—	—	Utrzymanie zatrzymanych i osądzonych admin.									
	11	—	—	Koszty poboru wojskowego									
	12	1	—	Urzędy stanu cywilnego									
		2	—	Starostwa krajowe									
		3	—	Zasiłki na koszty wychowania przymusowego .									
		4	—	Dotacje dla wójtów									
	13	—	—	Zasiłki wojskowe									
	14	—	—	Koszty asystencji wojskowej									
	15	—	—	Nieściągalne koszty postępowania									

(Podpis)

Załącznik 2 do poz. 242.

Strona 1. ....dn.................................193.....r.

URZĄD WOJEWÓDZKI W..

Nr.........................

Wykaz zadłużeń i zapotrzebowanych kredytów.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Wykonując reskrypt Ministerstwa z dnia.................
............................Nr. GB. 3/2/18 Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu m. st. Warszawy) przedkłada drugostronny wykaz zadłużeń i zapotrzebowanych kredytów.

ZA WOJEWODĘ

KIEROWNIK ODDZIAŁU BUDŻETOWO-GOSPODARCZEGO

Strona 2 i 3.

Wzór Nr. 2.

W Y K A Z

zadłużeń bez pokrycia na dzień 1...193..........roku
oraz zapotrzebowanych kredytów na miesiąc...193..........r.

Budżet M. S. Wewn. Dział	Paragraf	Pozycja		T Y T U Ł	Suma zadłużenia Zł.	gr.	Data powstania zadłużenia	Termin, w jakim zadłużenie musi być zlikwidowane	Objaśnienie z jakiego powodu dopuszczono do zadłużenia	Suma niezbędnego kredytu zapotrzebowanie Zł.	gr.	Krótkie objaśnienie zapotrzebowań kredytów w pozycjach budżetowych, wymagających uzasadnienia	U w a g i Ministerstwa
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10		11	12
III				Służba techniczna . .									
	10	1	—	Wydatki osobowe zarządu gmachów państw . . .									
		2	a)	remont lokali.									
			b)	utrzymanie									
	12	—	a)	studja i projekty planów zabudowań osiedli									
			b)	studja i projekty architektoniczne.									
			c)	studja i projekty urządzeń sanitarnych									
	13	—	—	Konserwacja gmachów reprezentacyjnych									
	14	—	—	Pomiary szczegółowe . . .									
	15	1	—	Utrzymanie znaków granicznych									
		2	—	Utrzymanie urządzeń i pasa drogi granicznej. . . .									
	16	—	—	Koszty komisyj egzaminacyjnych									
	17	—	—	Wydatki admin. na grobownictwo wojenne . . .									
	18	—	—	Grobownictwo z czasów wojny światowej									
	19	—	—	Grobownictwo z czasów wojny polsko-bolszewickiej i powstań narodowych .									
	20	—	—	Badanie wód powierzchniowych, ścieków i powietrza									
				Razem . . .									

(podpis)

Strona 1. Załącznik 3 do poz. 242.

.... dn.................................. 193.....r.

URZĄD WOJEWÓDZKI W..

№.........................

Wykaz zadłużeń i zapotrzebowania kredytów budowlanych.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

W wykonaniu reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia.................................. 1933 r. Nr. GB. 3/2/18 Urząd wojewódzki (Komisarjat Rządu m. st. Warszawy) przedkłada wykaz zadłużeń i zapotrzebowanych kredytów.

ZA WOJEWODĘ

KIEROWNIK ODDZIAŁU
BUDŻETOWO-GOSPODARCZEGO

Strona 2 i 3.

Wzór Nr. 3.

WYKAZ

zadłużeń bez pokrycia na dzień 1..................193...... roku oraz zapotrzebowanych kredytów na miesiąc..............................193.....r.

Budżet M. S. Wewn. Dział	Pozycja	Paragraf		TYTUŁ	Suma zadłużenia zł.	gr.	Data powstania zadłużenia	Termin w jakim zadłużenie musi być zlikwidowane	Objaśnienie z jakiego powodu dopuszczono do zadłużenia	Suma niezbędnego kredytu zapotrzebowanie zł.	gr.	Krótkie objaśnienie zapotrzebowań kredytów w pozycjach budżetowych wymagających uzasadnienia	Uwagi Ministerstwa
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10		11	12
II	9	—	—	Remonty kapitalne									
			a)	. . . .									
			b)	. . . .									
				Razem									
				Budżet nadzwyczajny									
III	9	1		Nowe budowle									
			a)										
			b)										
			c)										
				Razem									
		2	—	Przebudowa i gruntowne naprawy									
			a)										
			b)										
			c)										
				Razem									
				Ogółem									

Uwaga: pod punktami a, b, c i t. d. należy podawać poszczególne objekty (budynki)

(podpis)

243.

Okólnik Nr. 103

z dnia 27 października 1933 r.

(SS. 42/56/8) o dodatku samorządowym starostów powiatowych i zastępców starostów z funduszów powiatowych związków samorządowych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem woj. śląskiego).

Wobec podnoszonych przez Panów Wojewodów wątpliwości, jakie nastręczają się przy stosowaniu postanowień art. 59 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294), w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (pismo z dnia 9.X.1933 r. Nr. D. III. 16350/5/33) wyjaśniam, co następuje:

1) Podstawą do obliczenia dodatków pieniężnych, przewidzianych w art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej dla starosty powiatowego, jako przewodniczącego wydziału powiatowego, i jego urzędowego zastępcy (zastępcy starosty powiatowego), jest kwota pełnego uposażenia przysługującego im ze Skarbu Państwa z art. 3, 4 i 5 ustawy i ewentualnie 118 (dodatek wyrównawczy) ustawy uposażeniowej z dnia 9.X.1923 r. według posiadanej grupy uposażenia.

Dodatek mieszkaniowy natomiast nie wchodzi do podstawy obliczeniowej dodatków pieniężnych, przewidzianych w art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej.

2) Urzędnik, któremu poruczono pełnienie funkcyj starosty powiatowego (kierownik starostwa) pobiera dodatek samorządowy w wymiarze, należnym staroście powiatowemu, w okresie, gdy stanowisko to nie jest obsadzone, jedynie wówczas, gdy do powyższych czynności powołany jest zarządzeniem władzy służbowej na piśmie. Dodatek ten przysługuje od dnia faktycznego objęcia funkcyj starosty z zastrzeżeniem, że w żadnym przypadku nie wlicza się tu okresu, w którym dodatek przypada na korzyść starosty powiatowego (ustępującego).

Wyjaśnienia powyższe dotyczą również zastępców starostów, którym przez czas pobierania dodatku w wymiarze dla starosty powiatowego nie przysługuje dodatek przewidziany w art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej dla zastępcy starosty.

3) Przewidziany w cytowanych wyżej przepisach art. 59 ustawy samorządowej 25% pieniężny dodatek samorządowy przysługuje tylko stałemu zastępcy starosty powiatowego, a więc urzędnikowi starostwa, który na powyższe stanowisko został wyznaczony zgodnie z § 29 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30.VI.1930 roku (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464). Czasowe pełnienie obowiązków zastępcy starosty powiatowego co najmniej przez okres jednego miesiąca uprawnia do pobierania za ten czas dodatku samorządowego z funduszów powiatowego związku samorządowego, ale jedynie w przypadku:

1) gdy w tym czasie stanowisko stałego zastępcy starosty nie było zupełnie obsadzone,

i 2) gdy ponadto poruczenie funkcyj zastępcy nastąpiło za zgodą Pana Wojewody.

4) Omawiane dodatki samorządowe z funduszów powiatowych związków samorządowych przysługują starostom powiatowym, jako przewodniczącym powiatowych związków samorządowych (ich zastępcom) z mocy ustawy, są więc zarówno co do ich asygnowania, jak i wysokości niezależne od woli organów powiatowych związków samorządowych. Stąd więc odpada potrzeba wyjednywania w sprawie powyższych dodatków jakichkolwiek uchwał rady czy wydziału powiatowego.

Postanowienia więc § 22 (np. ustępu 3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073), uzależniające pobieranie dodatku od przyznania go przez radę powiatową, straciły moc obowiązującą z uwagi na postanowienia art. 130 ust. (2) ustawy samorządowej. W związku z tem uznać również należy za uchylony przepis § 1 rozp. Ministerstwa Skarbu z dn. 9.III.1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 227), uzależniający wypłatę dodatku samorządowego od „urzędowego upoważnienia do wypłaty, opartego na uchwale sejmiku powiatowego i wystawionego przez właściwy wydział powiatowy".

5) Dodatki samorządowe, przewidziane w art. 59 ustawy samorządowej, mają charakter dodatków, przywiązanych ściśle do spełnianych funkcyj przewodniczącego wydziału powiatowego względnie jego zastępcy, z czego wynika, że starostowie powiatowi i ich zastępcy mają prawo do powyższych dodatków jedynie w okresie faktycznego sprawowania urzędu oraz w okresach czasowej przerwy w urzędowaniu z powodu normalnego urlopu wypoczynkowego i choroby. Natomiast w okresie innych urlopów, jak również po przeniesieniu w stan nieczynny w myśl art. 54 ustawy o państwowej służbie cywilnej, albo na emeryturę powyższe dodatki samorządowe starostom powiatowym i ich zastępcom nie przysługują.

6) Przewidziane w art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej dodatki samorządowe wypłacają starostom powiatowym i ich urzędowym zastępcom zgodnie z ust. (4) cyt. artykułu ustawy Kasy Urzędów Skarbowych z rachunku sum komunalnych, pobranych na rzecz powiatowych związków samorządowych, a to na podstawie pisemnego zlecenia, stwierdzającego, że prawo do dodatku samorządowego z funduszów powiatowego związku samorządowego w myśl art. 59 ust. (1) cyt. ustawy z dn. 23.III.1933 r. posiada wymieniony z nazwiska i imienia starosta powiatowy (kierownik starostwa), jako przewodniczący wydziału powiatowego oraz zastępca starosty powiatowego (pełniący jego obowiązki za zgodą wojewody).

Powyższe zlecenie winno być opatrzone własnoręcznym podpisem starosty powiatowego (względnie zastępcy), jako przewodniczącego wydziału powiatowego oraz okrągłą pieczęcią urzędową powiatowego związku samorządowego.

7) Dodatki powyższe płacone być winny miesięcznie z dołu w dniu wypłaty uposażenia służbowego, pobieranego ze Skarbu Państwa, z reguły więc pierwszego dnia każdego miesiąca.

W razie zmiany na stanowisku starosty powiatowego (zastępcy) ustępujący starosta (zastępca) ma prawo tylko do tej części dodatku samorządowego, jaka przypada za czas służby w danym miesiącu do chwili oddania urzędowania. Dodatek samorządowy zaś dla nowomianowanego starosty powiatowego (zastępcy) liczyć należy z dniem objęcia przez niego urzędowania w danym powiecie.

Prawo do dodatku samorządowego w myśl art. 59 ust. (1) ustawy samorządowej zastępcy starostów powiatowych mają, począwszy od dnia wejścia w życie nowej ustawy samorządowej, t. j. 13 lipca b. r.

8) O ile Kasy Urzędów Skarbowych nie dokonywują dotychczas wypłat powyższych dodatków, winni je czasowo asygnować wprost z kasy danego powiatowego związku samorządowego starostowie powiatowi, jako przewodniczący wydziałów powiatowych, zarówno dla siebie, jak i urzędowego zastępcy starosty powiatowego na podstawie wspomnianego powyżej zlecenia, które podlega przechowaniu w dowodach rachunkowo-kasowych. Praktyka ta musi być jednak zaniechana z chwilą otrzymania przez Kasy Urzędów Skarbowych zarządzeń od swych władz przełożonych i rozpoczęcia wypłat zgodnie z p. 6) okólnika.

9) Jeżeli powiatowy związek samorządowy dostarcza przewodniczącemu wydziału powiatowego (wzgl. i jego zastępcy) mieszkania w naturze, wówczas Panowie Wojewodowie zarządzą potrącenie z kwoty należnego ze Skarbu Państwa uposażenia służbowego starosty powiatowego (zastępcy) kwotę dodatku mieszkaniowego i przekazanie jej właściwemu powiatowemu związkowi samorządowemu.

10) Postanowienia ust. (5) art. 59 ustawy samorządowej odejmują starostom powiatowym, jako przewodniczącym wydziałów powiatowych, oraz ich zastępcom prawo do pobierania z funduszów powiatowych związków samorządowych oraz ich zakładów i przedsiębiorstw jakichkolwiek innych dodatków poza dodatkiem z ust. (1) cyt. artykułu. Zakaz ten dotyczy również ewent. dodatków, wypłacanych przez Komunalne Kasy Oszczędności i wszelkiego rodzaju zakłady ubezpieczeń. W szczególności starostowie powiatowi, jako przewodniczący wydziałów powiatowych, tracą możność pobierania z funduszów powiatowych związków samorządowych dodatków funkcyjnych za specjalne prace, prace w zakładach i przedsiębiorstwach komunalnych zgodnie z pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 13.II.1928 r. Nr. SF. 1101/p/27.

11) Z postanowień ust. (6) art. 59 ustawy samorządowej wynika, że starostowie powiatowi, jako przewodniczący wydziałów powiatowych, nie mają prawa do pobierania pod jakąkolwiek postacią diet i kosztów podróży przy wyjazdach służbowych w obrębie powiatu. Zwrot faktycznych kosztów podróży w takich razach przysługuje jedynie w przypadku, gdy powiatowy związek samorządowy nie posiada własnych środków lokomocji.

12) Z powyższych wyjaśnień wynika, że aczkolwiek dodatki samorządowe starostów powiatowych, jako przewodniczących wydziałów powiatowych, w porównaniu z normą § 22 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.1924 r. formalnie zostały podniesione z 75% do 100% uposażenia służbowego, to jednak po odjęciu dodatku mieszkaniowego, uwzględnionego dotychczas przy ustalaniu podstawy obliczenia dodatku samorządowego oraz odjęciu praktykowanego 25% ryczałtu na pokrycie diet i kosztów podróży w obrębie powiatu i dodatku funkcyjnego, wspomnianego w p. 10) okólnika, omawiane dodatki nie będą w rzeczywistości odbiegały znacznie od norm dotychczasowych, a w wielu powiatach będą nawet niższe. Ze względu więc na sytuację finansową starostów powiatowych i ciężkie warunki ich pracy, jako szefów samorządu i administracji ogólnej oraz przedstawicieli Rządu w powiecie, a stąd większe ich wydatki, dalsze obniżenie dodatku samorządowego, przewidzianego w ust. (1) art. 59 ustawy samorządowej, nie jest wskazane i mogłoby mieć miejsce zgodnie z przepisami końcowemi ust. (1) cytowanego artykułu jedynie w wyjątkowych wypadkach, w których krytyczna sytuacja finansowa samorządu powiatowego zmusza do takiej ostateczności. Wnioski zatem Panów Wojewodów w tym zakresie musiałyby być szczególnie oględnie stawiane i należycie uzasadniane.

13) Nie uważam również za wskazane obniżenie 25% dodatku, przewidzianego w art. 59 ustawy samorządowej dla zastępców starostów, jako zastępców przewodniczących wydziałów powiatowych. Dodatek ten w nieznacznym stopniu obciąży powiatowe związki samorządowe i łącznie z dodatkiem starostów powiatowych, jako przewodniczących wydziałów powiatowych, w szeregu powiatów nie przekroczy kwot, preliminowanych dotychczas na powyższe cele w budżetach powiatowych związków samorządowych.

Powyższy dodatek dla zastępców starostów będzie w pewnej mierze odpowiadał potrzebie większego zainteresowania ich pracami samorządowemi i użycia ich w tym zakresie do pomocy przewodniczących wydziałów powiatowych. Ponadto dodatek ten jest uzasadniony ze względu na stopień odpowiedzialności zastępców starostów za agendy starostw (§ 29 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30.VI.1930 roku Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) i związane z tem prace, które w dużej mierze powinny pozwolić starostom na poświęcenie więcej czasu sprawom samorządowym.

W związku z powyższemi wyjaśnieniami stały się bezprzedmiotowe wskazówki, zawarte w części I okólnika Nr. 66 z dnia 28.IV.1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. T. II, str. 1394).

Zechcą Panowie Wojewodowie zwrócić uwagę na ścisłe stosowanie powyższych wskazówek i bezzwłocznie zarządzić, ażeby przy obliczaniu dodatków samorządowych dla starostów powiatowych, jako przewodniczących wydziałów powiatowych i ich zastępców był zaniechany dodatek mieszkaniowy zgodnie z p. 1) niniejszego okólnika, począwszy od najbliższej wypłaty dodatków po otrzymaniu powyższych zarządzeń.

244

Okólnik Nr. 104

z dnia 28 października 1933 r.

(Wojsk. L-1/8/35) o noszeniu Państwowej Odznaki Sportowej przez osoby nieuprawnione.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku ze stwierdzonemi częstemi wypadkami noszenia Państwowej Odznaki Sportowej przez osoby do tego nieuprawnione, lub noszenia odznaki tej wyższej klasy, niż przyznano danej osobie, Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego zamierza w najbliższym czasie zarządzić przeprowadzanie przez podległe organa w. f. i p. w. kontroli osób noszących powyższą odznakę, celem przekazywania winnych nieprawnego noszenia Państwowej Odznaki Sportowej władzom administracji ogólnej lub organom policji, co w następstwie przyczyniłoby się do zmniejszenia podobnych nadużyć, szkodliwych dla sprawy Państwowej Odznaki Sportowej i celów dla jakich została ustanowiona.

Uznając za rzecz konieczną, zapewnienie Państwowej Odznace Sportowej specjalnej opieki zarządzam, by władze administracji ogólnej oraz organa policji współdziałały w tej akcji z organami w. f. i p. w. lub upoważnionemi przez Dyrektora Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w jak najszerszym zakresie i osoby, które nie będą mogły wykazać się z przysługującego im prawa do noszenia Państwowej Odznaki Sportowej pociągały do odpowiedzialności w drodze karno-administracyjnej na podstawie art. 26 prawa o wykroczeniach. Współudział czynników administracyjnych polegać ma nietylko na zużytkowaniu doniesień wspomnianych organów, w wypadkach ujawnienia przez nie przekroczeń przeciwko Państwowej Odznace Sportowej, lecz również na wkraczaniu w te sprawy z własnej inicjatywy w wypadkach nasuwających organom policji podejrzenie nieprawnego noszenia Państwowej Odznaki Sportowej.

W tym celu zechcą P. P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) wydać odpowiednie polecenie kierownikom powiatowych władz administracji ogólnej, żeby dołożyli wszelkich starań, aby wypadki nieprawnego noszenia Państwowej Odznaki Sportowej na podległym im terenie w przyszłości nie miały miejsca, co da osiągnąć się, o ile plan postępowania w tych sprawach zostanie przepracowany i będzie wykonywany w ścisłem porozumieniu z miejscowemi władzami w. f. i p. w.

Dla zorjentowania podległych władz i organów policji podaje się, że za uprawnione do noszenia Państwowej Odznaki Sportowej uważane być mają tylko osoby, które wykażą się posiadaniem odpowiedniego świadectwa, przyznającego prawo noszenia Państwowej Odznaki Sportowej przewidzianej dla danej klasy, w okresie czasu wskazanym w wymienionem świadectwie. Dla klasy pierwszej przewidziana jest odznaka złota, dla klasy drugiej odznaka srebrna, dla klasy trzeciej odznaka bronzowa.

Do wystawiania świadectw powołani są przewodniczący powiatowych (stołecznego, miejskich) komitetów wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

VII.

Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

245.

Pismo Nr. GB. 21/38

z dnia 11 października 1933 r.

o opłatach stemplowych od podań i świadectw urzędowych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu na zapytanie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych — udzieliło następujących wyjaśnień w sprawie opłat stemplowych od podań i świadectw:

„I. Jeżeli podanie o wydanie pozwolenia weterynaryjnego na przywóz towarów zostało załatwione **odmownie,** to należy się jedynie opłata **od podania,** przewidziana w art. 145 u. o. s. (5 zł. oraz po 50 gr. od każdego załącznika). Nie należy się opłata, przewidziana w art. 154 u. o. s., gdyż decyzja odmowna oczywiście nie jest świadectwem.

II. Jeżeli ktoś **jednem** podaniem prosi o udzielenie **kilku** pozwoleń (np. pozwoleń na przywóz wełny z kilku krajów), to opłata **od podania** należy się **tylko raz jeden** (art. 148, ustęp pierwszy u. o. s.).

III. Jeżeli na skutek podania, wymienionego wyżej pod II, petent otrzymuje **tylko jedno** świadectwo, zawierające **kilka pozwoleń** (np. pozwolenie na przywóz wełny z kilku krajów), to opłata w wysokości 5 zł. przewidziana w art. 154 u. o. s. należy się tylko raz jeden. Jak bowiem Ministerstwo Skarbu już wyjaśniło w wykładni Nr. 142 (ogłoszonej w Nr. 11 Dz. Urz. Min. Sk. z 1928 r.), świadectwo, stwierdzające dwa lub więcej uprawnień, podlega opłacie stemplowej jednokrotnej.

IV. Jeżeli na skutek podania, wymienionego wyżej pod II, petent otrzymuje **kilka** świadectw (np. 5 świadectw, z których każde zawiera pozwolenie na przywóz z jednego kraju), to **każde** świadectwo podlega **oddzielnie** opłacie w wysokości 5 zł. przewidzianej w art. 154 u. o. s.

V. Nasuwa się pytanie, czy w przypadku, gdy ktoś ubiega się **o kilka** pozwoleń, jest dopuszczalne:

a) łączenie tych kilku spraw **w jednem podaniu** (o czem była mowa wyżej, pod II)
b) łączenie kilku pozwoleń w jednem świadectwie: czy zatem co do świadectwa ma być stosowany system, ujawniony wyżej pod III, czy też system, określony wyżej pod IV.

Na powyższe pytania ustawa o opłatach stemplowych nie daje odpowiedzi z czego wynika, że rozchodzi się o kwestję nie z zakresu prawa o opłatach stemplowych, ale z zakresu prawa administracyjnego. Decyzję w kwestji niniejszej ma powziąć ten urząd, który wydaje świadectwa danego rodzaju. O ileby odpowiedź na powyższe pytania ani nie wynikała z wyraźnego brzmienia przepisów administracyjnych ani też nie dała się z nich wysnuć drogą interpretacji, (a zatem o ileby również przepisy administracyjne milczały o niniejszym przedmiocie), decyzja jest pozostawiona **uznaniu** urzędu, wydającego świadectwo, jest zatem kwestją taktyki.

Co do pytania, podanego wyżej pod a), chodzi o interpretację art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), o ile powołane rozporządzenie ma zastosowanie do danego rodzaju postępowania.

Kwestje, omówione w niniejszem piśmie, mają oczywiście znaczenie ogólne (nieograniczające się do zakresu świadectw weterynaryjnych); dlatego Ministerstwo Skarbu przesyła odpis niniejszego pisma wszystkim władzom centralnym. W związku z tem stwierdzeniem Ministerstwo Skarbu — jakkolwiek w myśl powyższych wywodów tylko o tyle posiada kompetencję do decyzji w sprawie niniejszej, o ile wydanie świadectwa należy do zakresu Ministerstwa Skarbu lub podwładnych mu organów urzędowych — wyraża życzenie, uzasadnione staraniem o zwiększenie dochodów z opłat stemplowych, aby **zasadniczo** (o ile to jest dopuszczalne w myśl przepisów administracyjnych) w razie ubiegania się o kilka pozwoleń właściwy urząd wymagał wniesienia **osobnego** podania co do każdego pozwolenia oraz aby każde poszczególne pozwolenie mieściło się w **osobnem** piśmie urzędowem. Jako kryterjum, czy do danego rodzaju świadectw ma być zastosowana powyższa zasada lub czy można od niej wyjątkowo odstąpić, powinno posłużyć ustalenie, czy dana grupa interesantów (gałęź wytwórczości, gałęź handlu i t. p.) może znieść zwiększone obciążenie, wynikające z zastosowania powyższej zasady lub czy byłoby to obciążeniem nadmiernem".

Przytoczone wyżej wyjaśnienia, jakkolwiek wywołane sprawą specjalną, mają znaczenie ogólne, a zasady, w nich ustalone, wiążą się z działalnością wszelkich urzędów państwowych i winny być przez nie stosowane.

O tem Ministerstwo zawiadamia Panów zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 21 września 1933 Nr. D. V. 26469/5/33.

246.

Pismo Nr. BS. 22 — 37

z dnia 16 października 1933 r.

w sprawie wniosku do Funduszu Pracy.

Do

P. P. Wojewodów.

Wślad pisma okólnego z dnia 19.VI.1933 r. Nr. BS. 22 — 6 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Udział Ministerstwa w zakresie techniczno-budowlanym w obradach Komisji Techniczno-Ekonomicznej Związku Miast Polskich ograniczył się do tych spraw, które dotyczą wyłącznie inwestycyj o znaczeniu użyteczności publicznej, a w szczególności takich, które mają na celu stworzenie rentujących się przedsiębiorstw komunalnych lub prywatnych, na których budowę zaciągnięte być mają pożyczki z Funduszu Pracy.

W granicach kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do inwestycyj o charakterze wyżej określonym należą w szczególności:

1) budowa wodociągów i kanalizacji miejskiej,
2) budowa większych kąpielisk i łaźni publicznych, rzeźni miejskich i innych budowli użyteczności publicznej o powyższym charakterze.

Zgodnie z powyższem **proszę Pana Wojewodę o zarządzenie ograniczenia wykonania powołanego na wstępie pisma okólnego wyłącznie do robót, wchodzących w zakres punktów 1)—2).**

W związku z określonym już przez Fundusz Pracy terminem nadsyłania odnośnych wniosków (podanym już do wiadomości Wojewódzkich Komitetów Funduszu Pracy) Ministerstwo kładzie nacisk na treść swego pisma okólnego z dn. 16 sierpnia b. r. Nr. BS. 15/7 w sprawie zatwierdzania projektów technicznych urządzeń techniczno-sanitarnych (m. in. wodoc. i kanal.).

247.

Pismo Nr. SB. 21/2/6

z dnia 16 października 1933 r.

w sprawie skargi gminy m. Torunia do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na orzeczenie b. Min. Rob. Publ.

Do

P. P. Wojewodów (oprócz śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości odpis postanowienia Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 30 września 1933 r. L. Rej. 688/31 w sprawie skargi gminy m. Torunia na orzeczenie Min. Rob. Publ. w sprawie budowlanej.

NAJWYŻSZY
TRYBUNAŁ ADMINISTRACYJNY
L. Rej. 688/31.

Odpis.

POSTANOWIENIE

W sprawie ze skargi Gminy m. Torunia na orzeczenie Ministra Robót Publicznych z dnia 8 grudnia 1930 r. Nr. XV. 2718/30 w sprawie budowlanej.

Najwyższy Trybunał Administracyjny zważywszy:

1) że według przepisów, zawartych w obowiązującem obecnie na obszarze Województwa Pomorskiego rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i rozbudowie osiedli, Dz. U. R. P. poz. 202, wykonywanie nadzoru policyjno-budowlanego powierzone zostało władzom, wymienionym w tytule IX tego rozporządzenia,

2) że do liczby tych władz według art. 385 i 386 cytowanego rozporządzenia należy również Magistrat m. Torunia,

3) że zatem tylko wskazane wyżej władze uprawnione są do przestrzegania w sprawach policyjno-budowlanych objętych zacytowaną ustawą interesu publicznego w całości, żadna zaś samodzielna rola gminie miejskiej niezależnie od działalności jej organu Magistratu, występującego w charakterze władzy policyjno-budowlanej I instancji w zakresie poruczonym nie przysługuje,

4) że natomiast pomieniony Magistrat, jako władza policyjno-budowlana I instancji, nie będąc stroną w takiem postępowaniu administracyjnem, lecz władzą, nie ma prawa do wnoszenia odwołań, względnie skarg od decyzji władzy policyjno-budowlanej instancji II, powołanej w równej mierze do przestrzegania interesu publicznego, gdy władza ta uchyli lub zmieni jego decyzję,

5) że więc ani gmina m. Torunia, ani Magistrat nie byli upoważnieni w sprawie niniejszej ani do wnoszenia odwołania od decyzji Wojewody Pomorskiego do Ministra Robót Publicznych. ani do wniesienia skargi do Najwyzszego Trybunału Administracyjnego na decyzję tego Ministerstwa,

kierując się art. 61 p. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. Dz. U. R. P. poz. 806

postanawia pozostawić skargę bez rozpoznania.

Warszawa, dnia 30 września 1933 r.

Prezes
(—) J. Kopczyński.

248.

Pismo Nr. BZ. 13/Og./15

z dnia 17 października 1933 r.

o wpływach czynszowych za tereny państwowe, wydzierżawione na cele budowlano-mieszkaniowe.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Powołując się na pismo okólne z dnia 23 maja 1933 r. Nr. BZ. 17/19/35 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o zarządzenie, aby wszelkie wpływy czynszowe za tereny państwowe, wydzierżawione na cele budowlano-mieszkaniowe, wnoszone były na specjalny rachunek terenowy, otwarty z dniem 1 kwietnia 1933 r. zarządzeniem Ministerstwa Skarbu w wykonywaniu uchwały Rady Ministrów z dnia 28 marca 1933 r.

Wszelkie sumy wpłacone już z tego tytułu przez dzierżawców po dniu 1 kwietnia r. b. na budżet dochodowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, winny być również przelane na specjalny rachunek terenowy.

Powyższe nie dotyczy wpływów z terenów wydzierżawionych na inne cele, jak naprzykład pod budowę szkół, ochronek, domów ludowych i t. p., a także na cele sportowe i na ogrody.

249.

Pismo Nr. GB. 31/31/9

z dnia 24 października 1933 r.

o przepisach rachunkowo-kasowych — częściowa zmiana.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Odpis pisma Ministerstwa Skarbu z dn. 13.X.1933 r. Nr. D. III. 17329/6/3 przesyła się do wiadomości.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III. 17329/6/33.
Warszawa
dnia 13 października 1933 r.

Przepisy rachunkowo-kasowe, Terminy odsyłania dowodów przychodowych i dzienników kasowych.

Do

wszystkich Izb Skarbowych i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zmienia częściowo zarządzenie z dnia 25 marca r. b. L. D. III. 5113/5/33, a mianowicie:

W punkcie 45 powołanego zarządzenia do § 104 przepisów dla kas urzędów skarbowych skreśla się w drugiem zdaniu słowa: „dzienniki przychodu (ogólne dodatkowe i specjalne) przesyłają kasy Izbie Skarbowej co dekadę“ natomiast dodaje się po słowach „z tą zmianą, że“, co następuje: „szczegółowe wykazy przychodowe wraz z dotyczącemi dowodami wpłaty przesyłają kasy władzom (urzędom) administrującym (Izbie Skarbowej) jeden raz na miesiąc przy spisach wzór 16, punktualnie w dniu 1-ym każdego miesiąca po sprawozdawczym. Wyjątek od tej zasady stanowią dowody wpłat na składki ogniowe i na rachunki bieżące, które to dowody kasy przesyłają właściwym władzom (urzędom) codziennie“.

W związku z tem wyjaśnia się, że wszystkie dzienniki kasowe (zbiorowy, ogólny, dodatkowe i specjalne) mają kasy urzędów skarbowych przesyłać Izbom Skarbowym jeden raz na miesiąc, najpóźniej w dniu 3-im każdego miesiąca po sprawozdawczym.

250.

Pismo Nr. SG. 60/53/1

z dnia 24 października 1933 r.

o komisji Ekonomiczno-technicznej przy Związku Miast Polskich.

Do

P. P. Wojewodów.

Związek Miast Polskich zorganizował w roku ubiegłym stałą Komisję Ekonomiczno-Techniczną, mającą na celu udzielanie miastom porad oraz opinij we wszelkich dziedzinach działalności ekonomiczno-technicznej.

W pracach wymienionej komisji biorą udział przedstawiciele Związku Miast, rzeczoznawcy poszczególnych specjalności zaś w posiedzeniach komisji biorą ponadto udział przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu oraz tych Ministerstw, które są zainteresowane w danej pracy, jak również przedstawiciel Funduszu Pracy przy projektach inwestycyj finansowych przez ten Fundusz.

Komisja Ekonomiczno-Techniczna posiada specjalne znaczenie dla tych miast, które zabiegają o kredyty z Funduszu Pracy — Komisja bowiem opinjuje odnośne wnioski na podstawie porozumienia z Funduszem Pracy.

Ponadto, prace Komisji mogłyby w znacznym stopniu odciążyć również urzędy wojewódzkie w pracy nad studjowaniem przedłożonych przez zarządy miejskie zgłoszeń i projektów.

Reasumując powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o zwrócenie uwagi zarządom miast na celowość zasięgania opinji w Komisji Ekonomiczno-Technicznej i to przed przedkładaniem odnośnych wniosków P. P. Wojewodom. Dotyczy to nietylko zgłoszeń do Funduszu Pracy, lecz również zgłoszeń we wszystkich innych sprawach natury techniczno-ekonomicznej, związanych z gospodarką i przedsiębiorstwami miejskiemi.

Niewielkie stosunkowo koszty, jakie obciążałyby miasta w związku z wyjazdem na miejsce kompetentnych osób i czynnościami komisji, niewątpliwie się skompensują fachową oceną ich projektów oraz należytą poradą.

251.

Pismo Nr. AP. 106/999

z dnia 24 października 1933 r.

o interpretacji art. 264 K. K. i art. 61 prawa o wykroczeniach.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości odpis pisma Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie niedozwolonych gier.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Nr. NP. 2366/33.
Dnia 14 października 1933 r.

W sprawie interpretacji art. 264 K. K. i art. 61 prawa o wykroczeniach.

Do

Pana Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Wilnie, Lublinie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Toruniu, Katowicach.

Do wiadomości Ministerstwa Sprawiedliwości doszło, że istnieje rozbieżna praktyka przy pociąganiu do odpowiedzialności osób ogrywających inne w trzy karty, pasek, łańcuszek i t. p. Niektóre prokuratury uważają czyny te za wykroczenia z art. 61 pr. o wykr. i kierują sprawy do rozpoznania właściwych władz administracyjnych, inne zaś kwalifikują je jako przestępstwa z art. 264 K. K., podlegające orzecznictwu sądów powszechnych.

Zdaniem Ministerstwa gra w trzy karty, pasek, łańcuszek i t. p. posiada wyraźne cechy oszustwa, gdyż gracze przystępują do gry nie z równemi szansami, osoba bowiem decydująca się na grę jest zachęcona perspektywą pewnej wygranej po uprzedniem zaobserwowaniu fikcyjnej gry zaaranżowanej przez wspólników oszusta, zgóry zatem wiadomo, że osoba, zgadzająca się na grę nie osiągnie proponowanych jej korzyści materjalnych nawet w wypadku dokładnego zapoznania się z zasadami gry, ponieważ podstawą gry jest podstęp.

Z wyłuszczonych względów Ministerstwo Sprawiedliwości prosi Pana Prokuratora o wydanie podległym prokuratorom zarządzeń, by do czasu zapadnięcia miarodajnego orzeczenia Sądu Najwyższego wyżej wskazane przestępstwa kwalifikowali w zasadzie z art. 264 K. K. i zakładali środki odwoławcze od odmiennych orzeczeń sądowych.

252.

Pismo Nr. AP. 38/67

z dnia 26 października 1933 r.

w sprawie broni w wystawach sklepowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, że sklepy handlujące bronią umieszczają w wystawach sklepowych bardzo znaczne ilości broni palnej długiej i krótkiej oraz amunicji do niej, przyczem przedmioty te pozostają zazwyczaj w wystawie i w nocy, nawet przy całkowicie niezabezpieczonych oknach wystawowych.

Takie postępowanie ułatwia w znacznym stopniu rabunek broni przez elementy przestępcze (wypadki takie miały już kilkakrotnie miejsce) i nie może być nadal tolerowane ze względu na bezpieczeństwo publiczne. Zechce zatem P. Wojewoda (P. Komisarz Rządu) niezwłocznie wydać odpowiednie zarządzenia na podstawie art. 10 ust. 5 prawa o broni z dn. 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 807).

W zarządzeniach tych należy przewidzieć:

a) zakaz umieszczania wogóle w wystawach sklepowych broni palnej krótkiej automatycznej i wielostrzałowej i amunicji do niej;

b) zakaz pozostawiania w wystawie po zamknięciu sklepu broni palnej długiej i amunicji do niej, o ile okna wystawowe nie są zabezpieczone (kratami i żaluzjami) w taki sposób, że włamanie się do nich i wydobycie znajdującej się w nich broni nie jest możliwe w krótkim czasie;

c) obowiązek przechowywania broni palnej krótkiej w sklepie tylko w pomieszczeniach odpowiednio zabezpieczonych przed włamaniem.

Wyjątkowo może być dozwolone umieszczenie w wystawie sklepowej jednej do dwóch sztuk okazowych broni palnej krótkiej jednakże tylko w stanie nienadającym się do użytku (po wyjęciu zasadniczych części mechanizmu i t. p.).

Przy wydawaniu pozwoleń na handel bronią należy zwracać uwagę na to, aby drzwi i okna sklepów i składów z bronią zaopatrzone były w mocne i pewne kraty, żaluzje i t. p. uniemożliwiające po zamknięciu sklepu łatwe włamanie do lokalu lub okna wystawowego.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) polecić podległym władzom i organom zwracanie stałej uwagi na to, aby przytoczone powyżej zarządzenie było ściśle przestrzegane. Winnych należy pociągać do odpowiedzialności, a w razie powtarzania się wykroczenia cofać pozwolenia na handel bronią.

253.

Pismo Nr. GL. 50-18/3

z dnia 26 października 1933 r.

w sprawie normalizacji druków.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wskutek zarządzenia Prezydjum Rady Ministrów (Komisji Normalizacji Druków i Wydawnictw Państwowych) zostały we wszystkich resortach powołane do życia Podkomisje Normalizacji.

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych powołana została do życia Podkomisja Normalizacji pod przewodnictwem Szefa Gabinetu, którego Zastępcą w Podkomisji jest Naczelnik Wydziału p. Antoni Robaczewski.

Zadania i organizację Podkomisji określają załączone w odpisie „wytyczne", ustalone przez Komisję Normalizacji przy Prezesie Rady Ministrów.

Dnia 23 października odbyła się wstępna konferencja przy udziale delegata Prezydjum Rady Ministrów oraz zaproszonych urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Głównej Komendy P. P. i Głównego Urzędu Statystycznego, w ciągu której ustalono zakres prac obciążających resort Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i wyjaśniono szereg kwestyj wątpliwych. Protokół tego posiedzenia załącza się *).

Jak wynika z pkt. 2 lit. c załączonego protokółu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych obciąża obowiązek skoordynowania pod względem organizacyjnym współpracy wszystkich Ministerstw zespolonych powołanie do życia Podkomisyj Wojewódzkich i czuwanie nad trybem pracy tych Podkomisyj, jednem słowem strona organizacyjna akcji normalizacyjnej we władzach administracji ogólnej. Poza tem oczywiście w myśl pkt. 2 lit. b) ciąży na Ministerstwie Spraw Wewnętrznych obowiązek przygotowania w całości wszystkich druków, dotyczących administracji spraw wewnętrznych.

W związku z powyższem powołuję do życia we wszystkich urzędach wojewódzkich Podkomisje Normalizacji przy Wydziałach Ogólnych tych urzędów. Zechce Pan Wojewoda zarządzić bezzwłoczne utworzenie takiej Podkomisji, w której skład powinni wchodzić po jednym przedstawiciele wszystkich wydziałów urzędu wojewódzkiego; nazwisko Przewodniczącego Podkomisji Wojewódzkiej należy podać do wiadomości Min. Spraw Wewnętrznych.

Podkomisja Wojewódzka winna najpóźniej do końca bieżącego miesiąca odbyć pierwsze posiedzenie, celem przedyskutowania całego zagadnienia i ustalenia ewentualnych kwestyj wątpliwych, a protokół posiedzenia nadesłać Min. Spraw Wewnętrznych.

Zwracam uwagę na pkt. 12 załączonego protokółu z 23 października b. r., w myśl którego miarodajną instrukcją dla akcji normalizacyjnej są „wskazówki dla opracowujących druki" zatwierdzone pismem Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 maja 1933 r. Nr. 40 — 6/1.

Egzemplarz tych „wskazówek" prześle Panu Wojewodzie (Panu Komisarzowi Rządu) bezpośrednio Komisja Normalizacji przy Prezydjum Rady Ministrów.

Zgodnie z pkt. 10 protokółu zarządzam, ażeby władze administracji ogólnej posługiwały się wyłącznie papierem normalizowanym, a nowe nakłady druków były przygotowywane wyłącznie według norm, załączonych do „wskazówek dla opracowujących druki".

*) Protokółu nie przedrukowano.

VIII.
Nowe książki i czasopisma.

B — Interesujące administrację Spraw Wewnętrznych.

254.

Nakładem Ministerstwa Poczt i Telegrafów ukazało się wydawnictwo p. t. „Spis urzędów, agencyj i pośrednictw pocztowych telegraficznych i telefonicznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz stacyj kolejowych, uprawnionych do wymiany telegramów", ułożony według stanu z dn. 1 września 1933 r.

Ze względu na właściwe adresowanie przesyłek pocztowych i telegraficznych, co ma wpływ na sprawniejszą wymianę i doręczanie korespondenji urzędowej, wymienione wydawnictwo jest niezbędną pomocą dla ekspedytur wszystkich urzędów.

Cena 4 zł. 50 gr. za egzemplarz — do nabycia w każdym urzędzie pocztowo-telegraficznym w miastach powiatowych.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Trębacka 11.